

Memoriu general

Aferent Planului Urbanistic General al comunei Sacu, județul Caraș-Severin

S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.

Noiembrie 2016

S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
B-dul. Ferdinand I, nr.8
510 114, Alba Iulia, jud. Alba
J01/260/1997
CUI RO 9479480
Tel/fax : (+40)258 811 500
Tel: (+40)744 633 713
E-mail: capitel_proiect@yahoo.com

MEMORIU GENERAL

afereant Planului Urbanistic General

al comunei SACU

jud. Caraș-Severin

PROIECT NR.: 15 / 2010

BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL al comunei SACU, jud. CARAȘ SEVERIN

ELABORATOR: S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
arh. Marius BARBIERI

BORDEROU DE PIESE SCRISE ȘI DESENATE

A. PIESE SCRISE

1. Introducere

- 1.1 Date de recunoastere a documentatiei plan urbanistic general, comuna Sacu, jud. Caraș Severin
- 1.2 Obiectul P.U.G.
- 1.3 Surse documentare – acte normative care stau la baza întocmirii documentației

2. Stadiul actual al dezvoltării

- 2.1 Evoluție
- 2.2 Elemente ale cadrului natural
- 2.3 Relații în teritoriu
- 2.4 Potential economic
- 2.5. Populația. Elemente demografice și sociale
- 2.6 Circulația
- 2.7 Intravilan existent. Zone functionale. Bilant teritorial
- 2.8 Zone cu riscuri naturale
- 2.9. Echipare edilitară
- 2.10 Probleme de mediu
- 2.11 Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și localității)
- 2.12 Necesități și opțiuni ale populației

3. Propuneri de organizare urbanistică

- 3.1. Studii de fundamentare
- 3.2. Evoluție posibilă, priorități
- 3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu
- 3.4. Dezvoltarea activităților
- 3.5. Evoluția populației
- 3.6. Organizarea circulației
- 3.7 Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilant teritorial
- 3.8 Măsuri în zonele cu riscuri naturale
- 3.9 Dezvoltarea echipării edilitare. Soluții propuse
- 3.10. Protecția mediului
- 3.11 Reglementări urbanistice
- 3.12 Obiective de utilitate publică

4. Concluzii – măsuri în continuare

- 4.1 Amenajarea și dezvoltarea comunei în corelare cu teritoriile administrative în Vecinătate
- 4.2. Șansele de relansare economică și socială ale comunei în corelare cu programul propriu de dezvoltare
- 4.3. Categoriile principale de intervenție care să susțină materializarea programului de dezvoltare
- 4.4. Priorități de intervenție
- 4.5. Aprecierile elaboratorului PUG asupra unor constrângerilor existente

B. PIESE DESENATE

1. Încadrare la nivel national, regional, județean
2. Încadrare teritorială
3. Plan de încadrare în teritoriu
4. Situația existentă (Sacu, Tincova, Sălbăgelu Nou)
5. Proprietatea asupra terenurilor (Sacu, Tincova, Sălbăgelu Nou)
6. Reglementări urbanistice (Sacu, Tincova, Sălbăgelu Nou)
7. Unități teritoriale de referință (Sacu, Tincova, Sălbăgelu Nou)
8. Rețele tehnico edilitare (Sacu, Tincova, Sălbăgelu Nou)

1. INTRODUCERE

1.1 DATE DE RECUNOASTERE A DOCUMENTATIEI PLAN URBANISTIC GENERAL, comuna Sacu, jud. CARAȘ SEVERIN

BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SACU, jud. CARAȘ-SEVERIN

PROIECTANT: S.C. CAPITEL PROIECT SRL
B-dul. Ferdinand I, nr. 8, ALBA IULIA, JUD. ALBA
arh. MARIUS BARBIERI

COLECTIV DE ELABORARE:

Sef proiect: arh. MARIUS BARBIERI
Urbanism: arh. MARIUS BARBIERI
Foto: ist. GLIGOR MIRCEA
soc. SIMONA BRANIȘTE

SUBPROIECTANTI, COLABORATORI:

Apa, canal: sing. IOAN NISTOR
Drumuri: ing. BALU RADU
Electrice: sing. VIOREL MACARIE
Demografie: soc. SIMONA BRANIȘTE
Istoric: ist. MIRCEA GLIGOR

Data: noiembrie 2016

1.2. OBIECTUL P.U.G.

Planul Urbanistic General al comunei Sacu, ca documentație tehnică de urbanism cu caracter de reglementare, are ca obiect direcționarea și coordonarea amenajării teritoriului, precum și dezvoltarea localităților componente pe termen scurt, mediu și lung.

Folosind ca metodă de lucru analiza multicriterială a situației existente, Planul Urbanistic General scoate în evidență disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție în teritoriu și propune orientarea politicilor de amenajare a teritoriului în condițiile respectării dreptului de proprietate, promovării interesului public și dezvoltării durabile a comunei Sacu.

Pe baza acestei orientări strategice Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism aferent se elaborează în vederea atingerii următoarelor **scopuri**:

- Stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a comunei;
- Utilizarea rațională și echilibrată a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;
- Precizarea zonelor cu riscuri naturale și măsurile de intervenție;
- Creșterea calității vieții;
- Fundamentarea realizării unor investiții de utilitate publică;
- Asigurarea suportului regulamentar pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție;
- Corelarea intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spațiului.

Obiective

- Definirea și asigurarea cu amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică și particulare;
- Stabilirea destinației generale și a condițiilor de construibilitate a terenurilor din intravilan;
- Îmbunătățirea calității rețelei de drumuri;
- Dezvoltarea echipării edilitare.

SOLICITARI ALE TEMEI PROGRAM

Conform bilanțului teritorial anterior anului 2009, suprafața teritoriului administrativ al comunei Sacu a fost până la ultimile rectificări teritoriale de 5.365 ha, din care 2.850 ha reprezintă terenul agricol). Din această suprafață 5011 ha erau situate în extravilan și 354 în intravilan. În urma rectificărilor teritoriale cu UAT-urile vecine, teritoriul comunei Sacu s-a mărit, cu peste 241 ha, ajungând la 6080,99 ha.

Teritoriul comunei cuprinde un număr de 3 sate Sacu - reședință de comună, Tincova și Sălbăgelu Nou.

S-a solicitat realizarea Planului de Încadrare în Zonă cu piese desenate la scara 1:10.000 cartograme, scheme și Planurile Urbanistice Generale ale tuturor celor 3 localități la scara 1:5.000, Regulamentul de Urbanism aferent, iar modul de prezentare să fie conform legislației în vigoare la data semnării contractului de execuție, sau a documentelor ce vor apare ulterior.

Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților inițiat și aprobat de Consiliul Local

În lucrare s-a ținut cont de toate aprobările date de Consiliul Local Sacu în ceea ce privește Certificatele de Urbanism și autorizațiile de construcție eliberate până la data executării lucrării. De asemenea, s-au luat în considerare presiunile investiționale pentru teritoriul administrativ al comunei, precum și toate inițiativele Consiliului Local până la această dată.

Ediții anterioare ale P.U.G., modificări sau completari

S-a luat în studiu edițiile anterioare ale schițelor de sistematizare avizate până în prezent:

- Schița de sistematizare a comunei Sacu.
- Plan Urbanistic General, lucrare elaborată de S.C. Măgura S.R.L. în anul 2000
- Strategia locală de dezvoltare durabilă a comunei Sacu în perioada 2007 – 2013.
- Planurile Urbanistice Zonale elaborate anterior PUG- ului.

1.3 SURSE DOCUMENTARE – ACTE NORMATIVE CARE STAU LA BAZA ÎNTOCMIRII DOCUMENTAȚIEI

Documentația Plan Urbanistic General și Regulamentul Local aferent acestuia (actualizare) va fi întocmită cu respectarea prevederilor actelor normative din domeniu aflate în vigoare, din care:

- Legea nr. 50/1991 (republicată) privind autorizarea executării lucrărilor de construcții;
- Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar;
- Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții;
- Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară;
- Legea nr. 138/2004 privind îmbunătățirile funciare;
- Legea nr. 107/1996 privind apele;
- Legea nr. 114/1996 privind locuințele;
- Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- Legea nr. 204/2008 privind protejarea exploatațiilor agricole;
- Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor;
- Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006;
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice
- Legea nr. 363/2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport
- Legea nr. 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a - Apa
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - Zone protejate
- Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități
- Legea nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural
- Ordonanța de urgență nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a zone cu resurse turistice
- Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- Ordonanța de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului;
- Ordonanța de urgență nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu;
- Ordonanța nr. 43/1997 privind regimul drumurilor
- Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național;
- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 91/1991 pentru aprobarea formularelor, a procedurii de autorizare și a conținutului documentațiilor prevăzute de Legea nr. 50/1991;
- Ordinul nr. 62/1998 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale;
- Ordinul nr. 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute;
- Ordinul nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
- Ordinul nr. 951/2007 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor regionale și județene de gestionare a deșeurilor;
- Ordinul nr. 757/2004 pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor;
- Ordinul nr. 1587/1997 pentru aprobarea listei categoriilor de construcții și instalații industriale

- generatoare de riscuri tehnologice
- Ordinul nr. 13/1999 pentru aprobarea reglementării tehnice “Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General”, indicativ GP038/99;
- „Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, reglementare tehnică”, indicativ GP038/99
- Ordinul pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism" - Indicativ G.M.- 007 - 2000 din 10.04.2000
- Hotărârea nr. 51/1992 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea activității de prevenire și stingere a incendiilor;
- Hotărârea nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism;
- Hotărârea nr. 36/1996 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele privind exploatarea și menținerea în bună stare a drumurilor publice;
- Hotărârea nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Hotărârea nr. 31/1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului;
- Hotărârea nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- Hotărârea nr. 447/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren, al hărților de hazard la inundații și al hărților de risc la inundații;
- Hotărârea nr. 1286/2004 privind aprobarea Planului general de măsuri preventive pentru evitarea și reducerea efectelor inundațiilor;
- Hotărârea nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Hotărârea nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor;
- Hotărârea nr. 31/1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului
- Hotărârea nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice
- Hotărârea nr. 101/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism și a Regulamentului referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din România;
- Normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației din 04.02.2014;
- Codul Silvic din 2008.

Lista studiilor și proiectelor elaborate anterior P.U.G

- PAT al comunei Sacu
- PUG al comunei Sacu – Memoriu General, elaborat de S.C. Măgura S.R.L., Caransebeș, 2000
- Planul strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Sacu, Județul Caraș-Severin;
- Strategia Judeteana privind Accelerarea Dezvoltării Serviciilor Comunitare de Utilitati Publice din Judetul Caraș Severin 2007-2013
- Strategia de Dezvoltare Durabila a judetului Caras Severin 2007-2013
- Programul Operațional Sectorial de mediu 2007 – 2013
- Planul local de acțiune pentru mediu – jud. Caraș Severin pentru perioada 2007 – 2013
- Planul de dezvoltare regională 2007 – 2013. Regiunea vest – România.
- P.A.T.J. - Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Caraș-Severin.

Date statistice

***Caietele statistice ale comunei Sacu.

***Recensământul populației 1992 si 2002, Direcția județeană de statistică Caraș-Severin

Suportul topografic al P.U.G.

Suportul topografic pentru elaborarea actualului P.U.G. a fost achiziționat în anul 2009 de la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Caraș-Severin, la scara 1:5.000.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Benea 1996b, p. 161 - Benea Doina, *Dacia sud-vestică în secolele III-IV*. Timișoara (1996, 1).
Bălănescu 1983 - Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (III)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 235-238.
- Bălțeanu 2005 - Dan Bălțeanu - coordonator, *România, spațiu, societate, mediu*; București. 2005.
- Bordea 1996-1998, p. 436 - Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, *Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1996*, în *DaciaNS* 40-42 (1996-1998), p. 425-466.
- Boroneanț 2000 p. 123. - Boroneanț Vasile, *Arheologia peșterilor și minelor din România*, București (2000)..
- Bulboacă 2008 - Sorin Bulboacă, *Localități medievale dispărute din Banat*, în *Studii de știință și cultură*, Anul IV, nr. 3 (14), 2008, p. 3-7.
- Drăgan 2000 - Ioan Drăgan, *Nobilimea românească din Transilvania 1440-1514*, București, 2000.
- Drăgoescu 1995 p. 350; - Drăgoescu Maria, *Descoperiri arheologice și numismatice pe teritoriul Banatului între anii 1872-1918*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 315-375.
- Chițu et al. 1983 - Chițu Maria, Ungureanu Alexandru, Mac Ioana, *Geografia resurselor naturale*, București 1983.
- Ghinea 2002 - D. Ghinea, *Enciclopedia geografică a României*, București, 2002.
- Ghinea, Ghinea 2000 - E. Ghinea, D. Ghinea, *Localitățile din România – Dicționar*, București, 2000.
- Gumă 1993 - Gumă Marian, *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, în: *BT* 4 (1993).
- Ehrler, 1982 - Johann J. Ehrler, *Banatul de la origini până acum (1774)*, Timișoara, 1982
- Medeleț 1994a, p. 289 - Medeleț Florin, *Contribuții la repertoriul numismatic al Banatului, Epoca Latène. Secolul IV î.Chr.-106*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 239-308.
- Medeleț și Bugilan 1987, p. 162. - Medeleț Florin, Bugilan Ion, *Contribuții la problema și la repertoriul movilelor de pământ din Banat*, în *Banatica* 9 (1987), p. 87-198.
- Mogoșanu 1968 - Mogoșanu Florea, *Paleoliticul superior cuarțitic din Banat*, în *SCIV* 19 (1968, 2), p. 303-312.
- Meșter 1970 - Meșter Emil, *Considerațiuni economico-geografice asupra Văii Timișului – sectorul Buchin-Govăjdia*, în *Lucrări științifice ale Cadrelor Didactice, seria geografie*, vol 2, 1970, p.170-174.
- Nicolăescu-Plopșor și Stratan 1960 - Nicolăescu-Plopșor C.S., Stratan Ioan, *Săpăturile de la Tincova*, în *MCA* 7 (1960), p. 29-32.
- Petrovszky 1977, p. 458 - Petrovszky Richard, *Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea III)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 437-462.
- Rădulescu - Rădulescu, Al., *Istorie și demografie în Banatul otoman (1552-1716) – realități și ipoteze*, în “*Vilaietul Timișoarei (450 de ani de întemeiere a pașalâcului), 1552-2002*”, Timișoara, 2002, p. 53-91.
- Rogozea 1995 - Rogozea Petru, *Cercetările arheologice din anul 1994 de la Sacu, jud. Caraș-Severin*, în *CANT* 1 (1995), p. 189-198.
- Rogozea, Popescu 1988 - Rogozea Petru, Octavian Popescu, *Noi descoperiri arheologice în județul Caraș-Severin (IV)*, în *Tibiscum* 7, 1988, p.264-274.
- Rogozea și Cedică 1996 - Rogozea Petru, Cedică Valentin, *Cercetările arheologice de la Sacu (jud. Caraș-Severin), din anii 1995-1996*, în *CANT* 2 (1997), p. 54-62.
- Trebinci 1979 - V. Trebici, *Demografia*, Editura Științifică și Enciclopedică, București,

- 1979;
- Trebinci - V. Trebici, *Demografie, excerpta et selecta* - Editura Enciclopedica, București,
- Voștianu 1985 - Liviu și Talida Voștianu, Monografia satului Tincova (manuscris) 1985.
- Zaberca 1987 - Vasile, Mircea Zaberca, *1 Decembrie 1918. Delegația Caraș-Severinului la Marea adunare Națională de la Alba Iulia*, în *Banatica* 9, 1987, p. 439-446.
- * * * - *Noi descoperiri arheologice în județul Caraș-Severin (II)*, în *StComCar* 4 (1979), p. 323-330..
- * * * Istoria României. Transilvania, vol. I, Cluj – Napoca, 1997, p. 569
- * * * *Repertoriubanat* – <http://arheologie.ulbsibiu.ro>, *versiune electronică*.
- * * * <http://www.banaterra.eu/romana>

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1 EVOLUȚIE

2.1.1. Date privind evoluția în timp a unității teritorial-administrative Sacu

Paleolitic

Cele mai vechi mărturii ale prezenței umane pe acest teritoriu denotă faptul că zona asigură condiții optime de habitare încă din Paleolitic. Astfel, pe terasa de la “Săliște” (cod RAN 53782.01; cod LMI CS-I-s-B-10889), situată la sud-est de satul Tincova, pe malul drept al Timișului, s-a descoperit și cercetat o așezare paleolitică complexă, aparținând “*aurignacianului superior*”. În imediata apropiere, la aproximativ 200 m spre nord a fost identificată o nouă așezare paleolitică, aparținând “*musterianului*”, pe baza mai multor piese din cuarțit.

Aceste descoperiri de mare importanță istorică sunt mărturii pentru fazelor evolutive ale paleoliticului local și a evoluției stânse dintre comunitățile umane aurignaciene de aici și cele din zona Europei centrale, confirmate prin caracterul așezărilor și tipul de unelte folosite. Totodată, descoperirile musteriene de aici fac dovada unor evoluții locale lente, care s-a întins până în pragul *holocenului*, independente de potențialul evolutiv mai puternic a comunităților paleolitice aurignaciene.

Perioada neolitică

În urma unor periegeze efectuate în zonă s-au descoperit în punctul „Dealul Satului” (Caselor) (cod RAN 53782.02) mai multe fragmente ceramice neolitice, aparținând culturii Vinča – Dudești (vezi anexa 1).

Perioada bronzului timpuriu

În punctul „Izlaz” (52764.02), pe baza materialului ceramic descoperit a fost identificat un nivel de locuire aparținând culturii Coțofeni.

Epoca bronzului

Din această perioadă stau mărturie descoperirile de la Sacu – „Țărinioara – Pelcea” (Ferma Horticolă), cod RAN 53764.01, aparținând grupului cultural Balta Sărată, încadrat cronologic în sec. XII – X a.Chr. În situl de aici, amplasat pe terasa I a Timișului, au ieșit la iveală mai multe materiale ceramice aparținând fazei a III-a a grupului, printre care și două fragmente de idoli antropomorfi. Materialele se găsesc în depozitele muzeelor de la Caransebeș și Reșița.

Prima perioadă a epocii fierului

Tot la „Ferma Horticolă”, peste nivelul de locuire „Balta Sărată” au fost identificate fragmente ceramice aparținând culturii „Basarabi” (cod RAN 53764.01), din sec VII – VI î.Chr. De asemenea, la Tincova, în punctul „La Dos” (cod RAN 53782.03) este semnalată existența unei așezări hallstattiene. (Gumă 1993).

La Tène-ul dacic

Teritoriul administrativ al actualei comune Sacu era așezat în antichitate, pe traseul unui important drum comercial, care, traversând culoarul Bistriței și al Timișului, asigura legăturile dintre depresiunea Hațegului cu câmpia Banatului și mai departe, peste Dunăre, cu coasta Dalmată și Italia, constituind o importantă rută pe „drumul sării” dintre spațiu

transilvan și cel balcanic și adriatic. În perioada dacică, acest fapt este vizibil în circulația monetară, ilustrată de numeroasele descoperiri izolate și de tezaure din zona Banatului de est. În acest context poate fi amintită descoperirea unui important tezaur monetar pe teritoriul satului Tincova. Aici, în punctul numit Valea Radului, cu prilejul refacerii unui drum forestier, a fost descoperit în 1978 un tezaur monetar roman din argint, recuperat parțial în 1978 (131 piese) și în 1981 (16 piese), format din denari romani republicani. Ulterior au mai fost publicați un număr de 9 DRR, care nu au fost incluși în studiile anterioare. Piesele s-au găsit împrăștiate pe o suprafață de cca. 40 mp, ceea ce denotă că au fost îngropați într-o pungă din piele sau material textil.

De asemenea din punctul „Râpa Mare” provine ceramică de factură dacică, aparținând sec. II – I î.Chr. Acest punct este situat la cca. 1,5 km sud de locul unde s-a descoperit tezaurul monetar din Valea Radului.

Perioada romană

Cercetările geologice din zona vestică a Munților Poiana Rusca au pus în evidență existența unor mineralizații de fier, sub forma unor lentile de siderit, situate în roci dolomitice sau șisturi cloritoase, care puteau fi cunoscute și exploatare și în antichitate. Deși nu există indicii clare, depistate arheologic, presupunem totuși posibilitatea exploatării acestora și în perioada Daciei libere. Acest fapt ar putea explica descoperirile de piese și unelte din zonă, inclusiv existența unor exploatări romane în zona Tincova.

Vezi anexa 1.

Perioada feudal timpurie

La „Râpa Mare”, peste nivelul de locuire dacic au fost descoperite fragmente ceramice datând din sec. VIII – IX.

Alte descoperiri sunt semnalate la:

- Tincova – Pe Valea Tincovița la 50 m în amonte de barăcile I.P.E.G. „Banatul” - Caransebeș, într-o carieră deschisă în depozitele de terasă apar fragmente de ceramică atipice.
- Fragmente ceramice atipice au mai fost identificate în punctele „Zăvoi”, „Bucium”, „Sat Bătrân”, Izlaz
- Sunt semnalate un număr de 4 movile la cca. 600 m nord de satul Sălbăgelu Nou, la marginea unei terase. Nu s-au făcut sondaje sau cercetări în zonă. Este posibil să fie simple semne de hotar, cum tot atât de posibil este să fie tumuli funerari, preistorici. Totodată prezența acestor tumuli, cu un diametru de cca. 7 m și o înălțime actuală de cca. 0,80 m constituie elemente ale peisajului local, care trebuie conservate și păstrate, deoarece pot oferi informații valoroase asupra topografiei locurilor și a istoriei oamenilor care au trăit aici.
- Pe Valea Radului, lângă drumul județean spre Jidioara, la ieșire din Tincova, în locul numit „Glatină”, s-a descoperit, de asemenea un tumul. În urma unui sondaj efectuat aici au fost identificate urmele unor vetre de foc.

Toate aceste descoperiri demonstrează faptul că spațiul actualei unități administrative a constituit în decursul istoriei un areal propice de habitare, în care comunitățile umane și-au întemeiat așezări, la a căror dezvoltare au contribuit în egală măsură resursele naturale și fertilitatea terenului. În același timp, zona constituia și un loc important de trecere dintre Câmpia Banatului, culoarul Timiș – Cerna și cel al Bistrei, favorizând legăturile cu spațiul intracarpatic și Dunăre.

Începând cu perioada feudală informațiile arheologice despre acest spațiu sunt completate de către cele scrise; cronici, acte de danii, rapoarte oficiale etc.

Informații mai concludente despre această localitate apar începând din sec. XIV, când moșia apare în diferite contexte legate de proprietatea feudală a diferitelor familii nobiliare bănățene.

După alungarea turcilor din Banat de către armatele austriece, conduse de către principele Eugeniu de Savoia, întreg teritoriul a devenit proprietate camerală, având un singur proprietar – împăratul. După încorporarea Banatului la Ungaria în 1778, gospodărirea acestuia prin regia de stat a devenit nerentabilă, motiv pentru care multe moșii au fost oferite spre vânzare sau donate diferitelor persoane pentru merite deosebite aduse statului.

Într-un asemenea context, terenurile și satele Sacu, Tincova și Căvăran sunt donate, pentru servicii deosebite aduse țării locotenent-colonelului Házy János, trecând din proprietate regală în aceea a unei nobilimi locale, în formare.¹

Foia de hartă din colecția austriacă cu satele Sacu și Tincova

Ulterior, moșia Sacu ajunge în posesia familiei baronului Radoșevici, căreia îi se datorește actualul parc dendrologic și conacul unde astăzi este caminul de bătrâni. Rămâne simbolic gestul urmașilor acestei familii de a fi renunțat la revendicarea proprietăți imobiliare moștenite, când au aflat că aici s-a înființat un cămin de bătrâni.

Datorită vitregiei vremurilor și conflictelor dese dintre austrieci și turci, în zonă au existat și localități care au dispărut în timp. În rîndul acestora, putem aminti satele:

- **Delar**, localitate dispărută, situată lângă Tincova, aparținând districtului Caransebes, menționată în 1643.

- **Morencz**, asezare dispărută, situată în hotarul satului Sacu și menționată pentru prima dată în 1585, ca fiind în stăpânirea familiei nobiliare Mătницеanu. În 1589 este pomenit documentar nobilul Baltazar Zagyvay (Mătницеanu) din satul Morencz, aflat împreună cu nobilul Lupu Grozav în proces cu nobilul Lupu Mătницеanu din Caransebes. În decembrie 1642, satul Morencz era sechestrat pe seama fîscului princiar de Gheorghe Rackoczy I. În

¹ Lay, 1979, p. 359

lipsa unor cercetări arheologice, se poate aprecia amplasarea acestuia pe teritoriul numit „Sat Bătrân”, din sud-estul localității Sacu.

- În sec. XVI, în zonă mai este amintită localitatea **Zlawapatak**, așezare dispărută, situată undeva între Sacu și Caransebes. Așezarea este menționată la 11 iunie 1585, ca aparținând patrimoniului familiei Mâtniceanu și la 18 decembrie 1642, când este sechestrată de la nobilul Ioan Mâtniceanu, pe seama datoriilor acumulate către fiscului princiar².

Istoria modernă a zonei și în primul rând a localității de reședință este puternic condiționată de așezarea sa în apropierea unor centre militare importante (Caransebeș și Lugoj), îndeplinind un important rol în aprovizionarea cu alimente a garnizoanelor din aceste localități.

Totodată, locuitorii acestor așezări participă la marile evenimente politice care au marcat istoria modernă a României. De aici, alături de trimișii comunităților locale și de alți participanți, la marele eveniment din 1 Decembrie 1918, a participat ca delegat cu drepturi depline al cercului Zorlențu Mare și reprezentant al comunității locale, Spătau Aurel din Sacu.

2.1.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților, repere în evoluția spațială a localității

Așezare

Localitățile comunei Sacu sunt situate în extremitatea nordică a județului Caraș-Severin, la limita cu județul Timiș. Geografic, teritoriul administrativ al comunei Sacu se găsește pe culoarul Timiș – Cerna, pe DN 6, la 21 km de municipiul Lugoj și 21 km de municipiul Caransebeș. Din punct de vedere geomorfologic, arealul face parte din marea unitate fizico-geografică a Câmpiei Banato-Crișane, reprezentată prin lunca și terasele Timișului și zona colinară a Dealurilor Lugoșului, situându-se în zona de contact dintre Lunca (Câmpia aluvionară) a Timișului cu Piemontul Pogănișului și Dealurile Lugoșului, iar spre nord-est rama Munților Poiana Ruscăi și cu dealurile Sacoș – Zăbujeni, spre sud.

Fiind așezată de o parte și de alta a râului Timiș, teritoriul comunei ocupă astăzi o suprafață de 6080,99 ha. începând din câmpia Timișului până la dealurile acoperite cu păduri de foioase și conifere, din piemontul Poiana Ruscăi. Odată cu recuperarea terenurilor pe care este amplasată ferma

Astfel terenul administrativ al comunei înregistrează o diferență de altitudine de cca. 600 m, de la cca 150 metri în lunca Timișului până la maximum 750 m, în zona numită Vârful Cireșului, aflată în partea de nord-est a teritoriului. Lunca și câmpia se întind de o parte și de alta a râului Timiș pe o distanță de 0,5 – 2 km pe malul drept și la 5 km pe malul stâng, după care continuă dealurile, cu o lățime de cca. 8 km spre nord-est și încă 3 km spre sud-vest. Satul Tincova este așezat în lunca râului Timiș și pe terasele ce mărginesc malul drept al râului, în bazinul inferior al Văii Radului, Tincovița și Valea Mare, iar satul Sălbăgelu Nou este situat la cca 200 m altitudine, pe o terasă la 7 km sud-vest de satul Sacu.

Despre așezarea Sacu scrie istoriograful maghiar Pestz Frigyes în lucrarea „Istoria Județului Caraș” (Budapesta, 1885). El amintește de documente care vorbesc despre acest sat încă din anii 1262 și 1263, dar în mod cert din anul 1315, când apare sub numele de "Zakul".

² Bulboacă, 2008, p. 4 - 6.

Într-un document din 1411 este amintită localitatea Tincova, unde ar fi existat exploatări miniere încă de pe vremea romanilor, fapt explicabil dacă ne gândim la existența unui important castru roman la Jupa, în imediata apropiere. Localitatea mai apare în perioada 1470 – 1478 ca parte din domeniul bănățean al familiei nobiliare Ladislau de Macicașu (Drăgan 2000, p. 290).

În documentele medievale, așezarea Sacu apare sub diferite denumiri, după cum urmează:

- în anii 1315 și 1608 apare sub numele de „Zakul”;
- în anii 1548, 1549, 1555, 1559, 1589 și 1597 se numește „Zaak”;
- în anii 1584 și 1585 apare sub numele de „Zak”;
- în 1586 se numește „Zakonz”;
- în 1593 se numește „Zakfalva”;
- în anii 1599 și 1609 apare sub numele de „Zakh”;
- în 1624 apare sub numele de „Szak”.
- în anii 1690 și 1700 apare sub numele de „Szakul”;
- într-o lucrare cartografică din 1709 apare sub numele de „Szakul”;
- la recensământul din 1717 apare sub denumirea de „Szacul”, nume pe care-l va păstra cu mici intreruperi până în zilele noastre.
- În raportul lui Johann J. Ehrler din 1774, apare sub aceeași denumire, în componența districtului Caransebeș, cercul Bucosniței, ca având oficiu de poștă sau stațiune pentru olăcari.
- În harta lui Griselinii din 1776 localitatea Sacu apare sub numele de *Sakul*, iar Tincova sub forma *Tianova*. Sub aceeași grafie, localitatea apare și în hărțile "Iosefine" din 1769.

În anul 1815 așezarea este ridicată la rangul de oraș campestru („mezo-varos”), fără a se bucura de privilegii importante, decât de dreptul de a avea două târguri de țară pe an. Actuala așezare s-a dezvoltat în jurul principalului drum care străbătea culoarul Timișului, spre Lugoj, la vest de albia pârâului Mâtnicel, din care cauză a fost deseori devastat de către turci. Analizând materialele cartografice din a doua parte a sec. XVIII (1770), se poate constata că localitatea era așezată pe actualul amplasament în apropiere de cotul Timișului, fără a avea o structură clar încheată, satul format din peste 60 de gospodării așezate în interiorul unor grădini mari, în apropiere de locurile de arătură și pășunat. Localitatea era legată de Sălbăgelu Vechi printr-un drum de hotar. În partea vestică a satului, la ieșire, lângă drum, era situat hanul, unde opreau olăcarii pentru a schimba caii de Poștă „Post Huns”. În fața hanului trona o fântână cu cumpănă, care după toate probabilitățile, deservea cea mai mare parte a localității.

După cca. un secol, satul Sacu apare total schimbat. Fiind aplicate deja măsuri de sistematizare, pe hărțile militare austro-ungare de la 1864, așezarea are deja o formă regulată, extinsă spre sud-vest, pe structura unei rețele stradale formată din trei străzi relativ paralele cu drumul Caransebeș - Lugoj, intersectate la rândul lor de alte străzi secundare paralele.

În zona centrală apar mai multe construcții administrative, conacul familiei Radoșevici (!) și parcul acestuia, organizat printr-o rețea de alei dispuse în formă de stea. Tot în zona centrală, vizavi de conac este situată biserica.

Casele sunt așezate la stradă, în spatele lor fiind situate depindețele, grajdurile și grădinile de zarzavat. Străzile sunt în general largi, drepte și relativ continue. În partea sudică a satului sunt reprezentate mai multe fântâni cu cumpănă, de unde sătenii se aprovizionau cu apă.

În schimb, localitatea Tincova s-a dezvoltat pe malul opus al râului Timiș, la gura văii Tincovița și a afluenților acesteia. La 1770 Tincova (Tinkova) era destul de mică, doar câteva case risipite la marginea pădurii, pe platourile celor cinci interfluvii care mărginesc Valea

Mare, Tincovița și Ibăneasa, numite Carpena, Crucea, Dăbuj, Dealul Caselor și Poiană. Gospodăriile sunt așezate în mijlocul unor grădini încăpătoare împrejurul cărora se întindeau zonele de fânaț și pășunat. Potrivit mărturiilor documentare, satul avea o biserică din lemn, construită în 1741 în „Grădina Mare”, biserică incendiată câțiva ani mai târziu în urma unor incursiuni de jaf ale turcilor. Spre sud satul era delimitat de Timiș, actualmente cursul rămânând ca braț mort al râului.

Principalul drum străbătea satul de la est spre vest, trecea peste platoul „Seliște”, de unde pornea o ramificație spre nord, către Nădrag, iar altul spre vest, spre Jidioara.

Potrivit unor însemnări monografice, în sat ia ființă în anul 1715 colonia de țigani din Valea Radului, aduși aici din Moldova, de pe proprietățile unor boieri scăpătați.

Potrivit tradiției, după devastarea și arderea satului de către cetele turcești la 1788, acesta este reconstruit în vale, pe luncile Văii Mari și Tincovița, precum și în lungul drumului „Mahala”, spre Valea Radului. Pe materialele cartografice de la mijlocul sec. XIX satul apare pe noul amplasament. Tot acum apar și primele reprezentări ale coloniei de țigani de pe Valea Radului.

De asemenea, cursul principal al Timișului, imediat după intrarea în sat, coboară spre sud (pe actualul curs), vechiul curs pierzându-și treptat importanța.

La începutul sec. XX, cele două așezări situate pe același amplasament apar mult mai bine organizate și dezvoltate, ajungând la o structură urbanistică ce se poate regăsi și astăzi. Tincova s-a dezvoltat în continuare adaptându-se zonei, răsfirată în lungul Timișului și al Văilor Tincovița, Radului și Ibăneasa. Această structură urbanistică se păstrează în bună măsură până azi (Vezi anexa 2/5).

Localitatea Sălbăgelu Nou fiind înființată mult mai târziu, în a doua parte a sec. XIX, apare cartografic numai în 1910, sub numele de Gyula Telep, având un număr de cca. 10 gospodării.

Cele mai vechi documente din arhiva comunei Sacu sunt registrele de stare civilă începând cu luna octombrie a anului 1895. Pe baza acestora se constată că de această unitate administrativă aparțineau satele: Tincova, Caveran (azi Constantin Daicoviciu), Mânicu Mare, Peștere și Maciova.

Această situație se menține până în anul 1905 când, satul Mânicu Mare iese din componența teritorială a comunei Sacu, pentru ca începând cu anul 1910 să iasă și satele Cavaran, Peștere și Maciova. Astăzi, toate aceste localități se regăsesc în componența comunei Cavaran (Constantin Daicoviciu).

În felul acesta, comuna Sacu rămâne numai cu satele Sacu și Tincova, până în anul 1928 inclusiv. Cum între anii 1930-1950, fiecare sat a construit o unitate administrativă proprie cu primărie și notariat, actualele sate erau subordonate plasei Sacu, până la împărțirea administrativă din anul 1950, Sacu fiind centrul de plasă.

În urma împărțirii administrative din anul 1950, comuna Sacu va fi alcătuită din satele: Sacu, Tincova și Salbagelul Nou, o nouă așezare formată din coloniști germani, în apropierea localității Sălbăgelu, încă din 1889.

Teritoriul administrativ

Astăzi, teritoriul administrativ are o suprafață de 6080,99 ha și cuprinde 3 sate Sacu - reședința de comună, Tincova și Sălbăgelu Nou. Din punct de vedere al mărimii, localitățile componente se înscriu în categoria localităților mici, sub 1000 de locuitori. Teritoriul comunei se desfășoară în teren pe cca. 15 km în axa est – vest și 6 km pe axa nord – sud. Din suprafața de 6080,99 ha, cca. 3100 ha îl reprezintă terenul agricol.

Localități componente

Localitatea Sălbăgelu Nou a fost înființată de către o comunitate germană în 1889,

păstrând caracteristici tipice. În ultimii treizeci de ani, aproape toată populația de origine germană din acest sat a emigrat, locul acesteia fiind luat de către o comunitate de ucrainieni, originară din Maramureșul românesc, care au cumpărat casele rămase libere.

Atât satele Sacu cât și Sălbăgelu Nou păstrează caracteristicile specifice satului de câmpie, vatra acestora păstrând o formă relativ regulată, cu străzi drepte, dispuse în caroiaj, extinderea în timp efectuându-se prin conservarea acestor caracteristici.

Localitatea Tincova, având vatra inițială la confluența unor văi, păstrează doar la acest nivel vechea structură, dezvoltarea sa ulterioară efectuându-se în lungul acestora și pe terasele mărginașe. Cristalizarea ulterioară a unei rețele de transport a influențat extinderea vetrei în jurul nucleului inițial. Astăzi, caracteristicile acestei așezări sunt cele ale unui sat răsărit tipic, al cărui intravilan se întinde atât în lungul văilor Mare, Tincovița și Radului, cât și în lungul DJ 680 A și pe terasele din jur.

Vezi anexa 2.

Vecini

Teritoriul administrativ al omunei Sacu se învecinează :

- la nord și Vest – jud. Timiș
- la est – comuna Constantin Daicoviciu,
- la sud – comuna Copăcele.

Căi de comunicații

Principalele căi de comunicație sunt reprezentate de:

coridorul 1 de transport european, format din:

- DN 6 – E 70; principala arteră de comunicații ce leagă centrul Europei de peninsula Balcanică și Asia Mică.
- Magistrala CF care leagă Bucureștiul cu Timișoara (prin Dobreta Turnu Severin) și cu restul Europei.

DJ 680 A – Sacu (E 70) – Tincova – Ciuta – Obreja.

DC 6 Sacu (E 70) – Sălbăgelu Nou.

2.1.3. Evoluția localităților după 1990

Favorizată de poziția geografică la drumul european E 70 și de distanțele apropiate de doua centre urbane importante din zonă, municipiul Caransebeș, din jud. Caraș-Severin și municipiul Lugoj din jud. Timiș, un procent important din locuitorii comunei erau angajați la obiective economice în aceste centre urbane. Decăderea industriei din orașele apropiate a afectat și nivelul de trai al locuitorilor comunei Sacu. De asemenea, s-au restrâns activitățile agricole. Concomitent au început să se manifeste la nivel local inițiativa privată, în primul rând în comerț și servicii, ulterior și un reviriment în cea ce privește activitățile agricole, prin înființarea unor ferme pentru creșterea animalelor (ferma de porci etc.).

După 1990, cea mai mare parte al locuitorilor de origine germană din satul Sălbăgelu Nou au plecat în Germania, proprietățile acestora fiind achiziționate de cetățeni de origine ucrainiană din nordul țării, care s-au stabilit aici. Ca urmare al acestui fapt s-a produs modificări importante sub aspect etnic la nivelul comunei.

În ultimii ani la inițiativa administrației locale, prin atragerea unor fonduri europene s-au implementat importante proiecte privind infrastructura tehnico-edilitară, mai ales la nivelul localității centru de comună.

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Caracteristicile reliefului

Sub aspect geomorfologic, teritoriul comunei se încadrează în marea unitate fizico-geografică “Banato-Crișana”, cu subunitățile:

1. Lunca Timișului, în zona centrală, pe axa nord-sud, aparținând cursului mijlociu al râului, prezentă sub forma unui câmpii largi, denumit Culoarul Timiș-Cerna. Partea nordică a acestui culoar formează depresiunea Caransebeșului. Relieful acesteia este unul colinar, modelat de acțiunea Timișului și a afluenților acestuia, în depozitele sedimentare neogene. Geologic, această zonă este formată din depozite aluvionare, de vârste pleistocen superior, compuse din depozite aluvionare și lesoides și pleistocen mediu și holocen superior, compuse din depozite aluvionare.
2. Dealurile Pogonișului, spre sud, sunt formate din depozite tortoniene: marne, gresii și argile, care suprapun un fundament cristalin mult mai vechi. Această unitate de relief, ce delimitează culoarul Timișului spre sud, în aval de Caransebeș, înaintea pe teritoriul comunei prin culmea Sacoș-Zăgujeni. Structural sunt formate din depozite pliocene, de vârstă panoniană (nisipuri, pietrișuri, argile nisipoase și marne), străpunse de șisturi cristaline. Datorită culmilor largi și înălțimilor mici (170-300 m) au mai degrabă aspect de podiș.
3. Dealurile piemontane ale Munților Poiana Ruscăi, formate la rândul lor din depozite cretacic inferior (marne, gresii, conglomerate) și superior (marne, calcare, conglomerate).

Terasele, care fac trecerea de la Piemontul Pogănișului la Culoarul Timișului, printr-o succesiune de patru trepte de nivel, cu lărgimi cuprinse între 1,5 și 3,0 km, coboară într-un evantai foarte fragmentat către nord, nord-vest și nord-est, pe aliniamentul localităților Sacu – Jena - Găvojdia. Față de talvegul văii Timișului, diferențele de nivel se prezintă astfel: terasa I între 100-150 m, terasa a II-a 70-90 m, terasa a III-a 45-65 m și terasa a IV-a 20-40 m.

Lunca Timișului, care prezintă aspectul caracteristic stadiului de maturitate a văii Timișului în zona cursului său mijlociu, este străbătută de numeroase meandre cu frecvente difluențe, belciuge și privaluri ce servesc drept cale de scurgere către râu a apelor, în perioadele cu precipitații abundente. Aspectul ușor ondulat, în special în vecinătatea imediată a Timișului, se datorează prezenței grindurilor slab estompate și a micro-depresiunilor ușor săpate în nivelul de bază al luncii.

Teritoriul comunei se întinde între culmile masivului Poiana Ruscăi, situate în nord est, unde se întâlnește cea mai mare altitudine (900 m). De aici relieful coboară treptat pe culmile piemontane spre albia majoră a Timișului. În partea de nord-vest a comunei se întind culmile domoale ale dealurilor Pogănișului, a căror înălțimi nu depășesc 350 m, iar spre sud culmile Sacoș - Zăgujeni. Relieful este sculptat în depozitele piemontane ale celor două subunități menționate, divizate în lunci colinale, care au luat naștere în regim submestru.

2.2.2. Rețeaua hidrografică

Apele care străbat comuna sunt râul Timiș și pâraiele Matnicelul, Valea Mare Tincovița, Valea Radului și Valea Ibăneasa.

Rețeaua hidrografică a zonei este tributară râului Timiș, principalul curs de apă care străbate teritoriul administrativ al comunei.

Timișul este cel mai important râu din Banat, cu o lungime de 241 km, din care cca. 100 km sunt pe teritoriul județului Caras-Severin, unde bazinul său de recepție însumează 5248 km². El izvorăște din Munții Semenic (Trei Ape), primind pe teritoriul județului o serie de afluenți care-i îmbogățesc apele. Dintre cei mai importanți amintim:

- Bistra, cu o lungime de 46 km și un bazin de 908 km² drenează culoarul cu același nume, pentru a se uni cu Timișul în aval de Jupa.

- Hideagul, cu o lungime de 34 km și un bazin de 171 km² izvorăște din Munții Țarcu.
- Sebeșul, cu o lungime de 23 km, are un bazin de 142 km² izvorăște din sudul Vf. Șeronii și se varsă în Timiș la Caransebeș.
- Teregova, cu o lungime de 15 km și un bazin de 51 km² izvorăște din Munții Semenic și se varsă în Timiș la Teregova.

În aval de Caransebeș, albia Timișului devine largă și foarte meandrată. Datorită acestui fapt, apar o serie de brațe fosile și bălți, care seacă în perioadele de secetă, fiind alimentate din nou la perioadele de viitură.

Pe teritoriul comunei Sacu, Timișul primește câțiva afluenți mai mici, care drenează dealurile vestice ale masivului Poiana Ruscă. Aceștia sunt Afluenții de pe dreapta, Valea Mare și Tincovița cu afluentul său Valea Ibăneasa. Aceste văi își adună apele de pe dealurile de la poalele masivului Poiana Ruscă, de la o altitudine de cca. 750 m, pentru a se uni puțin înainte de vărsarea în Timiș la altitudinea de cca. 155 m, pe teritoriul localității Tincova.

Pe partea stângă, Timișul primește apele Văii Secănească numită și Vâna Ohaba, după confluența cu Mâtnicelul (ce izvorăște de sub vârful Zorlențu Mare), pe teritoriul satului Ohaba Mâtnic, traversând satele Copăceni și Sacu.

După ce străbate 5 km pe teritoriul comunei Sacu, în aval de localitatea cu același nume, Timișul, iese de pe teritoriul județului Caraș-Severin pentru a intra pe teritoriul județului Timiș.

Datorită specificului său fizico-geografic, teritoriul comunei Sacu dispune de cca. 360 ha de terenuri așezate în lunca Timișului, care sunt supuse inundațiilor în perioadele de primăvară, la topirea zăpezilor din munte și în perioadele cu pluvialitate ridicată specifică anilor ploioși.

Adâncimea pânzei freatice este de asemenea condiționată de caracteristicile terenului, fiind diferită atât la nivelul celor trei sate, cât și în cuprinsul vetrei aceluiași sat, în funcție de situarea acesteia față de cursul râului. Astfel, adâncimea pânzei freatice este cuprinsă:

- la nivelul localității Sacu între 6-10 m,
- la Tincova într 6-50 m,
- la Sălbăgelu Nou între 25-40 m.

2.2.3. Condiții climatice

Fiind situată în partea de est a Câmpiei Banatului, comuna beneficiază de o climă continental mediteraneană, caracterizată de veri călduroase și ierni blânde, cu o medie de temperatură de circa +10 grade anual, maximele atingând 35 – 40 grade Celsius, iar minimele coborând până la - 25 grade Celsius.

Principalele elemente climatice de pe teritoriul județului Caraș-Severin sunt caracterizate de variațiile mari ale valorilor medii și extreme datorită specificului reliefului.

Structura și altitudinea acestuia crează importante diferențe climatice între zona montană, cea de deal și de câmpie.

Culoarul Timiș-Cerna este o zonă cu temperaturi mai ridicate față de restul regiunilor mărginașe. Aici temperatura medie multianuală este de cca. 10°C, iar cea minimă multianuală are valori cuprinse între 0 și -10 C, în luna ianuarie. Media temperaturii maxime multianuale la limita nordică a culoarului Timiș-Cerna, înregistrată în luna iulie, oscilează în jurul valorii de 22° C, pentru ca la nivelul piemonturilor această valoare să oscileze între 20 și 21° C.

Conform Atlasului Climatologic al României, în aceste zone prima zi de îngheț se înregistrează după 11 octombrie, pentru ca în Dealurile vestice, până la altitudini de 600 m, data primului îngheț să oscileze între 1 și 11 noiembrie. Ultimul îngheț de primăvară, în aceste zone, se înregistrează în jurul datei de 21 aprilie. Brumele se produc în general în cursul lunilor aprilie și octombrie.

Cantitatea de precipitații este în medie de cca. 650-700 mm anual, ajungând la maxime de cca. 1000 mm și minime de cca. 350 mm anual. Perioadele cele mai secetoase se înregistrează în lunile de iarnă, când nivelul acestora abia ajunge la 30÷50 mm, pentru ca în perioada lunii iulie media precipitațiilor să atingă 80÷100 mm.

Mișcarea curenților de aer este dominată de vânturile mai reci, dinspre nord și nord-vest și cele dinspre sud, mai calde, cu particularitățile specifice date de relief. În vestul culoarului Timiș-Cerna, la nord-vest de Caransebeș, vânturile dominante sunt dinspre vest și nord-vest (11%) și sud-est 24,5%, în concordanță cu orientarea depresiunii.

2.2.4. Caracteristici geotehnice

Teritoriul comunei Sacu se întinde în cea mai mare parte în unitatea fizico-geografică “Banato-Crișană” ce delimitează spre vest culmile montane înalte ale Munților Poiana Ruscăi, Semenic și Aninei.

În cuaternar, odată cu adâncirea râurilor iau naștere terasele limitrofe și se definitivează zonele de depresionare mărginașe, care acționează ca nivele de bază în evoluția reliefului. Ia naștere astfel un relief variat, cu interfluvii largi, teșite, cu un grad de fragmentare restrâns, indus de rețeaua hidrografică locală.

Solurile: Pe teritoriul comunei se întâlnesc mai multe tipuri de sol, dintre care predomină podzolul – 60 %, solul brun roșcat – 15% și aluviunile 25%.

Solurile argiloiluviale, pseudogleice și podzolice se află pe terasele Timișului, între Buchin și Sacu. Cercetările pedologice efectuate în zonă au evidențiat următoarea structură pedologică, cu tipurile de soluri dominante:

a) LUV: *Luvisoluri*

1. Soluri brune luvice (pseudogleizate, vertice) 27%;
2. Luvisoluri albe (pseudogleizate, vertice, glosice) și psamosoluri 35%;

b) CAM: *Cambisoluri*

3. Soluri brune eumezobazice (tipice, gleizate, pseudogleizate), 8 %;

c) HID: *Hidrisoluri*

4. Soluri gleice și pseudogleice (tipice, vertice), 10%;

d) ANT: *Protisoluri*

5. Soluri aluviale (tipice, gleizate, pseudogleizate), 8%;
6. Erodisoluri (tipice) 2%.

Terenul agricol al comunei, în suprafață de 3.100 ha (57,78) este folosit astfel: arabil 2.227 ha (71,8 %), pășuni 691 ha (22,3%), fânețe 121 ha (3,9 %) și livezi 61 ha (2 %).

În ceea ce privește încadrarea suprafeței menționate în clase de calitate (fertilitate), pentru categoria de folosință “arabil”, marea majoritate a suprafeței agricole aparține gradului 4 de fertilitate. În ansamblu, situația se prezintă astfel: cl. a II-a 53 ha (1,5%), cl. a III-a 1425

ha (40,6%), cl. a IV-a 1565 ha (44,6 %) și cl. a V-a 467 ha (13,3%). Factorii limitativi care grevează asupra stării de calitate a terenurilor din cadrul perimetrului menționat sunt dimensionați de către reacția solului (datorită valorilor scăzute pe cca. 44,2%), conținutul redus de humus (2,7%), gradul de tasare (cu grad mare de compactitate 4,1% și moderat 26,3%), panta terenului (cu restricții extreme și foarte severe 3,6%, severe 1,1%, moderate 2,6%), eroziunea în suprafață (severă 4,7%), eroziunea în adâncime (extrem de severă 1,9%) și alunecările (extrem de severe 0,8%).

Denumire după sistemul vechi-1980	Denumire după noul sistem	Simbol denumire nouă	% din suprafața totală
Argiluvisoluri	Luvisoluri	LUV	62
Cambisoluri	Cambisoluri	CAM	8
Soluri hidromorfe	Hidriisoluri	HID	10
Soluri trunchiate	Protisoluri	ANT	10

Încadrarea solurilor după tip:

Simbol clasa de sol	Tip de sol	% din suprafața totală	Denumire după vechiul sistem -1980
LUV	Preluvosoluri	27	Soluri brune argiloiluviale
	Luvosoluri	30	Soluri brune luvice
		5	Luvosoluri albice
CAM	Eutricambosoluri	8	Soluri brune eumezobazice
ANT	Erodisoluri	10	Eerodisoluri
HID	Gleisoluri și Stagnosoluri	10	Soluri gleice

Seismicitatea: Teritoriul administrativ al localității Sacu se încadrează în zona seismică «E», valoarea coeficientului $K_s = 0,12$, în conformitate cu prevederile normativului P100-92.

Adâncimea de îngheț: în zonă, conform STAS 6054/77 este de 0,90m de la nivelul solului.

Adâncimea de fundare în zonă este de 0,75 – 150 m, în funcție de dimensiunea construcției

2.2.5. Vegetația și fauna

Vegetația este strâns legată de formele de relief existente pe teritoriul comunei. Astfel, de-a lungul râului Timiș, pe o fâșie de 200-300 m de o parte și de alta a râului se întâlnește o vegetație specifică de luncă, formată din asociații în care predomină sălciile de luncă (*Salicetum albae - fragilis*, *salix purpurea*, *Humulus lupulus*, *Caystegia sepium*), plopul, arinul etc, care însoțesc deseori cursul râului. La sud de Timiș se întind în cea mai mare parte terenurile agricole cu o vegetație specifică, alături de care pot fi întâlnite diferite plante ierboase ce cuprind speciile de albăstriță, colilie, rochița rândunicii, cicoare, mușetel. La nord și nord-est de râu, terasele inferioare sunt acoperite cu terenuri agricole pentru ca de la limita dealurilor, locul acestora să fie luate de întinse păduri de stejăriști, fag și carpen, în timp ce la altitudini mai mari apar pinetele.

Vegetația comunei Sacu face parte integrantă din cadrul asociațiilor vegetale specifice „Dealurilor Vestice”, încadrându-se în categoria silvostepii în care dominante sunt terenurile agricole în asociație cu formațiuni ierboase xerofile și suprafețe împădurite. Acestea apar în principal spre nord și nord-est, unde ocupă suprafețe importante, intercalate uneori cu pajiști, fânețe sau terenuri agricole. În zonele de deal din partea de nord-est a comunei se întind păduri de fag, carpen, jugastru, paltin, stejar, tei, plop, ulm, iar la altitudini mai mari, apar asociații de conifere ca bradul roșu (molidul) și bradul alb.

Pajiștile naturale sunt variate din punct de vedere al florei, dominante fiind grupările mezofile și mezoxerofile, iar în zonele cu apă freatică mai apropiată de suprafață impunându-se grupările mezofile și hidrofile.

Pajiștile din zona colinară sunt alcătuite din specii ca: *Festuca pseudovina* și *F. pratensis* (păiuș), *Agrostis tenuis* (iarba câmpului), *Poa pratensis* (firuță), *Alopecurus pratensis* (coada vulpii), *Bromus* spp. (obsigă), *Cynodon dactylon* (pir gros), *Lotus corniculatus* și *L. tenuis* (ghizdei), *Medicago falcata* (culbuceasă), *Trifolium repens* (trifoi), *Andropogon ischaemum* (bărboasă).

Pe versanții însoriți se întâlnesc specii ca *Agropyron repens* (pir), *Rubus caesius* (mur), *Stipa* spp. (colilie). Pajiștile din zona de șes sunt reduse ca întindere, fiind constituite din specii precum *Lolium perenne* (raigras), *Festuca valesiaca* (păiuș), *Agrostis tenuis*, *Dactylis glomerata* (golomăț), *Alopecurus pratensis*, *Lotus corniculatus* și *L. tenuis*, *Trifolium repens*, *Medicago lupulina* (trifoi mărunț).

În zona de dealuri, în partea de sud-vest a comunei se află păduri de stejar, plop, iar pe dealurile din nord-estul comunei, se întind pădurile de fag, jugastru, carpen, stejar, plop, ulm, în timp ce la altitudini mai mari apar păduri de conifere. În formele microdepressionare din luncă și pe firele de vale se dezvoltă asociații de *Carex* spp. (rogoz), *Juncus effusus* (rugină) și mai rare de *Tipha latifolia* (papură), *Phragmites communis* (stuf), însoțite de *Gratiola officinalis* (tătăneasă), *Mentha piperita* (ismă), *Bides tripartita* (dentiță).

Vegetația agricolă este dominată de plantele cultivate uzual, cum sunt grâul, orzul, porumbul, soia, cartoful, sfecla, fasolea, lucerna, trifoiul. Pomii fructiferi cultivați cu precădere sunt prunul, mărul, vișinul, cireșul, piersicul, caisul, nucul, gutuiul și dudul.

În pădurile care au supraviețuit defrișărilor, mai ales pe suprafețe care nu au putut fi luate în cultură datorită reliefului sau excesului de umiditate, predomină specii precum *Quercus cerris* (cer), *Q. pedunculiflora* (stejar brumăriu), *Q. robur* (gorun), *Q. pubescens* (stejar pufos), în asociație cu *Carpinus betulus* (jugastru), *Tilia tomentosa* (tei alb), *Cornus mas* (corn), *Alnus glutinosa* (arin negru), *Corylus avellana* (alun), *Prunus spinosa* (porumbar). Pentru valorificarea economică a fondului silvic existent s-au construit de către unitățile silvice specializate, doua drumuri forestiere pe valea Tincoviței și valea Radului, în lungime de câte 5 km, pentru exploatarea acestor păduri.

Condițiile geografice, gradul de urbanizare, dar mai ales extinderea lucrărilor agricole au influențat puternic fauna. Actualmente fauna este reprezentată prin mamifere: șoareci, iepuri, mistreți, cervidee, vulpi, dihori, nevăstuici, lupi; păsări: bufnita, cucuveaua, uliu porumbar, stâncuța, coțofana, cioara, ciocănitoea, mierla, fazanul, vrabia, corbul, sturzul, cucul etc. Alături de acestea, fauna este completată cu diferite specii de nevertebrate mărunte: colebole, păianjeni, acarieni, miriapode, râme, coleoptere. Frecvent este întâlnit melcul de livadă, melcul dungat, croitorul mic, rădașca, gândacul de frunză al stejarului. Animalele

vertebrate sunt prezente prin diferite specii de batracieni, reptile, păsări și mamifere. Batracienii des întâlniți sunt broasca brună și brotăcelul. Dintre reptile amintim: șarpele orb, șopârla de câmp, șarpele de casă, gușterul etc.

2.2.6. Peisajul natural si antropic

Peisajul natural este dominat de factorii fizico-geografici specifici zonei, comuna Sacu fiind o unitate administrativă situată în cea mai mare parte în zona joasă de câmpie și piemont. Caracteristicile ocupaționale agrare sunt vizibile în natura culturilor și modul de folosință a terenurilor. În zona nord-estică, odată cu ridicarea dealurilor ce delimitează Masivul Poiana Ruscă în zonă, peisajul se schimbă prin preponderența spațiilor cu declivitate mai mare, acoperite de păduri. Înălțimea cea mai mare de pe teritoriul comunei se înregistrează în această zonă, spre nord-est, în Vf. Cireșul, cu o altitudine de cca. 900 m. Deși împădurit, acest relief este bine conturat prin profilele adânci ale Văilor Tincovița, Radului și Valea Mare, care drenează aceste suprafețe.

Deși pe teritoriul administrativ nu sunt situate rezervații naturale, parcuri naturale sau arii protejate, zona are un farmec aparte care-i conferă valențe turistice, inclusiv prin:

- situarea relativ apropiată de două importante centre urbane Caransebeș și Lugoj;

- prezența unor drumuri de acces care permit abordarea zonelor înalte ale Masivului Poiana Ruscă, prin acest sector;
- prezența pădurilor;
- existența unei rețele hidrografice de suprafață, formată din văile amintite, alături de o serie de izvoare și mici sectoare de chei și cascade.

Se remarcă dezvoltarea asimetrică a bazinului hidrografic al Timișului, în zona comunei Sacu. Dacă spre sud și sud-vest are o dezvoltare amplă, deschisă mult mai larg, cu văi mai puțin individualizate și organizate spațial, versantul nordic și nord-estic, înregistrează

diferențe mai mari de altitudine, ce ating 900 m (Dealul Cireșuli) și o rețea hidrografică mult mai bine individualizată.

La nivelul acestora scurgerea maximă se înregistrează primăvara, la topirea zăpezilor și vara, datorită precipitațiilor. Scurgerea minimă se înregistrează la începutul toamnei, datorită regimului pluviometric deficitar.

Apele subterane sunt condiționate în mare măsură de litologia zonei. Prezența unor straturi geologice cu o permeabilitate mare, de vîrstă cuaternară favorizează ajungerea acestora la suprafață, sub forma izvoarelor, la baza versanților sau a zonelor umede prezente mai ales în lunca Timișului. Nivelul pânzei freatice cantonate în formațiunile permeabile pot fi interceptate la adâncimi cuprinse între 0,70÷1 m, în lunca Timișului și chiar 40 m, în zonele mai înalte ale teraselor.

De asemenea, dealurile domoale, mai degrabă colinare ale culmilor Sacoș – Zăgujeni, dinspre sud și sud-vest cu un potențial agricol ridicat, au oferit condiții prielnice locuirii umane din cele mai vechi timpuri.

Toți acești factori au influențat hotărâtor condițiile de habitare în zonă. Așezările actuale sunt cantonate în principal pe Valea Timișului (Sacu) și la gura de vărsare a unora din afluenții acestuia (Tincova), dar și pe terasele mai ridicate din sud, în mijlocul zonei agricole (Sălbăgelu Nou). Influența formelor de relief asupra așezărilor, procesele de versant sau acțiunea apelor curgătoare, se remarcă în primul rând prin dezvoltarea spațială a vetrelor acestora – fapt vizibil în cazul satului Tincova.

La nivelul principalelor cursuri de apă se manifestă fenomenul erodării malurilor, mai ales în perioadele cu precipitații bogate, iar la nivel luncilor apar zone cu o umiditate ridicată, datorate ridicării pânzei freatice la suprafață sau a inundațiilor.

În prezent acțiunea umană este canalizată pe construcții de locuințe, drumuri și poduri, diguri de apărare împotriva inundațiilor, consolidări de maluri, corecții de torenți, desecări, etc. unele dintre acestea având impact negativ asupra peisajului natural.

Elementele antropice reprezentative pentru comună sunt situl arheologic de interes local (Seliște), un conac și un parc care deține numeroase specii exotice. În ceea ce privește parcul dendrologic, acesta trebuie conservat și amenajat cu mobilier urban, amenajări cu caracter sportiv etc. Totodată, prezența malului Timișului la limita nordică a satului, permite amenajări cu rol recreativ.

2.2.7. Riscuri naturale

În cadrul documentațiilor elaborate la nivelul județului Caraș-Severin privind Reactualizarea și corelarea PATJ existent cu secțiunile PATN vol. III – «Zone de risc natural și tehnologic, calitatea, protecția și conservarea mediului» aprobate, au fost stabilite categoriile de risc de pe teritoriul tuturor unitarilor administrative.

În baza cercetărilor de teren și a informațiilor primite de la localnici privind evoluția fenomenelor, ritmicitatea și amploarea lor, au putut fi precizate amănunte punctuale pe teritoriul studiat privind categoria fenomenelor, localizarea și extinderea lor, cauzele și mijloacele de combatere a acestora.

Factorii de risc natural sunt în funcție de diversitatea și caracteristicile reliefului, de morfologia terenului, a rețelei hidrografice dar și de acțiunea factorilor exogeni.

2.2.7.1. Risc seismic

Prin poziția sa geografică, județul Caraș-Severin, se grefează pe un areal caracterizat de un potențial seismic ridicat, având ca sursă generatoare a cutremurelor un sistem de falii activate cu intermitență, specific zonei de sud-vest a țării, mișcările telurice din această zonă fiind încadrate comprehensiv în categoria „cutremurelor bănățene”. Acestea au focare de mică adâncime, cu intensități maxime de gradul VIII pe scara Mercali, având zone epicentrale

reduse ca suprafață și perioade de revenire inconstante. Cauzele generatoare sunt exclusiv de natură tectonică, acumulările energiei de deformare care conduc la generarea seismului fiind controlate de mișcările diferențiale, verticale și orizontale (decroșări) ale blocurilor tectonice delimitate de falii a căror activitate este relativ dovedită prin fenomene geologice.

Sub aspectul riscului seismic, comuna Sacu se află într-un perimetru cu o seismicitate scăzută, de 6 unități pe scara MSC și o perioadă medie de revenire de 100 ani³ (conform Legii 575/2001).

La zonarea seismică a județului Caraș-Severin s-a ținut cont de delimitarea areală a blocurilor cu răspuns diferit la o agresiunea seismică, în concordanță cu ceea ce reprezintă suprafața liberă a terenului – catalogat ca „teren mediu” (pachet geologic superficial cu viteza de propagare a undelor S de ordinul 300 ... 500 m/sec, exceptând stratul de sol vegetal).

În conformitate cu datele furnizate de Normativul P.100 – 92, **Zonele seismice și valorile K_s – T_c extrase din normativ sunt :**

Localitatea	Tip localitate	Zona seismică și coeficienți K _s conform Normativ P.100/92						Perioada de colț T _c			I echiv. conf. Anexa A
		A-0,32	B-0,25	C-0,20	D-0,16	E-0,12	F-0,08	0,7	1	1,5	
Sacu	comună					x		x			VII

2.2.7.2. Riscul la inundații

Datorită cantităților maxime de precipitații înregistrate în 24 de ore, de 100 - 150 mm, în conformitate cu legea amintită, riscul la inundații este determinat în principal de scurgerile de pe versanții nordici, la nivelul văilor Tincovița, Radului și Ibăneasca⁴ (Anexa 4 și 4a). Din discuțiile cu localnicii reiese că principalul risc de inundații provine de la creșterile debitelor pe râul Timiș, când întinse suprafețe de luncă au fost acoperite de ape. Lunca râului Timiș, dar și albiile majore și luncile afluenților acestuia au fost cel mai frecvent afectate de inundații. Inundabile sunt și zone restrânse din preajma văii Mâtnicelului, de pe teritoriul satului Sacu.

Potrivit datelor de la Direcția Apelor Banat – Sistemul de Gospodărire a Apelor Caraș-Severin, la nivelul teritoriului administrativ Sacu, suprafața inundabilă este de 196 ha și se datorește inundațiilor produse de Timiș și de afluenții locali ai acestuia.

Creșterea debitelor râurilor duce la alte efecte cum sunt prăbușirile de maluri întâlnite frecvent atât pe malurile Timișului cât și a unor afluenți din zonă.

Pentru protejarea terenurilor agricole afectate sunt necesare lucrări de protejare a malurilor, îndiguri și canale de deversare, precum și întreținerea și înălțarea digului de protecție existent.

În cazuri extreme legate de ruperea barajului Poiana Mărului, viitura ar afecta grav localitățile aflate în aval, Măru, Oțelul Roșu, Glimboca, Obreja, Ciuta, Constantin Daicoviciu și Sacu. Unda de viitură cu o înălțime de peste 5 m poate parcurge cei 52 de km în cca. 120 minute, fenomenul afectând peste 950 de locuitori⁵.

³ Legea 575/2001, anexa 2.

⁴ Idem, anexa 4 și 4a.

⁵ Cf. Planului de analiză și acoperire a riscurilor al jud. Caraș – Severin, 2009.

2.2.7.3. Riscul alunecărilor de teren⁶

Alunecările de teren sunt fenomene distructive de origine geologică ce pot produce efecte prin deplasarea straturilor de roci, provocând distrugerea unor bunuri imobile, blocarea de drumuri sau cursuri de apă. Producerea acestui fenomen e condiționată de existența unor factori cauzali și de risc, specifici fiecărui areal. Principalii factori cauzali omologați și acceptați de Comunitatea științifică (I.U.G.S. – G.M./L), care declanșează alunecările de teren, se referă în principal la patru categorii de condiții favorizante, cu caracter exhaustiv :

- condiții litologice;
- procese geomorfologice;
- procese fizice;
- procese antropogene.

Factorii de risc luați în calcul sunt:

- criteriu litologic;
- criteriul geomorfologic;
- criteriul structural;
- criteriul hidrologic și climatic;
- criteriul seismic;
- criteriul silvic;
- criteriul antropogen.

În conformitate cu prevederile P.A.T.J. – Plan de Amenajare a Teritoriului Județului Caraș-Severin, pe baza aprecierii realiste a factorilor de risc amintiți, teritoriul administrativ al comunei Sacu are următoarele caracteristici:

Zona localităților Sacu, Maciova, Sălbăgelu

$$K_a = 0,65$$

$$K_m = 0,1204$$

$$K_b = 0,40$$

$$K_c = 0,50$$

Perimetrul cu potențial mediu de producere a alunecărilor de teren.

$$K_d = 0,50$$

Pe versanți se pot declanșa alunecări detrusive și delapsive.

$$K_e = 0,45$$

$$K_f = 0,80$$

$$K_g = 0,50$$

$$K_h = 0,45$$

Datorită particularităților geografice, specifice, fiind vorba de o zonă joasă, cu o declivitate mică, riscul alunecărilor de teren la nivelul teritoriului administrativ al comunei Sacu este unul mediu. Potrivit Legii 575/2001, comuna este cotate ca având un risc foarte scăzut, în sectorul sudic și un risc mediu spre mic în cel nordic. Deși diferențele de nivel sunt mai mari în acest sector, pericolul alunecărilor este limitat de prezența pădurilor, el manifestându-se doar la nivelul malurilor pâraielor din zonă.

Fenomenul se poate totuși manifesta cu putere pe anumite sectoare de pe teritoriul satelor Sacu și Tincova, putând afecta infrastructura D.J. 680 pe sectorul Ciuta – Tincova - Jidioara. Datorită nivelului mai ridicat al precipitațiilor, frecvența acestor fenomene cunoaște o intensificare primăvara și toamna, putând afecta infrastructura, gospodăriile populației și terenurile agricole.

⁶ Conform PATJ Caraș-Severin, cap. 1.4.

2.2.7.4. Alte riscuri

Incendii de pădure

Pot avea cauze naturale, produse de temperaturile ridicate, pe un fond de secetă prelungită, fiind produse prin fenomenul de auto-aprindere spontană în prezența unor efecte de lentilă, din neglijența oamenilor sau de către trăsnet. Pot afecta fondul forestier existent, necesitând intervenții imediate pentru limitarea efectelor și stingerea lor.

Monitorizarea și prevenirea incendiilor de pădure sunt în sarcina Romsilva.

Pe lângă aceste fenomene, pot să apară și alte riscuri cauzate de factori naturali, imprevizibili, cum ar fi:

- Fenomenele meteorologice periculoase, care să agraveze riscurile deja menționate:
  - furtuni puternice,
  - secetă prelungită,
  - ploi torențiale ce pot provoca inundații majore.
- Inundații favorizate de:
  - Căderi masive de precipitații într-o perioadă de timp scurtă,
  - Lucrări de apărare insuficiente.
- Înzăpeziri și înghețuri puternice, favorizate de căderile masive de zăpadă și viscole
- Incendii de pădure, de câmp sau în interiorul localității, favorizate de factori atmosferici, care să aducă prejudicii majore comunității.

2.3 RELAȚII ÎN TERITORIU

2.3.1 Încadrare în teritoriu

Comuna Sacu este situată în partea de nord a județului Caraș-Severin, la o distanță de 21 km de municipiul Caransebeș și la 21 km de Lugoj. Față de principalul centru de polarizare economică – Caraș-Severin, comuna Sacu se află în zona I de influență urbană. Comuna are o suprafața de 6080,99 ha, cu un intravilan total de 314 ha, ceea ce reprezintă 0.66 % din suprafața județului. Are în componență 3 sate: Sacu – reședința de comuna, Tincova și Sălbăgelu Nou. Comuna este străbătută de paralela de 46° latitudine nordică și 23° longitudine estică.

Față de reședința comunei, satele componente sunt situate la distanțe cuprinse între 7 km (Sălbăgelu Nou), pe DC 6 și 1,5 km (satul Tincova), pe DJ 680 A.

Comuna Sacu este legată de restul teritoriului național și european prin:

- **DN 6 - E 70** – (granița Serbia – Timișoara – Lugoj – Caransebeș – Orșova – Drobeta Turnu Severin – Craiova – Slatina – Pitești – București – granița BG) este principala arteră de comunicații prin care comuna este conectată cu municipiile Caransebeș și Lugoj, precum și cu restul țării;
- Transportul CFR în zonă se realizează pe principala magistrală (M CFR 900), care leagă Bucureștiul cu Timișoara (prin Dobreta Turnu Severin) și cu restul Europei. În localitatea Sacu, locul fostei gări CFR este luat astăzi de halta CFR, unde opresc trenurile personale de pe ruta respectivă.

Pe plan local, infrastructura de transport este formată din:

- DJ 680 A – Sacu (E 70) – Tincova – Ciuta – Obreja
- DC – Sacu – Sălbăgelu Nou 7 km
- Drumuri de acces și vicinale, care asigură legătura cu terenurile agricole din extravilan

Străzile și ulițele din interiorul localităților, au o lungime de:

- Sacu 11.000 m (inclusiv DN 6);
- Tincova 4.800 m;
- Sălbăgelu Nou 3.000 m.

Vecinătățile teritoriului comunei Sacu sunt:

- spre nord și vest – Județul Timiș (comunele Cricova și Gavojdia);
- spre sud și est – Comuna Constantin Daicoviciu;
- la sud – comuna Copăcele.

2.3.2. Rețeaua de localități

Forma și tipul de așezare caracteristice acestui areal au fost condiționate de specificul reliefului în care s-au format, dar și de un anumit mod de organizare dirijat. Autoritățile au intervenit deseori impunând concentrarea gospodăriilor la nivelul vetrei și condiționând uneori însăși forma acestora. Sunt de amintit în acest sens politicile de sistematizare impuse de către autoritățile austriece și ulterior austro-ungare în zonă dar și cele din perioada comunistă. Sacu, localitatea reședință de comună este o localitate de rangul IV, potrivit legii 351/2001, care dispune de majoritatea dotărilor minime obligatorii necesare în vederea servirii tuturor satelor componente, precum:

- sediu de primărie;
- grădiniță, școală primară și gimnazială;
- dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic;
- poștă, servicii telefonice;
- sediu de poliție și de jandarmerie;

- cămin cultural cu bibliotecă;
- cămin de bătrâni, cu 50 locuri.
- magazin general, spații pentru servicii;
- teren de sport amenajat;
- parohie; cimitir;
- stație/haltă C.F. sau stație de transport auto;
- dispensar veterinar;
- sediu al serviciului de pompieri;
- puncte locale pentru colectarea controlată a deșeurilor;
- alimentare cu apă prin puțuri și/sau cișmele stradale.

Sacu este o așezare de tip adunat, situată pe malul stâng al Timișului, la confluența pârâului Valea Secănească - Mâtnicel cu Timișul, ocupând suprafețe de teren situate între lunca râului Timiș și calea ferată. Structura urbană interioară este organizată în jurul a trei străzi principale, intersectate de mai multe ulițe transversale. Dacă inițial nucleul satului a avut o tramă stradală rectangulară, extinderile ulterioare, care au urmărit utilizarea terenurilor celor mai propice pentru construire (zonele neînundabile, zonele cu pante mai line, drumurile de acces spre câmp, etc.) au deformat în bună măsură structura inițială.

Prima mențiune documentară a localității datează din 1548. Până la mijlocul secolului XVIII a purtat numele de Syak. Începând cu conscripția din 1717 este înregistrată sub numele de Syacul, adică Sacu, nume pe care îl poartă până astăzi.

Datorită dezvoltării agriculturii și a situării în imediata apropiere a unor centre urbane importante, în anul 1815 comuna a fost ridicată la rangul de oraș campestru, acest rang având ca și consecință pozitivă posibilitatea de a ține două târguri de țară anuale.

Terenul plat, și prezența principalei artere de circulație a zonei – DN 6 (E 70), a favorizat un potențial important de dezvoltare edilitară pe axa est-vest, în lungul văii Timișului. În același timp, situarea în zona joasă de câmpie determină riscuri de inundare prin ridicarea nivelului pânzei freatice în vatra localității.

Coordonatele geografice sunt 22°07'17" longitudine estică și 45°34'24" latitudine nordică.

Tincova (m. Tinkova), este amintită documentar în 1411, menționându-se că aici au fost exploatări miniere încă de pe vremea romanilor. Satul este situat pe Valea Satului, (Valea Mare, Valea Tincovița, Valea Radului și Ibăneasa), pe terasele și pe versanții dealului. Este delimitat de pante mai accentuate, ocupând un palier de înălțime situat între 150 și 180 m. Are o structură stradală neregulată, cu excepția vetrei satului, cu pante mai line unde rețeaua stradală este rectangulară. Este străbătut de DJ 608 A - limită jud. Timiș – Tincova (cu o ramificație Sacu – E 70) – Peștere – Maciova – Ciuta – Obreja, nemodernizat, ce cuprinde pe teritoriul satului și două poduri în Tincova. Străzile sunt nemodernizate și prezintă zone cu declivitate mare și fundături, impunând restricții de acces. Coordonatele sale geografice sunt 22°08'57" longitudine estică și 45°34'18" latitudine nordică.

Sălbăgelu Nou este un sat întemeiat în 1896 (de către coloniștii de origine germană, prin roirea unei părți din populația satului Sălbăgel, din comuna Govăjdia). În ultimele două-trei decenii, odată cu emigrarea populației de etnie germană de aici, locul lor a fost luat, prin cumpărarea gospodăriilor și uneori a inventarului agricol, de către etnici ucraineni, veniți din satele Maramureșului românesc. De regulă, noii veniți sunt adepții cultelor neoprotestante (baptist, penticostal, adventist), formând de obicei, familii numeroase, solidare din punctul de vedere al filiației și deosebit de harnice. Sălbăgelu Nou este un sat cu o structură rectangulară, impusă odată cu formarea așezării care s-a păstrat în bună măsură, situat pe terasa de 200 m a râului Timiș, la 7 km sud-vest de localitatea Sacu. Coordonatele sale geografice sunt 22°03'39" longitudine estică și 45°33'59" latitudine nordică.

Atât Tincova cât și Sălbăgelu Nou sunt localități de rangul V. Existența unor dotări publice sau comerciale și dimensiunea acestora sunt determinate de numărul de locuitori și de specificul așezării. Dotările minime obligatorii în satele având peste 200 de locuitori sunt:

- școală primară;
- punct sanitar;
- magazin pentru comerț alimentar și nealimentar.

Aceste dotări se regăsesc și la Sălbăgelu Nou, situat la o distanță de cca. 7 km față de Sacu.

2.3.3. Probleme si disfuncționalități ale populației și rețelei de localități

Comuna Sacu este situată în partea nord vestică a culoarului Timiș – Cerna, pe cursul mijlociu al râului Timiș, la limita nord-vestică a județului Caraș Severin cu jud. Timiș, într-o zonă cu un pronunțat specific agrar.

Cu toate că rețeaua de drumuri existente permite asigurarea legăturilor economice cu zonele adiacente la nivelul actual, pentru viitor se impune continuarea eforturilor pentru extinderea acestor rețele de transport prin modernizarea drumului DJ 680 A spre satele comunei Constantin Daicoviciu și spre cele din jud. Timiș.

Dar cel mai important deziderat pentru zonă va rămâne modernizarea culoarului de transport Nădlag – Calafat, prin Lugoj – Caransebeș – Turnu Severin și Craiova (DN 6 – E 70) prin realizarea unei centuri ocolitoare care să permită scoaterea sa din intravilanul localității și realizarea profilului stradal necesar, amenajarea de pasaje și/sau pasarele de trecere pentru populația locală și animale. Realizarea acestui deziderat va impulsiona dezvoltarea economică și socială a zonei, va rezolva probleme grave legate de riscurile de accidente, economii importante de timp și combustibili.

Pe lângă aceste probleme, la nivelul administrației locale se ridică altele, de a căror rezolvare depinde dezvoltarea comunei și creșterea calității vieții locuitorilor în perioada următoare. Astfel:

- îmbătrânirea populației și sporul natural negativ va afecta înlocuirea simplă a generațiilor și asigurarea corespunzătoare cu servicii sociale și medicale,
- scăderea numărului de copii preșcolari și școlari va conduce la reduceri în rândul personalului din învățământ și la posibilitatea închiderii unor centre de educație: grădinițe și școli.
- Creșterea în viitor a problemelor sociale și economice legate de populația cu vârsta de peste 65 de ani
- creșterea ponderii persoanelor cu o calificare slabă, care actualmente sunt ocupate în agricultură.
- Numărul în creștere al persoanelor casnice, ca expresie a lipsei de alternativă în angajarea pe piața muncii locală. În comunitățile rurale femeile sunt expuse cel mai mult subcalificării.

Coform PATJ Caraș-Severin, densitatea populației la nivelul teritoriului comunei Sacu este cuprinsă între 35-54,9 loc/km². În ultimii ani, evoluția demografică a zonei a suferit mutații importante. Dacă la recensământul populației din 2002, în comuna Sacu se înregistra un număr de 1.681 de locuitori, la nivelul anului 2007 numărul acestora a ajuns la 1.602, ceea ce înseamnă o pierdere de cca. 4,6%.

Aceste cifre ilustrează foarte bine hemoragia de populație pierdută în ultimii ani de teritoriul administrativ al comunei, în primul rând, din cauza problemelor economice. De aceea, pentru stoparea emigrării și calmarea instabilității demografice se impune rezolvarea problemelor legate de principali factori care influențează capacitatea de refacere demografică.

- Factori economici: lipsa locurilor de muncă, nesiguranta veniturilor, lipsa serviciilor către populație și infrastructura de transport deficitară.
- Infrastructura: deficiențele rețelei de transport local, lipsa sistemului de rețele tehnico-

edilitare (alimentare cu apă, canalizare, rampă de deșeuri ecologică);

- Factorii suprastructurali: viața socială și culturală deficitară, accesul redus la informații.

Desigur, în ultimii ani s-au făcut pași concreți pentru contracararea acestor deficiențe, fiind rezolvate problema depozitării deșeurilor, a accesului la informație și într-o măsură mai mică, problemele infrastructurii de transport local, fiind în curs realizarea infrastructurii tehnico-edilitare (alimentare cu apă, canalizare și epurare).

2.4 ACTIVITĂȚI ECONOMICE

2.4.1. Agricultură și creșterea animalelor

Principala ocupație a locuitorilor rămâne agricultura, întreaga dezvoltare fiind condiționată de calitatea și productivitatea solurilor existente, peste 50% din teritoriul administrativ fiind inclus în circuitul agricol. Solurile de calitate superioară care acoperă mare parte din teritoriul administrativ al comunei au favorizat practicarea unei agriculturi intensive, de o mare productivitate. Și după 1989 profilul de bază al comunei a rămas cel agricol, specializat îndeosebi pe cultura grâului, secarei și porumbului, pe creșterea animalelor și cu importante preocupări în domeniul legumiculturii și pomiculturii, produsele obținute din aceste ultime ramuri fiind valorificate pe piețele celor două centre urbane, Caransebeș și Lugoj.

Reculul producției cerealiere a fost determinat de mai mulți factori, printre care:

- Îmbătrânirea populației angrenată în activități agricole;
- Costurile ridicate cu procurarea de material semincer, îngrășăminte, produse fitosanitare;
- Lipsa unei structuri organizate de preluare și valorificare a produselor agroalimentare în condiții de rentabilitate;
- Inexistența structurilor asociative privind exploatarea și gestionarea fondului funciar;
- Pregătirea tehnică de specialitate redusă;
- Acces limitat la informații care au legătură cu gestionarea fondului funciar;
- Lipsa subvențiilor pentru agricultură, sau neplata la timp a acestora;
- Lipsa accesării de fonduri europene pentru realizarea de investiții cu profil agricol.

Deși economia comunei Sacu este preponderent agrară, suprafețele cultivate au scăzut drastic după 1990. Schimbările survenite după 1989 și scăderea interesului pentru cultivarea pământului, pe fondul îmbătrânirii populației active, a făcut ca multe terenuri să rămână nelucrate.

Conform PATJ Caraș-Severin, potențialul agricol al UAT Sacu este cuprins între 2,0 și 3,9 ha/ locuitor, din care potențialul arabil este de 1,00 – 1,99 ha/loc.

Structura suprafețelor agricole în anul 2008,

Suprafață agricolă totală – 4.118 ha				
Teren agricol - 3295 (80 %)				Alte suprafețe
arabil	pășuni	fânețe	livezi	
2417	691	126	61	823
73,3 %	21 %	3,8 %	1,9 %	20 %

Sursa: Primăria Sacu

Suprafețele și producțiile agricole 2005 - 2008

Cultura	2005		2006		2007		2008	
	S (ha)	Prod (to)	S (ha)	Prod (to)	S (ha)	Prod (to)	S (ha)	Prod (to)
Grâu	50	175	350	1050	350	420	350	1050
Porumb	690	2898	690	2622	490	1470	510	1122
Cartofi	80	1600	80	1440	80	1300	80	1440
Legume	60	777	60	810	60	750	60	690

Livezi	61	195	61	195	61	195	61	195
--------	----	-----	----	-----	----	-----	----	-----

Sursa: Primăria Sacu

Totodată, prin reorganizarea Stațiunii de Cercetare – Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor Caransebeș, aceasta a preluat teren din domeniul public al statului aflat pe teritoriul comunei Sacu spre administrare 203.13 ha, după cum urmează:

- teren arabil - 191 ha;
- fânețe - 5,09 ha;
- păduri - 1,06 ha;
- drumuri - 5,98 ha.

Prezența acestei instituții poate juca un rol economic important în viața comunității, stimulând dezvoltarea unei agriculturi performante și utilizarea forței de muncă locale. Terenul stațiunii aparține de Administrația Terenurilor Statului.

Conform PATJ Caraș-Severin, suprafața de pășune din UAT Sacu ce revine unui locuitor este mai mică de 0,5 ha/ locuitor, iar cea a fânețelor este de până la 0,5 ha/loc. Prezența unor importante suprafețe de pășunat (691 há, comuna – 191 ha ferma stațiunii de cercetare) a favorizat și creșterea animalelor, dar după cum se poate constata din datele de mai jos, potențialul de creștere a animalelor este mult superior celui existent în prezent.

Structura efectivele și producției zootehnice 2004 – 2008

	U.M.	2004	2005	2006	2007	2008
Bovine total	cap.	500	355	310	340	281
Porcine total	cap.	200	1410	370	1000	274
Ovine + caprine Total	cap.	4000	1280	1711	1756	1771
Cabaline total	cap.	250	80	61	65	66
Păsări - total	cap.	8000	5200	5580	6400	6000
Albine - total	fam.	200	200	220	220	608
Carne – total, din care:	to.	156	149	236	118	182
Bovine	to.	80	25	85	53	51
Ovine	to.	18	13	19	35	37
Porcine	to.	50	55	120	120	78
Păsări	to.	8	1	12	8	16
Lapte vacă + bivoliță	hl.	8400	7900	6660	5880	6480
Lapte oaie + capră	hl	2796	890	916	1080	1081
Lână	to.	8	3,4	3	3,2	3,2
Ouă	mii b.	600	440	545	585	977
Miere	to.	6	6	7	7	18

Sursa: Primăria Sacu

Subliniem faptul că odată cu trecerea fermei Stațiunii de Cercetare a ovicaprinelor din Caransebeș, numărul acestor a a cerscut semnificativ, la numărul actual al animalelor deținute de locaici adăugându-se cele ale stațiunii de Cercetare.

Conform datelor cuprinse în Planul de analiză și acoperire a riscurilor al județului Caraș – Severin din 2009, tabloul privind creșterea animalelor arată următoarele:

U.A.T.	Bovine	Ecvidee	Ovi-caprine	Porcine	Păsări	Alte animale cu blană
Sacu	435	215	2114	965	1940	350

Datele de mai sus arată creșteri foarte mari la majoritatea raselor de animale în 2009 față de 2008, cu valori de la 1,6 ori (bovine) la 3,5 ori (porcine). Totodată, se înregistrează o scădere de peste 3 ori a numărului de păsări.

În sensul utilizării și exploatarei rentabile a suprafeței agricole de care dispune comuna, este relevant inventarul agricol al localnicilor necesar desfășurării activităților agricole.

Inventar agricol (2008)

Denumirea utilajului	Buc.
Tractoare	72
Combine păioase	4
Pluguri	54
Grape cu discuri	35
Semănători păioase	11
Semănători prășitoare	9
Prese de balotat	1
Remorci și semiremorci / tractor	80
Remorcă cisternă	3
Mașini de administrat îngrășăminte	8
Mașini pentru erbicidat	15
Cositori	11
Atelaje hipo	32

Sursa: Strategia de dezvoltare economică a comunei Sacu

Din datele de mai sus se poate constata că încărcătura pe hectar teren arabil/tractor este de cca. 33,5 ha, cu mult mai bună decât media națională/ha care este de 58,6 ha/tractor. Cu toate acestea, datorită fărâmițării excesive a terenului și dimensiunii mici a parcelelor, productivitatea per tractor, ca de altfel și pe alte utilaje agricole este mult diminuată. Acest fapt duce la încărcarea costurilor pe unitatea de produs.

Solurile cu randament ridicat au atras investitori externi. Astfel, în ultimi ani, o firmă daneză specializată în culturi agricole a concesionat 500 ha de teren, iar una din Germania 200 ha.

Măsuri pentru gestionarea și utilizarea judicioasă a fondului funciar existent.

- Elaborarea unui studiu agro-chimic pentru determinarea necesarului de elemente nutritive, pe tipurile de sol și stabilirea culturilor pretabile solurilor existente în zonă;
- Promovarea utilizării în producție a soiurilor valoroase la culturile vegetale și ameliorarea raselor de animale existente, în cadrul unor ferme specializate;

- Organizarea și utilizarea pășunatului pentru completarea necesarului de masă verde, conform unui program bine stabilit, care să prevină atât pășunatul excesiv cât și risipa de masă verde;
- Utilizarea unor agenți economici cu experiență în tratamentele fitosanitare, organizate pentru tratamentele specifice combaterii dăunătorilor;
- Constituirea la nivel zonal a unor forme asociative pentru producerea și valorificarea organizată a producției vegetale, de legume, fructe și cereale în condiții avantajoase pentru producătorii particulari;
- Accesarea unor programe de finanțare pentru înființarea unor structuri asociative, precum și a unor unități de preluare, prelucrare și valorificare a produselor vegetale și animale locale;
- Subvențierea producției agricole; vegetale și animale și plata la timp a subvențiilor în vederea încurajării producției agricole.

2.4.2. Silvicultura

Cu cele cca. 2216 ha de păduri, comuna Sacu, deține un important fond forestier, care printr-o exploatare și valorificare judicioasă poate juca un rol important în dezvoltarea sa economică. Distrugerea necontrolată a acestui plămân verde poate avea urmări nefaste atât pe timp scurt cât și în viitor. În prezent, indiferent de regimul de proprietate, pădurile sunt administrate în regim silvic, conform legii. Proprietatea asupra fondului forestier existent este împărțită între:

- ROMSILVA, cu 1158 ha
- Persoane fizice cu 120 ha
- Primăria Sacu, cu 130 ha
- Parohia ortodoxă, cu 6,9 ha
- Primăria Timișoara deține cca. 400 ha de pădure pe teritoriul administrativ al comunei, inclusiv fosta clădire a administratorilor acesteia.

Totodată, prin reorganizarea Institutului de Cercetari și Amenajari Silvice în Institutul de Cercetari și Amenajari Silvice „Marin Dracea”, ca Institut Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Silvicultură, acesta preia în administrare din fondul proprietății publice a statului și exploatarea a 21 km drumuri forestiere și 1 ha pădure, aflate pe teritoriul comunei.

În ceea ce privește activitățile de creșterea animalelor, pe teritoriul administrativ al comunei Sacu există o fermă pentru creșterea porcilor în sistem industrial.

Existența unor importante suprafețe forestiere pe teritoriul comunei a permis o dezvoltare incipientă a sectorului de exploatare și valorificare a fondului forestier, prin prelucrarea lemnului și obținerea produselor semifinite.

Principalii agenți economici din centrele urbane apropiate care utilizează forța de muncă din comuna Sacu sunt:

- SC Gamont SRL, Lugoj, specializată pe construcții metalice, din aluminiu;
- SC Alcoa Fujikura SRL, Caransebeș, specializată în producția de cabluri și instalații electrice auto.

2.4.2. Industrie

Pe teritoriul comunei nu există obiective industriale importante.

Sau făcut totuși pași importanți în sensul valorificării unor resurse locale, agricole, prin înființarea unor ferme de creștere și îngrășare a porcilor.

De asemenea administrația locală a venit în sprijinul unor investitori privați, prin concesionarea unor importante suprafețe de teren în vederea realizării a două partcuri fotovoltaice în apropiere de satul Sălbăgelu Nou.

2.4.3. Comerț și servicii⁷

În prezent, pe teritoriul administrativ al localității Sacu este înscris un număr de 11 agenți economici, după cum urmează:

<i>BERVINOC SRL SACU:</i>	Activitati in ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
<i>BOAMBES SRL SACU:</i>	Fabricarea pâinii; fabricarea produselor proaspete de patiserie
<i>DAGEION SRL SACU:</i>	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun
<i>DAN & ALEX CONSTRUCT SRL:</i>	Construcții de cladiri și lucrări de geniu
<i>GANYRO SRL SACU:</i>	Alimentație publică, bar
<i>LUGO CAR SRL SACU:</i>	Transporturi, diverse.
<i>MCT METLI SRL SACU:</i>	Comerț cu amănuntul
<i>NIVA NYCONI SRL SACU:</i>	Transporturi cu taxiuri
<i>SIRBU VALI 2006 SRL :</i>	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun
<i>TARINIOARA SRL SACU:</i>	Creșterea porcinelor
<i>WERSCHING KEN SRL SACU:</i>	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse alimentare, băuturi și tutun.
<i>D.N. DANDELIN IMPEX SRL TINCOVA:</i>	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare de produse nealimentare
<i>E.R. TRANDY COM SRL TINCOVA :</i>	Tăierea și rindeluirea lemnului; impregnarea lemnului
<i>S.C.HUNUMI VEST S.R.L. SACU:</i>	operator economic autorizat pentru prestari servicii cu produse de protecție a plantelor

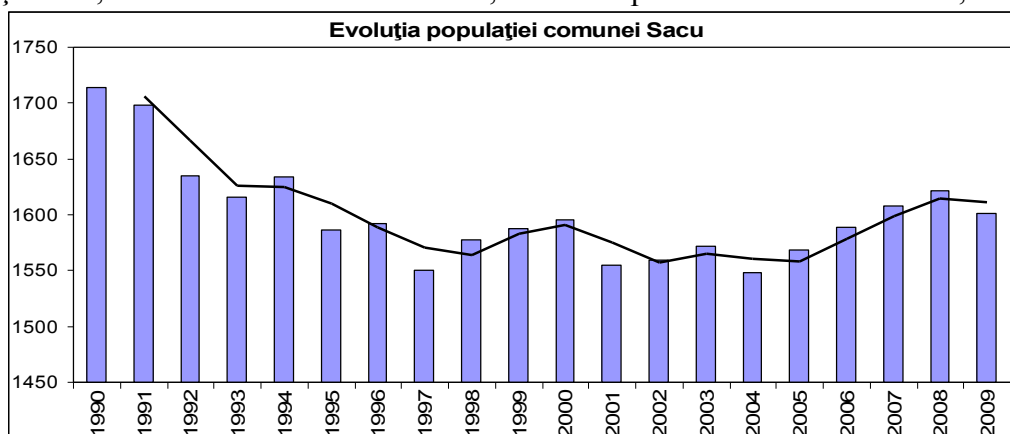
Alături de acești operatori economici, pe teritoriul comunei mai funcționează două puncte de lucru, S.C.F. ARCATIM S.A. Timișoara – Punct farmaceutic și Tecnoimp.Ro SRL Timișoara – Balastieră.

⁷<http://www.condica.info/firma/Caras-Severin/SACU/>

2.5.POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1. Numărul locuitorilor și evoluția populației

La 1 ianuarie 2009, populația comunei Sacu număra 1601 locuitori. Față de anul de referință 1990, scăderea este de 113 locuitori, ceea ce reprezintă o diminuare cu 6,6%.

Sursa: INS, Baza de date locală

Între ultimele două recensăminte, 1992 și 2002, populația comunei a crescut de la 1653 la 1681 locuitori iar după 2002 s-a înregistrat o tendință de creștere a efectivului populației, fapt care arată stabilitatea populației și atractivitatea comunei pentru locuire. Comuna se bucură de o bună accesibilitate la drumul național și județean.

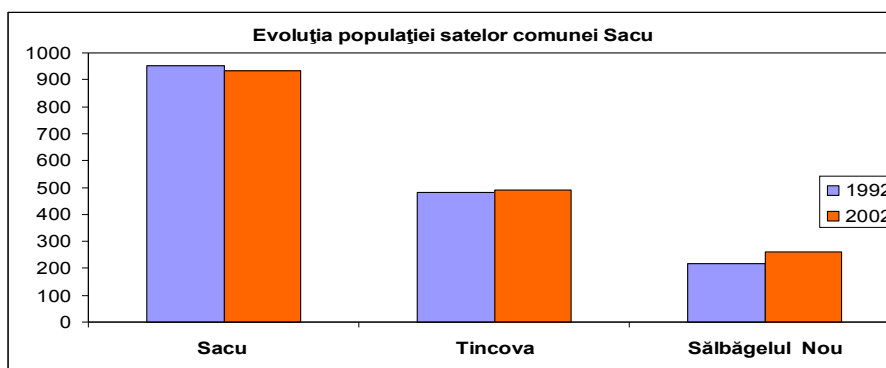
Comuna Sacu este formată din 3 localități, centrul de comună Sacu și satele Tincova și Sălbăgelu Nou.

	1992	2002	1992/2002	%
Comuna Sacu	1653	1681	28	1,7%
Sacu	951	932	- 19	-2,03%
Tincova	483	490	7	1,4%
Sălbăgelu Nou	219	259	40	18,3%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Pierderi nesemnificative de populație s-au înregistrat numai la nivelul localității reședință de comună, o reducere cu 19 persoane. La nivelul celorlalte localități s-au înregistrat creșteri diferite, satul Sălbăgelu Nou înregistrând cea mai mare creștere, 18,3%. Trebuie subliniat că este pentru prima dată când această localitate înregistrează creșteri de populație începând din 1930. Aceste creșteri sunt puse pe seama revenirii unei părți din populația urbană, originară din zonă, în contextul schimbărilor economice de după 1990.

Scăderea numărului de locuitori în cazul localității Sacu se datorează tendinței de emigrare a populației de origine germană, dar și tinerilor spre centrele urbane apropiate.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

2.5.2. Structura etnică

Cu o pondere de 85,2 %, românii reprezintă populația majoritară în comuna Sacu, cetățenii de altă etnie reprezentând sub 15 %, dintre care 12,8 % sunt ucrainieni. La ultimele două recensăminte ale populației, structura etnică era următoarea:

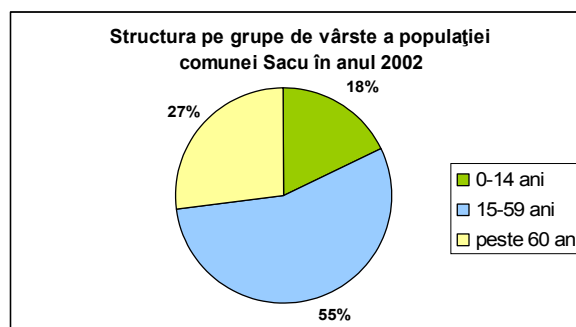
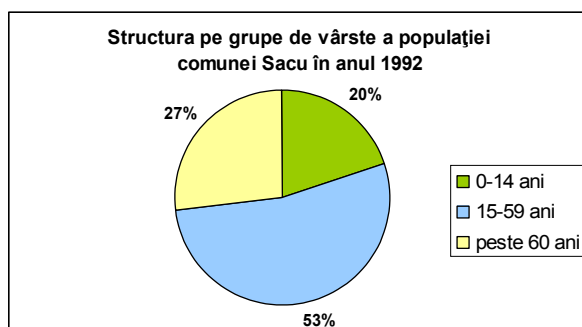
Localitatea	Total	Români		Ucrainieni		Maghiari		Germani	
		Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
1992									
Sacu	951	898	94,4	11	1,15	15	1,58	23	2,95
Tincova	483	480	99,4	3	0,6	-	-	-	-
Sălbăgelu Nou	219	1	0,4	208	95	-	-	10	4,6
Total comună	1653	1388		222		15		33	
2002									
Sacu	932	913	98	2	0,2	6	0,6	11	1,2
Tincova	491	480	97,75	2	0,65	8	1,6	-	-
Sălbăgelu Nou	259	39	15	211	81,5	-	-	9	3,5
Total comună	1681	1432		215		14		20	

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

2.5.3. Structura demografică

2.5.3.1. Structura pe sexe

Datele recensământului din 1992 relevă o structură demografică dominată de femei (cu 43 mai multe femei decât bărbați). În date absolute este vorba de 805 bărbați (48,7%) la 848 femei. În 2002 structura demografică pe sexe era mai echilibrată față de situația din 1992, respectiv 848 femei (50,5%) la 833 bărbați, cu 15 femei mai mult decât bărbați.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

2.5.3.2. Structura pe grupe de vârstă

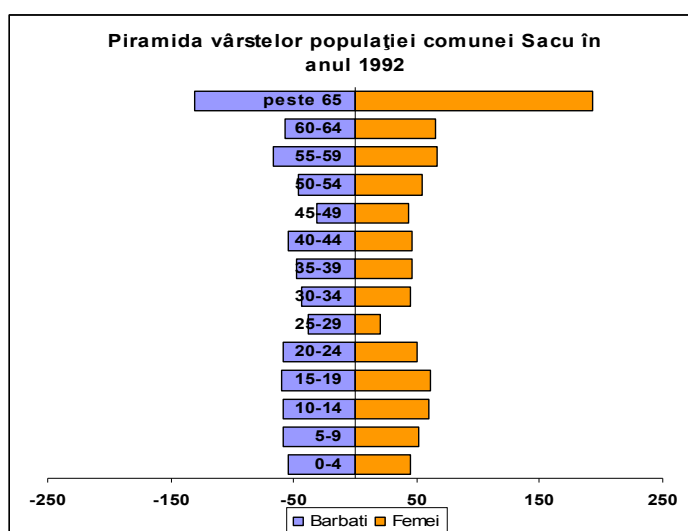
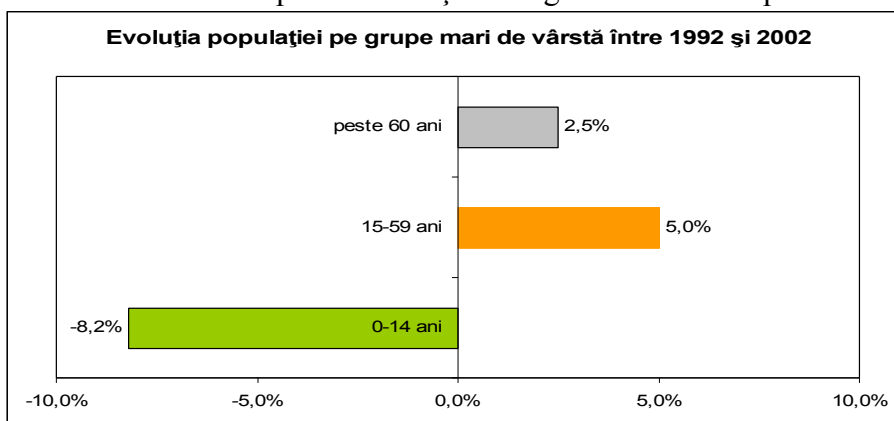
Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea gradului de îmbătrânire a populației. Astfel, populația tânără s-a considerat între 0-14 ani, cea adultă între 15-59 ani și cea bătrână peste 60 ani.

În intervalul 1992-2002 ponderea grupelor de vârstă s-a modificat în sensul reducerii numărului de tineri și creșterii în consecință a ponderii persoanelor adulte. Trebuie remarcat faptul că numărul tinerilor este sensibil mai mic decât al persoanelor cu vârsta peste 60 ani. Aceste schimbări au fost determinate de creșterea speranței de viață, reducerea persoanelor aflate la vârsta fertilității, dezechilibrul între sexe, modificarea comportamentului reproductiv în mediul rural, având ca efect reducerea natalității și îmbătrânirea demografică.

	Total	0-14 ani	15-59 ani	peste 60 ani
1992	1653	329	879	445
2002	1681	302	923	456
1992/2002	28	-27	44	11
%	1,7%	-8,2%	5,0%	2,5%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Modificarea structurii pe grupe de vârstă este mai importantă decât reducerea efectivului populației. Aceste tendințe de reducere a numărului de tineri și de îmbătrânire demografică se vor accentua în viitor dacă se va păstra tendința de migrare a tinerilor spre mediul urban.

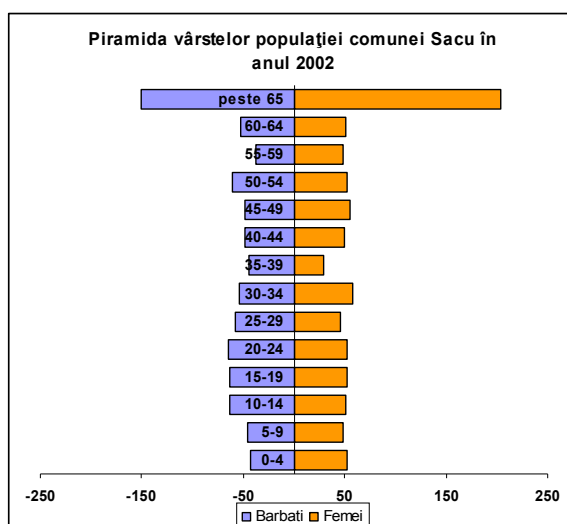

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș Severin

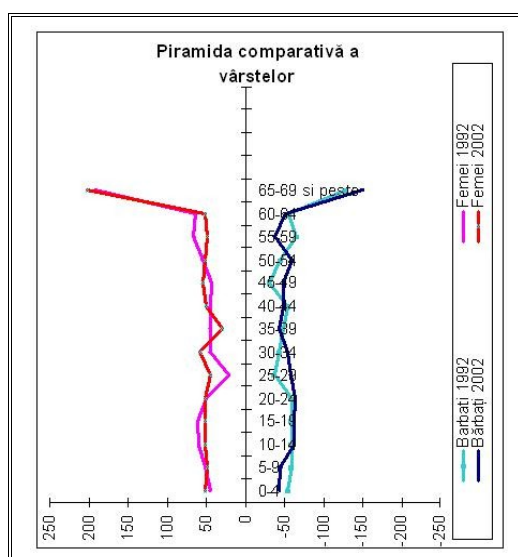

2.5.3.3 Piramida vârstelor

Piramida vârstelor reprezentată în anii recensămintelor 1992 și 2002 permite observarea principalelor schimbări care au avut loc în structura demografică a populației în ultimele două decenii.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș Severin

Piramida din 2002 releva fenomenele demografice în derulare: îmbătrânirea populației, reducerea bazei piramidei față de 1992.

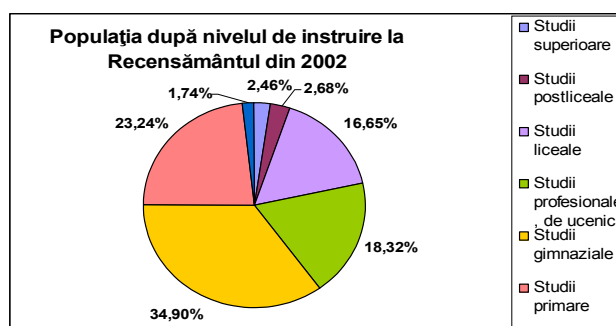
Comparând cele 2 piramide se poate observa reducerea efectivelor de tineri în 2002 față de 1992, efect direct al reducerii ratei natalității și scăderii efectivului de populație fertilă.

2.5.4. Nivelul de instruire al populației

În procesul dezvoltării, capitalul uman este cea mai importantă variabilă. Nivelul de instruire al populației reprezintă un indicator important al calității și potențialului forței de muncă, într-o perioadă a interconectării, competiției și deschiderii piețelor. Structura populației după forma de învățământ absolvită⁸ cu vârsta de 10 ani și peste arată că cele mai multe persoane din comuna Sacu au absolvit studii gimnaziale (34,9%), urmați de cei care au absolvit școala primară -mai mult cu 9%. Un fapt pozitiv este ponderea cea mai redusă a celor ce nu au absolvit o școală în total populație.

POPULATIA DE 10 ANI SI PESTE DUPA NIVELUL SCOLII ABSOLVITE							
	Studii superioare	Studii postliceale	Studii liceale	Studii profesionale, de ucenici	Studii gimnaziale	Studii primare	Fara scoala
Sacu	34	37	230	253	482	321	24
%	2,46%	2,68%	16,65%	18,32%	34,90%	23,24%	1,74%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

2.5.5. Disfuncționalități

- Ponderea ridicată a populației îmbătrânite și multiplicarea problemelor de sănătate, sociale și economice legate de această grupă de vârstă;
- Ponderea mare a persoanelor care au absolvit doar învățământul primar și gimnazial sau care nu au absolvit nici o școală;
- Lipsa din zona imediată a unor centre economice puternic dezvoltate, care să poată absorbi o parte din forța de muncă calificată a comunei.

⁸ idem

2.6 CIRCULAȚIA

2.6.1 Echiparea tehnica cu căi de comunicație rutieră

Conform P.U.G. se stabilesc criteriile de clasificare a diferitelor tipuri de drumuri, în funcție de:

- Proprietatea asupra drumului:
  - Drumuri publice;
  - Drumuri private.
- Din punct de vedere al locului unde se desfășoară circulația:
  - Drumuri interioare localității (străzi și ulițe);
  - Drumuri exterioare localității (E 70, DJ 680 A, DC 6, drumurile de acces și vicinale).
- Din punct de vedere funcțional:
  - Drumuri europene (E 70);
  - Drumuri naționale (DN 6 - E 70);
  - Drumuri județene (DJ 680);
  - Drumuri forestiere
  - Drumuri locale (comunale – DC 6, vicinale, strazi).
- Din punct de vedere funcțional, străzile pot fi:
  - străzi magistrale (în cadrul localității rolul acestora e jucat de către tronsonul de drum județean ce strabate localitatea) – DN 6;
  - străzi de legătură,
  - străzi de folosință locală.

Principalele cai de comunicație care deservește spațiul administrativ al comunei Sacu sunt formate din:

- artere le de circulație majoră, reprezentate de:
  - **coridorul 1 de transport, transeuropean, format din DN 6 – E 70;** (granița YU – Timișoara – Lugoj – Caransebeș – Orșova – Drobeta Turnu Severin – Craiova – Slatina – Pitești – București – granița BG). Aceasta este principala arteră de comunicații ce leagă centrul Europei de peninsula Balcanică și Asia Mică .
  - **DJ 680 A** – Sacu (E 70) – Tincova – Maciova – Ciuta – Obreja.
  - **DJ 680** – Tincova (680 A) – Limită județ – Jidioara.
  - Magistrala CF care leagă Bucureștiul cu Timișoara (prin Dobreta Turnu Severin) și cu restul Europei. În localitatea Sacu, locul fostei gări CFR este luat astăzi de halta CFR, unde opresc trenuri personale. Dispune de două benzi de circulație, fiind electrificată.

2. Infrastructura locală de transport, la nivelul localităților componente, conform datelor primăriei, este formată din:

Sacu

- Drumuri comunale 8 km,
- Drumuri vicinale 17,5 km.
- Trotuare 12 km.

Tincova

- Drumuri comunale 5 km,
- Drumuri vicinale 5 km.
- Trotuare 6 km.

Sălbăgelu Nou

- Drumuri comunale 6,5 km,
- Drumuri vicinale 6,5 km.
- Trotuare 3 km.

Drumurile forestiere cu o lungime de cca. 21 km sunt utilizate pentru exploatarea în regim silvic a masei lemnoase existente în pădurile din zonă. O parte din acestea se află în administrarea Institutului de Cercetari și Amenajari Silvice „Marin Dracea”.

Străzile sunt în mare parte în stare necorespunzătoare, în prezent sunt lipsite de rigole pentru colectarea apelor pluviale, podețele sunt colmatate în bună parte, iar trotuarele, acolo unde se mai păstrează, necesită lucrări de refacere.

În ultima perioadă, prin accesarea unor fonduri guvernamentale și europene, s-a început un vast proiect de modernizare a infrastructurii de transport și a altor lucrări edilitare.

Dezvoltarea rețelei de transport:

- lungimea drumurilor județene = 0,75 km, modernizat, cu profil stradal de 15 m; nemodernizat, cu profil de 6 m = 4,75 km
- lungimea drumurilor comunale = DC 6 – 6,25 km, din care 4,5 km modernizat recent;
- lungimea străzilor = 17,80 km, din care cca. 11 km în Sacu.

Pe traseul DJ 680 A, între localitățile Sacu și Tincova, a fost dat în folosință un pod nou, cu o deschidere de 110 m peste râul Timiș, care a înlocuit vechiul pod afectat de inundații și uzat moral.

2.6.2. Disfuncționalități

Problema majoră a transportului rutier pe teritoriul comunei Sacu este legată de lipsa adaptării la cerințele traficului european pe tronsonul pe care E 70 îi străbate pe teritoriul comunei. În același context, putem aminti starea necorespunzătoare a unor drumuri, sectoare de drumuri și punctele critice existente pe unele trasee de drumuri, europene sau numai locale.

Alte disfuncționalități sunt legate de:

- traversarea de către E 70 a localității Sacu, în condițiile creșterii continue a indicilor de trafic;
- trama stradală necorespunzătoare (E 70), chiar și în condițiile unui drum cu două benzi de circulație și DJ 680 A;
- capacitate portantă redusă a infrastructurii existente, vizibilă în deteriorarea constantă prematură a covorului asfaltic;
- treceri directe peste nivelul cu calea ferată de către DC 6.

În domeniul transportului feroviar disfuncționalitățile semnalate se regăsesc în general la nivelul întregului sector. Dintre acestea putem aminti:

- starea tehnică critică a rețelei și a mijloacelor de transport feroviar, care limitează realizarea unor viteze comerciale corespunzătoare;
- infrastructura necorespunzătoare a gării, devenită haltă, din satul reședință de comună;
- distanța mică între linia ferată și intravilan, fapt ce amplifică poluarea sonoră și riscurile de accidente.

În cadrul priorităților privind dezvoltarea transportului, pe teritoriul comunei Sacu sunt aplicabile măsurile cuprinse în PATJ Caraș-Severin, respectiv, realizarea magistralei de transport multiplu, cuprinse în cadrul coridorului de transport paneuropean pe direcția Timișoara – Lugoj – Caransebeș – Mehadia – Topleț – Orșova – Dr. Turnu Severin ce leagă centrul Europei de peninsula Balcanică și Asia Mică.

Alte disfuncționalități: de-a lungul traseelor de circulație majoră care traversează comuna, în principal DN 6 nivelul de zgomot datorat traficului greu depășește limita de 50

dB, în condițiile în care nivelul de zgomot admis este de 45 dB. Creșteri semnificative ale nivelului de zgomot se înregistrează și pe timpul nopții, când se înregistrează frecvent valori de peste 40 dB. Este afectat satul Sacu centru de comună.

Necesitatea de noi trasee sau modificări ale celor existente

Nu considerăm oportună deschiderea de noi trasee care să lege localitățile comunie între ele sau acestea cu exteriorul. Infrastructura de transport existentă satisface necesitățile actuale și viitoare a locuitorilor comunei Sacu.

Se impune însă, modernizarea traseelor existente, respectiv a DJ 680 A – Sacu (E 70) – Tincova – Maciova – Ciuta – Obreja și a DJ 680 – Tincova (680 A) – Limită județ – Jidioara (Timiș). Realizarea acestui deziderat ar permite o mai bună legătură dintre localitățile situate pe cele două maluri ale Timișului.

De asemenea, modernizarea DC 6 pe sectorul Sălbăgelul Nou – Sălbăgel (DC 131; jud. Timiș), ar permite o conectare mai bună între cele două localități, situate la o distanță de numai 2,5 km, dar și cu alte localități, precum Govăjdia (Timiș) și Zgribești (Timiș), inclusiv cu DJ 584.

Priorități de intervenție

- Pincipalele priorități de intervenție presupun modernizarea infrastructurii de transport menționată mai sus;

2.7 INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCTIONALE. BILANT TERITORIAL

2.7.1. Structura intravilanului

BILANT TERITORIAL SACU

Zone functionale	EXISTENT	
	Supafata	Procent din total intravilan
ZONA DOTARI	6,05	4,5
ZONA REZIDENTIALA (curți construcții + terenuri grădinarit)	115,48	85,89
ZONA SPATII VERZI, APE	1,89	1,4
ZONA DE CIRCULATII	5,83	4,34
ZONA INDUSTRIALA	3,75	2,79
ZONA GOSPODARIE COMUNALA	1,25	0,93
ZONA DE TRANSPORTURI CFR	0,20	0,15
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	134,45	100,00

BILANT TERITORIAL EXISTENT TINCOVA

Zone functionale	EXISTENT	
	Supafata	Procent din total intravilan
ZONA DOTARI	1,43	1,31
ZONA REZIDENTIALA	100,25	92,08
ZONA SPATII VERZI, APE	2,75	2,53
ZONA DE CIRCULATII	3,35	3,08
ZONA GOSPODARIE COMUNALA	1,09	1,00
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	108,87	100,00

BILANT TERITORIAL EXISTENT SĂLBĂGELU NOU

Zone functionale	EXISTENT	
	Supafata	Procent din total intravilan
ZONA DOTARI	1,06	1,74
ZONA REZIDENTIALA	53,92	88,51
ZONA SPATII VERZI	2,18	3,58
ZONA DE CIRCULATII	1,77	2,91
ZONA INDUSTRIALA	1,81	2,97
ZONA GOSPODARIE COMUNALA	0,18	0,30
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	60,92	100,00

2.7.2. Structură funcțională

AGRICOL - 3.100 HA (57,78%)					NEAGRICOL – 2265 HA (42,22%)					Total
Arabil	Pășuni	Fânețe	Livezi	Vii	Păduri	Ape	Drumuri	Curți/ construcții	Ne- productiv	
2.227	691	121	61	0	1.933	107	145	49	31	5.365

71,8 %	22,3 %	3,9 %	2 %	0	85,3 %	4,7 %	6,5 %	2,2 %	1,3 %	100 %
--------	--------	-------	-----	---	--------	-------	-------	-------	-------	-------

Datele de mai sus arată ponderea ridicată a terenurilor agricole destinate cultivării plantelor în economia comunei la nivelul anului 2009. După suprafețele ocupate de pășuni și fânețe, se poate constata rolul limitat al creșterii animalelor. De asemenea, pădurile ocupă locul doi ca suprafață, deținând peste 36 % din teritoriul comunei.

2.7.3. Bilanț teritorial

La sfârșitul anului 2009, bilanțul teritorial al unității administrative Sacu avea următoarea structură:

Bilanț teritorial existent	Total comună		Sacu		Tincova		Sălbăgelu Nou	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Suprafața totală ocupată	316,45	100	150,96	48,78	105,07	33,95	60,42	17,26
Sub-zonă locuit. + grădini	264,75	83,66	114,88	76,1	96,45	91,8	53,42	16,6
Sub-zonă utilități publice	13,19	4,16	8,8	6,48	2,52	2,38	1,87	2,05
Subzonă producție și depozitare	5,56	1,75	3,75	2,48	-	-	1,81	3
Sub-zonă verde, ape, sport	23,88	7,54	19	12,6	2,75	2,62	2,18	3,61
Sub-zonă circulație rutieră	10,95	3,46	5,83	3,86	3,35	3,20	1,77	2,93
Sub-zonă circulație feroviară	0,2	0,06	0,2	0,13	-	-	-	-

În anul 2005 folosința terenurilor era următoarea:

Folosința terenurilor	1985	2008
Suprafața agricolă –ha - din care:	3.101 (%)	3.295(57,78 %)
Teren arabil –ha	2115 (%)	2417 (73,3%)
Pășuni –ha	699,6 (%)	691 (21%)
Fânețe –ha	225 (%)	126 (3,8%)
Vii –ha	0,4	0
Livezi –ha	61,6	61(1,8%)
Neagricol –ha - din care:	2.264 (%)	2.265(42,22 %)
Păduri –ha	1933	1933 (85,3%)
Ape –ha	107,8	107(4,7%)
Curți, construcții –ha	48,75	49 (2,2%)
Căi de comunicații –ha	144,8	145 (6,5%)
Neproductiv –ha	31,45	31 (1,3%)
Suprafața totală –ha-	5.362(100%).	5.365 (100%)

Sursa: Primăria comunei Sacu

În ultimii ani au avut loc o serie de rectificări teritoriale între localitățile din zonă și între jud. Caraș-Severin și Timiș, inclusiv prin trecerea Fermei aparținând de Stațunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cresterea Ovinelor și Caprinelor Caransebes la Sacu, în urma cărora teritoriul administrativ al comunei a crescut cu 715,99 ha. Acest fapt a modificat substanțial structura funcțională a terenurilor față de 2010, când a fost redactat memoriul inițial aferent PUG, care a ajuns astăzi la 6080,99 ha.

Din datele de mai sus se poate constata că la sfârșitul anului 2015 cel mai extins intravilan se găsește în localitatea reședință de comună.

BILANȚ TERITORIAL	(ha)	%
SUPRAFA ȚĂ TOTALĂ UAT	6080.99	100.00%
Intravilan propus SACU	179.09	2.95%
Intravilan propus TINCOVA	112.83	1.86%
Intravilan propus SĂLBĂGELU NOU	72.78	1.20%
Căi de comunicație rutieră și spații aferente	233.58	3.84%
Căi de comunicație feroviară	13.68	0.22%
Teren agricol	2421.75	39.82%
Păduri	2215.98	36.44%
Pășuni, fânețe	661.86	10.88%
Ape	38.44	0.63%
Zone adiacente apelor	130.99	2.15%

În prezent, zona de locuit a satelor componente este în general compactă, cu fronturi de case cuplate și înșiruite la aliniamentul stradal. Limitele propuse în vechiul PUG au răspuns necesităților de extindere a localităților, pentru o dezvoltare ulterioară a comunei se impune extinderea zonei de locuit la satele Sacu și Tincova.

2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE

Zonarea acestor riscuri este strâns legată de structura geologică a teritoriului, de diversitatea și caracteristicile reliefului, de morfologia terenului, a rețelei hidrografice, dar și de acțiunea factorului climatic și de cel antropic.

În baza cercetărilor din teren și a informațiilor primite de la localnici privind zonarea acestora, evoluția fenomenelor, ritmicitatea și amploarea lor, au putut fi precizate amănunte punctuale pe teritoriul studiat privind categoria fenomenelor, localizarea și extinderea lor, cauzele și mijloacele de combatere a acestora.

2.8.1. Riscul seismic

Se manifestă relativ unitar la nivelul teritoriului administrativ, având o intensitate mică și efecte limitate, fără implicații majore, zona având indicele $K_s = 0,12$. **Riscul seismic este același la nivelul întregului UAT.**

Vezi Cap. 2.2.7.1. - Riscul seismic

2.8.2. Zone cu risc la inundații

Inundațiile se manifestă în perioadele cu pluviaritate ridicată și primăvara, la topirea zăpezilor. Potrivit PATJ Caraș-Severin pe teritoriul localității sunt cca. 196 ha afectate de inundații. Localizarea acestor terenuri este în lungul râului Timiș, care reprezintă și principala sursă de inundații, ce afectează suprafețe întinse în special de terenuri agricole.

Inundațiile se mai manifestă în jurul principalilor afluenți ai acestuia, în luncile pâraielor Valea Mâtnicelului (Secănească), Valea Tincoviței, Valea Radului și Valea Mare.

Dacă în cazul văii Tincoviței acest fenomen este limitat de lucrările hidrotehnice realizate, pe celelalte cursuri fenomenul este mult mai prezent. În cazul ploilor torențiale și a topirilor bruște de zăpadă acestea inundând terenuri agricole și chiar gospodăriile.

Arealele și efectele inundațiilor au reieșit și din discuțiile cu localnicii, potrivit cărora cele mai importante și cu efecte mai mari sunt inundațiile provocate de creșterea debitelor pe râul Timiș. Lunca râului Timiș, precum și albiile majore și luncile afluenților acestuia sunt afectate cel mai frecvent de inundații.

Pentru combaterea fenomenului s-au desfășurat lucrări de amenajare a cursului râului

Timiș, pe sectorul Sacu-Slatina în scopul refacerii obiectivelor hidrotehnice distruse sau avariate de calamitățile naturale din ultimii ani, precum și de executarea unor lucrări noi cu rol de apărare împotriva inundațiilor.

În condițiile actuale inundații se produc la nivelul luncii râului Timiș, în interiorul zonei îndiguite, fără impact asupra zonelor construite. Sunt interzise construcții de orice fel în acest spațiu.

2.8.3. Riscul alunecărilor de teren

Alunecările de teren sunt procese de modelare a terenurilor în pantă, sub acțiunea gravitației, care se produc pe o suprafață de demarcație, între partea mobilă și cea stabilă (suprafață de alunecare, plan de alunecare, oglindă de fricțiune). Litologia substratului poate favoriza procesele de alunecare. Astfel, alternanțele pachetelor de roci permeabile și impermeabile de tip „sandwich”, pot genera alunecări în masă, în condițiile de umectare suficientă și înclinare medie și mare. Cauzele alunecărilor de teren sunt atât naturale cât și antropice.

Cauzele antropice sunt legate în special de:

- reducerea suprafețelor împădurite;
- supra-încărcarea versanților cu o stabilitate precară prin specii arboricole nepotrivite;
- supra-încărcarea versanților prin terasare în vederea realizării unor rețele de transport;
- supra-încărcarea versanților prin construirea unor vetre de așezări/locuințe.

Datorită particularităților geografice specifice, fiind vorba de o zonă joasă, cu o declivitate mică, riscul alunecărilor de teren la nivelul teritoriului administrativ al comunei Sacu este minim. Conform PATJ Caraș-Severin, teritoriul administrativ al comunei este cotate ca având un potențial mediu de producere a alunecărilor de teren.

Fenomenul se manifestă ocazional, la nivelul limitelor exterioare ale teraselor, a malurilor cursurilor de apă și în zonele cu o declivitate ridicată din nord-est. Alunecările de teren sunt în general superficiale și de mică amploare.

În prezent nu sunt semnalate alunecări de teren de dată recentă pe teritoriul administrativ al comunei care să impună restricții de construcții

2.8.4. Alte zone de risc natural

Eroziuni de maluri

Asemenea fenomene se întâlnesc ocazional pe cursul inferior al văilor Tincovița și Radului, manifestându-se mai evident la debite mari, produse de topirea bruscă a zăpezilor sau în timpul unor fenomene meteorologice de amploare (ploi torențiale).

Eroziunea la baza malurilor duce la:

- Prăbușirea consolidărilor și apărărilor de mal existente, cu pericol de alunecare a malurilor;
- Prăbușirea arborilor în albia minoră cu efect de blocare a scurgerii la nivelul podurilor existente. Acest blocaj conduce la supra-înălțarea nivelurilor, cu pericol de depășire a malurilor și inundarea zonelor adiacente cursului de apă;
- Existența copacilor căzuți în albie sau pe marginea malului se datorează fenomenului de eroziune a acestuia (eroziunea albiei la baza malului și apoi prăbușirea acestora).

Torențialitatea

Fenomenul de torențialitate se manifestă mai ales în partea nord-estică a teritoriului, în condiții pluviale excesive la nivelul pâraielor din zonă, prin antrenarea unor cantități importante de sol. Sunt prezente la nivelul văilor Tincovița, Ibăneasa și Radului, fiind favorizate de existența unor zone cu declivitate mai ridicată și a fenomenului despăduririi.

Se mai păstrează în amintirea unor localnici bătrâni marea inundație din 1912, când după

o ploaie torențială foarte mare au ieșit văile care trec prin sat inundând case și distrugând bunuri. Tot atunci, Timișul ieșit din matcă a distrus două gospodării.

Zone cu exces de umiditate

Se datorează în primul rând ridicării pânzei freatice în zonele joase din preajma luncilor principalelor cursuri de apă și sunt prezente în special la nivelul luncii Timișului sau în bălțile formate la viituri pe malurile acestuia. Aceste suprafețe, deși reduse ca dimensiuni, sunt prezente în zonele joase a văii Timiș, terenul necesitând lucrări de drenare și desecare a apelor.

Zone cu terenuri acide, aflate în apropierea satului Sălbăgelu Nou și cu terenuri tasate, situate pe malul drept al Timișului necesită lucrări speciale de refacere.

* * *

Pe lângă aceste zone pot să fie afectate și alte perimetre de factori naturali, imprevizibili, cu o întindere mai mare sau mai mică la nivelul teritoriului.

2.9. ECHIPARE EDILITARĂ

2.9.1. Alimentarea cu energie electrica

Comuna Sacu este străbătută de o linie electrică aeriană de medie tensiune, LEA 20 kV, care parcurge depresiunea Timișului, legând orașele Caransebeș și Lugoj. La aceasta este racordată rețeaua de joasă tensiune care alimentează localitățile comunei

Localitățile Sacu, Tincova și Sălbăgelu Nou au rezolvată problema alimentării cu energie electrică, mai puțin câteva sălașe situate în afara perimetrului constructibil al localității Tincova.

Rețeaua electrică de transport și pentru iluminatul stradal este montată pe stâlpi de beton, iar micii consumatori și cei casnici sunt alimentați de la rețeaua de 0,4 kV, organizată pe aliniamentul străzilor.

Distribuția energiei electrice se face prin intermediul a 7 stații trafo, de capacități diferite, după cum urmează:

- Sacu 3 stații de transformare;
- Tincova 1 stație de transformare;
- Sălbăgelu Nou 1 stație de transformare;
- Fostul CAP 1 stație de transformare;
- Ferma porcine 1 stație de transformare.

Această structură de alimentare electrică asigură și necesitățile iluminatului public.

Disfuncționalități:

- Iluminatul public necorespunzător pe unele stăzi din localitatea Sacu;
- Reabilitarea sistemului de iluminat stradal la nivelul tuturor localităților componente și introducerea corpurilor de iluminat economice;
- Iluminatul stradal este corespunzător doar pe teritoriul localității Sacu, în lungul DN 6 – E 70.

În prezent, infrastructura de alimentare cu energie electrică asigură necesarul imediat al comunității, inclusiv posibilitățile ulterioare de dezvoltare a consumatorilor mici și mijlocii. Gestionarea energiei electrice până la consumatori este realizată de către societatea comercială ENEL Distribuție Banat.

În eventualitatea dezvoltării unor activități economice mari consumatoare de energie, se impune alimentarea de la rețeaua de medie tensiune, pe baza unor proiecte de alimentare separate realizate de către specialiști agreați de către ENEL.

2.9.2. Rețele de telecomunicatii

Pe teritoriul comunei, principalii operatori de telefonie fixă sunt ROMTELECOM și RDS. Odată cu extinderea telefoniei mobile, mulți dintre locuitorii zonei au apelat la acest sistem, datorită facilităților certe pe care le are. La nivelul comunei funcționează rețelele de telefonie mobilă Vodafone, Orange Romania, Cosmote Romania Mobile și Telemobil.

Televiziunea se vizionează cu ajutorul antenelor digitale (RDS). De asemenea, comuna dispune de o rețea de televiziune prin cablu.

În localitate funcționează unul din cele mai vechi oficii poștale, înființat la 8 septembrie 1780, de către autoritățile habsburgice, în cadrul unui proiect mai larg de modernizare și apărare a Banatului. În zonă există facilități de utilizare a internetului, acesta putând fi accesat atât în cadrul instituțiilor locale, a școlilor cât și de către localnicii.

2.9.3. Sursele de apa și alimentarea cu apa

Surse de apa

Principalele surse de apă sunt cele de suprafață, formate din rețeaua hidrografică existentă și surse de adâncine, prezente sub forma izvoarelor cu descărcare la suprafață sau a pânzei freatice accesibilă cu ajutorul puțurilor și/sau a forajelor. Sursele exterioare sunt utilizate cu precădere pentru irigații și pentru animale, la nivelul localităților componente.

Alimentare cu apa

Printr-un proiect integrat, în valoare de 2,5 milioane de euro, finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, prin Măsura 322, la Sacu s-a realizat o serie de investiții foarte importante pentru comunitate, precum: Sistemelor de alimentare cu apă, Canalizare și epurare, Modernizare străzi de legătură cu satul Tincova cu DJ 680 A și Reabilitare, modernizare și dotări la Căminul Cultural Sacu, Jud. Caras-Severin. Proiectele au fost încheiate la sfârșitul anului 2012, dar darea în folosință a acestora nu s-a finalizat încă.

Hotărârea nr. 219/2013 pentru modificarea și completarea anexei nr. 62 la Hotărârea Guvernului nr. 532/2002 privind atestarea domeniului public al județului Caraș-Severin, în Anexa nr. 62, confirmă trecerea în Domeniul public al comunei Sacu, conform Hotărârii Consiliului Local Sacu nr. 14/1999, a următoarelor bunuri imobile:

- Sistem de alimentare cu apă, canalizare și epurare Sacu, dat în folosință în anul 2012;
    1. Sistem de alimentare cu apă și stație de tratare a apei în localitatea Sacu, cu o lungime a rețelei - 9.690 ml; Stație de tratare a apei și 3 – puțuri de captare, în valoare de 1.299.950 lei
    2. Sistem de canalizare și stație de epurare, cu o lungime a rețelei - 9.670 ml și Stație de epurare, în valoare de 3.804.710 lei
  - Modernizare străzi de legătură în satul Tincova cu DJ 680A, investiție dată în folosință în anul 2012:
    1. Str. Poiana - 580 m,
    2. Str. Dealu Bisericii - 530 m;
    3. Str. Mahala - 500 m
  - Reabilitare, modernizare și dotări C+min Cultural Sacu, jud Caras Severin (2012), valoare de 1.049.890.
- Conform acestei H.G. localitatea reședință de comună, Sacu, se bucură de avantajele alimentării cu apă în regim centralizat, realizat prin proiectul european amintit, în timp ce satele Tincova și Sălbăgelul Nou utilizează sistemele tradiționale de alimentare cu apă, bazată pe folosirea puțurilor și a forajelor de mică adâncime în pânza freatică.

— Potrivit documentației întocmite pentru realizarea investiției de alimentare cu apă pentru localitatea Sacu, soluția tehnică adoptată are utilizează următoarele debite și caracteristici tehnice:

Schema hidraulică sistemului de alimentare este formată din :

- *Trei puturi sapate $H=7m$; $D=1,5m$; echipate cu 6 pompe de 4" montate în mantale de PVC $Dn150mm$; 1+1/put ,cu*

$$Q_{pompa} = 23,43mc/h : 6 = 3,905 mc/h$$

- *Conductă de aducțiune/refulare pompe PE-HD $\bar{E}=50mm$, $L=585m$*
- *Tratare completa cu stație compactă ,modul pentru 25 mc/h cu Microuzină de tratare a apei alcătuită din:*

- *Sită*
- *Decantor lamelar cu compartiment de floclare*
- *Instalație de dozare hipoclorit de sodiu*
- *Instalație de dozare sulfat de aluminiu*

- Instalație de dozare lapte de var
  - Bazin apă decantată
  - Filtru rapid sub presiune
  - Instalație de preparare și dozare polielectrolit
  - Reactor de floclurare
  - Instalație de dehidratare nămol cu saci
- Rezervoare de înmagazinare din poliesteri armați cu fibră de sticlă, în baterie Vol.=2 x 100 mc
  - Distribuția apei în rețeaua de distribuție se va face prin pomparea apei potabile din rezervor cu o stație automată de ridicare a presiunii.
  - Rețeaua de distribuție a apei de 10 015 m, va fi realizată din conductă PE-HD cu diametrul de 100 și 80 mm.

Pe rețeaua de distribuție vor fi prevăzuți hidranți de incendiu exteriori și cișmele stradale.

Debitele caracteristice sunt:

- $Q_{s\text{ zi med}} = 438 \text{ mc/zi} = 5,07 \text{ l/s}$
- $Q_{s\text{ zi max}} = 503,70 \text{ mc/zi} = 5,83 \text{ l/s}$
- $VQ_{0\text{ max}} = 46,17 \text{ mc/h}$

- Debitele pentru incendiu asigurate sunt:

Qie = 5 l/s – pt. incendiu exterior;

Qii = 2,5 l/s – pt. incendiul interioare.

Funcționarea este de: 365 zile/an. 7 zile/săptămână, 24 ore/zi.

În principiu sistemul de alimentare al localității Sacu este format din următoarele componente:

Captare de apă brută formată din trei puțuri cu diametrul de 1,5 m și o adâncime de 7,5 m, echipate cu 6 pompe de 4" montate în mantale de PVC. Puțurile și rezervoarele de înmagazinare sunt amplasate în partea de vest al localității în apropierea gării CFR.

Stația de tratare compactă prevăzută cu microuzină de tratare, cu o capacitate de 25 mc/h. Existența stației de tratare este justificată și s-a dimensionat având în vedere că amoniul este la limită și că este necesară neutralizarea fierului și a nitraților din apa brută.

Conducta de aducțiune a apei brute de la sursă la stația de tratare are un diametru de 75 mm și o lungime de 585 m, realizată din PEHD.

Pentru asigurarea volumului necesar pentru compensarea orară a debitelor de alimentare și consum, precum și a volumului rezervei intangibile pentru stingerea incendiului, a fost ercutat un rezervor metalic suprateran cu volumul util de 200 mc, care include și rezerva de incendiu intangibilă, de 54 mc, care se poate utiliza numai în caz de incendiu sau avarie.

Rețeaua de distribuție, realizată în sistem mixt (inelar și ramificat), este prevăzută cu o stație automată de ridicare a presiunii. Rețeaua de distribuție al apei potabile este realizată din conductă PE-HD cu diametrul de 100, pe o lungime de 4240 ml și 80 mm, pe o lungime de 5775 m. Pe rețeaua de distribuție sunt montați 17 hidranți de incendiu exteriori, montați la o distanță de 500 m; 6 cămine de vane și 28 buc. cișmele stradale, amplasate la o distanță de 300 m.

Terenul ocupat de rețeaua de alimentare cu apă se află în proprietatea Consiliului local Sacu, fiind format din trama stradală și parțial izlazul comunal.

Suprafața de teren ocupată prin această investiție este de 6.200 mp.

2.9.4. Canalizarea si epurarea apelor uzate menajere

În prezent localitățile Tincova și Sălbăgelu Nou nu dispun de sisteme proprii de canalizare. În cazul acestora eliminarea apelor menajere se face în mod tradițional, gospodăriile locuitorilor fiind dotate cu latrine uscate, iar câteva obiective și gospodării individuale dispun de fose septice vidanjabile. De asemenea, unii agenți economici (Ferma de porci) dispun de propriul sistem de epurare.

Conform H.G. Amintite pentru localitatea Sacu recent au fost definitivat lucrările la Rețeaua de canalizare, investiție realizată prin fonduri atrase, aceasta intrând deja în categoria bunurilor imobile din domeniul public al comunei Sacu.

Rețeaua de canalizare cu o lungime de 9549 ml este organizată la nivelul rețelei stradale, fiind formată din:

- 8318 ml conductă Dn 250 mm;
- 1138 ml conductă DN 315 mm;
- 93 ml conducta de refulare de la stațiile de pompare DN 90 mm.

Debitele de canalizare si epurare sunt următoarele:

- $Q_{zi\ med} = 205,66\ mc/zi = 8,60\ mc/h = 2,38\ l/s$;
- $Q_{zi\ max} = 287,92\ mc/zi = 20,88\ mc/h = 3,33\ l/s$;
- $Q_{or\ max} = 24,40\ mc/h = 6,78\ l/s$.

Debitul total dimensionat al stației de epurare este $Q_{uz\ zi\ med} = 20566\ mc/zi$.

Datorita conditiilor din teren a fost necesară amplasarea a 3 statii de pompare, de sunt de tip beton prefabricat, echipate cu 1+1 electropompe centrifuge submesibile, având caracteristicile: $Q\ 0\ 5\ mc/h$; $H = 6\ m$; $P = 1,7\ kW$ și $2850\ rpm/400V/50Hz$. Conductele de refulare de la stațiile de pompare s-au executat din PEID având $D\ 90\ mm$.

Statia de epurare de tigr Stainless Cleaner SC 1000, are capacitatea de $287\ mc/zi$ corespunzător debitelor de ape uzate menajere. Reactorul biologic este proiectat pentru 1000 de locuitori echivalenți și poate lucra la o capacitate cuprinsă între 30 și 120 % din capacitatea proiectată.. Acesta este proiectat ca o unitate compactă, divizată în volume funcționale, în care sunt amplasate componentele stației de epurare. Stația este echipată de asemenea cu o instalație pentru îndepărtarea chimică a fosforului, pe baza coagulării.

Stația de epurare este amplasată în partea nordică a localității, în apropierea digului de protecție a Timișului, ocupând o suprafață de 600 mp, din care stația de epurare propriu-zisă ocupă o suprafață de 120 mp. Partea de echipamente și utilaje din cadrul stației este acoperită cu o construcție din lemn de 6,00 x 8,00 m. Evacuarea apei din stația de epurare se realizează prin pompare, printr-o conductă de PED cu Dn de 125 mm, în tub de protecție din oțel cu DN 180 mm și o lungime de 15 , montată la o adâncime de 1,5 m. Utilizează ca deversor brațul mic al râului Timiș.

Cum și locuitorii satului Tincova doresc sa-si doteze locuințele cu băi și grupuri sanitare, este necesară realizarea unui sistem centralizat de canalizare și a unei stații de epurare mecano – biologică, problemă care trebuie să preocupe în continuare administrația locală.

Datele tehnice și documentația necesară va fi întocmită de către firme specializate, odată cu lansarea investiției.

Pentru Sălbăgelul Nou, o asemenea investiție nu-și dovedește oportunitatea momentan, putând fi abordată la o dată ulterioară, dacă se va impune.

2.9.5. Rampa de gunoi

În anul 2008 a fost finalizat un proiect realizat în colaborare cu Consiliul Județean Caraș – Severin și consiliile locale ale unor comune limitrofe din nordul județului, pentru realizarea unui sistem integrat de management al deșeurilor, pe valea Bistrei. Astfel, colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor se realizează selectiv, de către firma S.C.

Compania Brantner Servicii Ecologice S.A

În prezent, primăria Sacu are contract cu o unitate de salubritate specializată din Reșița care asigură colectarea săptămânală a deșeurilor și transportul acestora la groapa de gunoi, conform Regulamentul Serviciului de Salubritate pentru Județul Caras Severin.

Conform acestui regulament operatorii serviciului de salubritate sunt obligați ca prin modul de prestare a serviciului să asigure protecția sănătății publice, utilizând numai mijloace și utilaje corespunzătoare cerințelor autorităților competente din domeniul sănătății publice și cel al protecției mediului; utilizatorii, persoane fizice sau juridice, având garantat dreptul de a beneficia de acest serviciu.

Pentru reducerea treptată a cantităților de deșeuri destinate reciclării și depozitării, la nivelul comunei se vor lua următoarele măsuri:

- Gestionarea în gospodăria a deșeurilor biodegradabile prin compostare la sursă și valorificarea compostului ca îngrășământ organic în interiorul gospodăriei sau la alte gospodării;
- Colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile în vederea valorificării;

2.9.6. Alimentare cu gaze naturale

Localitatea Sacu nu dispune de alimentare cu gaze naturale, deși prin imediată apropiere a localității trece o magistrală de transport spre Lugoj – jud. Timiș, compusă din două fire cu Ø 20". Utilizarea gazului metan pentru necesități casnice se face cu butelii de gaz tip GPL. În perspectivă se intenționează racordarea la rețeaua de distribuție a gazului metan, într-o primă etapă a localității reședință de comună și ulterior a celorlalte sate prin extinderea rețelei existente în comuna C. Daicoviciu.

La nivel zonal există un proiect, a cărui finalizare rămâne controversată. Proiectul "Nabuco", care are ca finalitate diversificarea surselor de aprovizionare cu energie a Uniunii Europene, prin construirea unui gazoduct care să lege zona Mării Caspice cu Europa Centrală. Una din variantele traseului traversând și teritoriul României, a județului Caraș-Severin și al comunei Sacu. În acest context, pe baza indicațiilor și a datelor primite de la Consiliul jud. CS, serv. Urbanism, a fost lăsat un culuar, rezervat în acest scop și pe teritoriul comunei, între localitățile Sacu și Sălbăgelu Nou.

2.9.7. Lucrări hidrotehnice

Inundațiile înregistrate la nivelul principalilor afluenți pe care Timișul îi colectează din zonă au impus și impun o serie de lucrări de protecție și îndiguiri.

În ceea ce privește cursurile de apă care traversează teritoriul administrativ, acestea sunt în cea mai mare parte neregularizate. Alături de acestea există și alți torenți de versant cu debite mai mici care în timpul ploilor abundente pot produce inundații. În satul Tincova, cursurile de apă pârâul Tincovița și afluentul acestuia, Ibăneasa precum și Valea Mare nu sunt canalizate, cauzând deseori inundarea terenurilor agricole și chiar a unor gospodării.

Lipsa acestor lucrări, pe lângă inundații au și alte efecte nocive asupra mediului, prin eroziunea malurilor. Din aceste motive se impune executarea unor lucrări de regularizare, îndiguiri și consolidări, prin taluzări, diguri de protecție, fixarea malurilor prin plantarea de sălcii și salcâmi, evitarea pășunatului excesiv în zonă, în scopul refacerii covorului vegetal și înlăturarea stufărișului din albia minoră.

Unde se impune, sunt necesare și alte lucrări de consolidare a malurilor, decolmatări și îndiguiri ale albiei, prin diguri de tip GABION, (realizate din piatră spartă fixată în plasă), pentru înlăturarea inundațiilor, corectarea albiei și limitarea alunecării malurilor.

2.9.8. Alte dotări

Sacu – sat reședință de comună

Administrație Publică

1. primărie + spații comerciale

Dotări socio-culturale

2. Școala generală Sacu;

3. Grădiniță

4. Cămin Cultural (recent modernizat și dotat);

5. Cămin Bătrâni;

6. Monumentul eroilor;

Dotări de cult

7. Biserică ortodoxă;

8. Biserică baptistă

9. Cimitir;

Spații de recreere

10. Lac;

11. Parcul Dendrologic;

Dotări Poliție – Pompieri

12. Post de Poliție;

13. Remiză pompieri;

Dotări tehnico-edilitare

14. Rețea de alimentare cu apă potabilă;

15. Rețea de canalizare;

16. Stație de epurare

17. Pod peste râul Timiș

Dotări de producție și servicii

18. Poștă

19. Spații comerciale

20. Farmacie

21. Dispensar uman, cu cabinet medic de familie

22. Zonă industrială - Ateliere

23. Haltă CFR

24. Balastieră

25. Fermă agricolă (creșterea porcilor) etc.

Tincova

Dotări socio-culturale și de cult: Școala primară clasele I-IV + grădiniță; Cămin Cultural; Monumentul Eroilor; Biserică ortodoxă; Biserică baptistă, Biserică penticostală; Cimitir ortodox, Cimitir mixt.

Dotări sportive și de recreere: Parc + spații de joacă pentru copii;

Dotări de producție și servicii: Spații comerciale;

Dotări propuse: Rețea de alimentare cu apă; Rețea de canalizare; Stație de epurare.

Sălbăgelu Nou

Dotări socio-culturale și de cult: Școala primară (I-IV) ; Capelă ortodoxă; Biserică penticostală, Clopotniță, Cimitir;

Dotări de producție și servicii: Spațiu comercial.

Dotări propuse; Rețea de canalizare, Stație de epurare.

2.10 PROBLEME DE MEDIU

Potrivit datelor din Raportul privind starea mediului elaborat în 2007 de către Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin, rezolvarea problemelor de mediu reclamă participarea tuturor celor implicați în luarea deciziilor: autorități locale, instituții publice, agenți economici, dar în primul rând populația și reprezentanții ei aleși în diverse organisme, organizațiile neguvernamentale etc. Astfel, la nivelul teritoriului administrativ al comunei Sacu, principalii factori care pot avea o influență majoră asupra mediului sunt:

- dezvoltarea socio-economică: aceasta poate fi responsabilă pentru poluarea aerului în zonele rurale și limitrofe, a solului, precum și a apelor de suprafață și a celor freatice. În acest context putem aminti potențialul de zgomot și praful purtat de vânt, pricinuit de prezența unor balastiere, în zone prea apropiate de localități, depozitarea necontrolată a deșeurilor rezultate în urma prelucrării lemnului, impactul asupra mediului și a spațiului social a unor ferme de creșterea animalelor, care nu respectă prevederile legale etc.
- Utilizarea necontrolată a îngrășămintelor minerale și a pesticidelor în agricultură cu impact asupra pânzei freatice.

2.10.1 Cadrul natural

Comuna Sacu este situată în nord-vestul Culoarului Timiș, într-o zonă de contact dintre dealurile sud-vestice ale masivului Poiana Ruscă și piemontul, cu lunca Timișului. Relieful specific zonei este în bună măsură unul de câmpie și câmpie înaltă, piemontană spre sud, puternic valorificată agricol și de deal, acoperit cu păduri spre nord-est. Cea mai mare altitudine pe teritoriul comunei se înregistrează în partea de nord-est – vf. Cireșului.

În partea nord-estică a comunei, relieful este unul preponderent de deal, ale cărui înălțimi scad treptat spre lunca Timișului, sub forma unor terase aluviale, bogate în izvoare. Geomorfologic, arealul face parte din unitate fizico-geografică a Câmpiei Banato-Crișane, formate din lunca și terasele Timișului, zona colinară a Dealurilor Lugoșului, Piemontul Pogănișului și rama Munților Poiana Ruscăi.

Teritoriul comunei este străbătut de râul Timiș, principalul colector hidrografic, în care se varsă o serie de afluenți mai mici (pâraiele Mâtnicel, Valea Mare, Valea Radului și Tincovița), cu debite relativ constante care colectează apele văilor de eroziune și ale elementelor torențiale din zonele precolinară și colinară.

În zona joasă, de luncă a Timișului, cu panta de scurgere lină, are loc o puternică meandrare a râului, formarea unor grinduri și bălți, acoperite în general cu vegetație specifică. În perioadele cu pluviaritate ridicată se înregistrează inundații care afectează uneori chiar și gospodăriile mai apropiate.

Factorul climatic este unul de tip temperat continental, cu o circulație pe de-o parte nord-vestică și nordică, pe de altă sud-estică – condiționată de topografia culoarului Timiș-Cerna. Alături de aceste caracteristici climatice se manifestă și ușoare influențe mediteraneene și adriatice, mai ales dinspre câmpia vestică. Temperatura medie anuală înregistrată este de 10,5°C (stația Caransebeș).

Fiind un teritoriu a cărui relief se întinde în trepte, temperatura prezintă diferențe notabile față de valoarea medie, în funcție și de altitudine. De asemenea, pe versanții cu expoziție nord-vestică regimul de temperatură este mai ridicat, evapo-transpirația mai mare și insolația mai puternică față de versanții cu expoziția mai slabă, care sunt mai expuși brumelor. Totuși, în general, regimul termic este favorabil dezvoltării și creșterii plantelor cerealiere, tehnice și furajere, în cadrul unui regim pluviometric a cărui valoare medie anuală se ridică la 737,2 mm.

Arealul comunei face parte din zona pădurilor de câmpie și dealuri, subzona stejarului și a

fagului. Vegetația lemnoasă se manifestă sub formă de pâlcuri izolate, iar cea ierboasă spontană apare în pășuni. În general, pe cea mai mare parte a terenurilor vegetația naturală a fost înlocuită de cea cultivată. (Vezi pe larg cap. 2.2.1. – 2.2.6.)

2.10.2 Resursele naturale ale solului și subsolului, mod de exploatare și valorificare rațională

Cea mai importantă resursă naturală din zonă sunt solurile favorabile culturilor de cereale și porumb.

Denumire după sistemul vechi-1980	Denumire după noul sistem	Simbol denumire nouă	% din suprafața totală
Argiluvisoluri	Luvisoluri	LUV	62
Cambisoluri	Cambisoluri	CAM	8
Soluri hidromorfe	Hidriisoluri	HID	10
Soluri trunchiate	Protisoluri	ANT	10

Terenurile joase și gradul de productivitate ridicat permit o dezvoltare intensivă a agriculturii, atât pentru cultura plantelor cerealiere cât și a legumelor, localitățile din zonă fiind renumite prin potențialul lor legumicol, favorizat de posibilitatea desfacerii atât la nivelul centrelor urbane apropiate (Caransebeș, Lugoj, Anina etc.), cât și în cadrul localităților de munte situate pe cursul superior al Timișului și al Bistrei.

O resursă importantă pentru zonă o constituie potențialul de irigare, asigurat atât de către Timiș cât și de către valea Mâtnicului, potențial insuficient valorificat pentru dezvoltarea intensivă a agriculturii.

O importanță majoră în economia unității administrative o are patrimoniul silvic prin cele peste 2215 ha de pădure situate în nord-estul comunei. Deși sunt preponderent păduri cu funcții speciale, de protecție (a apelor, a solului, a climei), în zonele înalte nu lipsesc pădurile cu funcții de producție și de protecție, păduri din care se exploatează masă lemnoasă, pentru necesitățile comunității și valorificare industrială.

De asemenea, prezența straturilor aparținând cuaternarului, formate din depozite aluvionare (pietrișuri și nisipuri) și lessoide prezente în culoarul Timișului și dealurile piemontane mărginașe, rezultate în urma retragerii apelor panoniene și a structurării rețelei hidrografice de suprafață, se dovedește foarte utilă pentru asigurarea materialelor necesare refacerii și îmbunătățirii rețelei de drumuri clasificate și a celor vicinale din zonă.

Pe lângă bogățiile naturale datorate vegetației și faunei, cum sunt lemnul, fructele de pădure și vânatul, zona sud-vestică a Munților Poiana Ruscă găzduiește importante bogății ale subsolului, în special minereuri. Zăcăminte mici de oxizi de fier asociate cu amfibolitele cristalinelor getice au

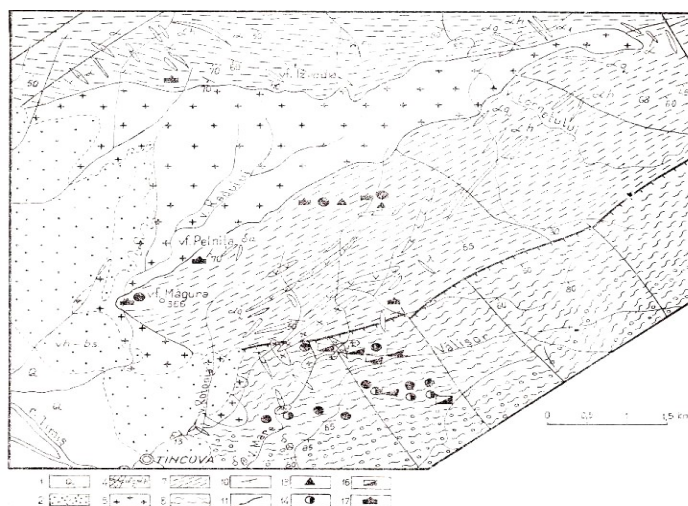

Fig. 1. — Harta geologică a regiunii Tincova, cu ocurențele de mineralizații (după Kräutner și colab., 1972, cu completări).
 1. Cuaternar — depozite aluviale; 2. Neogen — sresii calcareoase, calcare fosilifere, argile marnoase, nisipuri și pietrișuri; 3—6. magmatite Senonian-paleocene; 3. lamprofire (L); 4. andezite (z); andezite cuarțifere (zq); adhezite cu hornblendă (zh); 5. granodiorite, granodiorite porfirice; 6. diorite, microdiorite, monzodiorite cuarțifere; 7. formațiuni cristaline paleozoice; sisturi sericito-cloritose-amfibolite, calcare, sisturi calcareoase, dolomite; 8. cristalin preterozic; 9. micașisturi, sisturi cuarțoase muscovitice; 9. gnaise, gnaise oculare, micașisturi cu granat, amfibolite; 10—12. elemente structurale; 10. orientarea sisluzității rocilor metamorfice; 11. falie; 12. linie de sariaj; 13—16. mineralizații hidrotermale asociate magmatitelor banatitice; 13. mineralizații de Zn—Cu; 14. mineralizații de bismut; 15. mineralizații de cupru-pirită; 16. mineralizații de molibden; 17. mineralizații pirometasomatice—hidrotermale asociate magmatitelor banatitice; mineralizații de fier și cupru.

fost exploatare în valea Fierului și la Băuțari.

De asemenea, s-a extras magnetit din regiunea Pelniț, la sud-vest de Nădrag. Mărturiile arheologice confirmă exploatarea acestui minereu, localizat în scârnelor formate la contactul corpului granodioritic care afloră între Tincova și Nădrag, încă din perioada romană.

Cercetările și prospecțiunile geologice efectuate de specialiști IPEG-Banatului după 1950 în preajma Tincovei, în bazinele văilor Tincovița și Vălișor au pus în evidență existența mai multor mineralizații cu un conținut complex, de oxizi de fier (magnetit, hematit), wolfram, molibden, cupru, bismut, uraniu și chiar aur (vezi harta).

În 1990, activitatea minieră și de prospectare a fost sistată, astăzi cercetarea și exploatarea lor fiind considerate neoportună.

Alte resurse minerale exploatabile situate la nivelul teritoriului administrativ Sacu sunt:

- Calcarele cretacee de pe teritoriul satului Tincova, utilizabile pentru nevoi locale. Distanțele mari și infrastructura de transport deficitară limitează utilizarea acestora.
  - Pietrișurile mărunț-medii, de bună calitate formate din gnaise, cuarțit, granit, gresii și calcare, din albia râului Timiș, pot fi utile pentru întreținerea drumurilor și prepararea betoanelor. În plus au asigurate condiții bune de exploatare și transport, dar exploatarea acestora se va face conform legii și pentru nevoi locale.
  - Marne în zona Tincova.
- Sursă: Geologia resurselor minerale în zona Tincova (după Cioflică și colab.)

2.10.3 Riscuri naturale

Principalele fenomene naturale cu posibile efecte distructive care se manifestă în zonă au fost tratate la *Cap. 2.2.7. - riscuri naturale și Cap. 2.8. - Zone cu riscuri naturale.*

Seismicitatea

Potrivit Legii 575/2001 privind zonele de risc natural, comuna Sacu se află într-un perimetru cu o seismicitate scăzută, de 6 unități pe scara MSC și o perioadă medie de revenire de 100 ani (Anexa 2), teritoriul comunei nefiind afectat substanțial de zona seismică a Banatului.

Riscul alunecărilor de teren

În conformitate cu prevederile P.A.T.J. Caraș-Severin, pe baza aprecierii realiste a factorilor de risc amintiți, teritoriul administrativ al comunei Sacu se încadrează într-un perimetru cu potențial mediu de producere a alunecărilor de teren. Fenomenul se poate manifesta, în condiții favorizante, la nivelul versanților sub forma alunecărilor detrusive și delapsive.

Potrivit Legii 575/2001 (anexa nr. 6), comuna este cotate ca având un risc foarte scăzut, în sectorul sudic și un risc mediu spre mic în cel nordic. În acest sector, deși diferențele de nivel sunt mai mari, pericolul alunecărilor este limitat de prezența pădurilor, el manifestându-se doar la nivelul malurilor pâraielor din zonă.

Riscul de eroziune al malurilor

Fenomenul se manifestă ocazional, pe cursul Inferior al văilor Tincovița și Radului, manifestându-se mai evident la debite mari, produse de topirea bruscă a zăpezilor sau în timpul unor fenomene meteorologice de amploare (ploi torențiale).

De asemenea, afectează sporadic și malurile râului Timiș, la debite ridicate. Pentru prevenirea efectelor acestora sunt necesare lucrări de apărare a malurilor, regularizări de curs, îndiguiri și plantarea malurilor cu salcie sau salcâm pentru o mai bună fixare a solului în zonele mai afectate.

Riscul inundațiilor

Acest risc este condiționat de nivelul maxim de precipitații căzute. Cum cantitățile

maxime de precipitații înregistrate în 24 de ore la nivelul zonei este de 100 - 150 mm, în conformitate cu Legea 575/2001, riscul la inundații se datorește în principal scurgerilor de pe versanții nordici, la nivelul văilor Tincovița, Radului și Ibăneasca (Anexa 4 și 4a). Din discuțiile cu localnicii reiese că principalul risc de inundații îl reprezintă Timișul, care în caz de inundații afectează cele mai întinse suprafețe agricole. Acest risc afectează lunca râului Timiș, albiile majore și luncile afluenților acestuia. Ultimele experiențe au demonstrat că riscul inundațiilor este prezent la fiecare creștere majoră a debitelor râului Timiș, putând afecta nu numai terenurile agricole dar și gospodăriile populației.

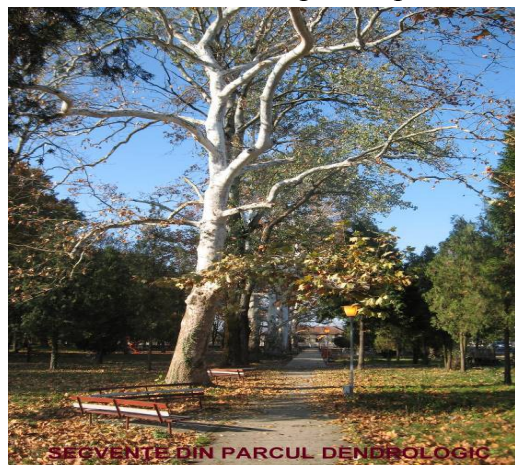
Zone cu exces de umiditate

Se datorează ridicării pânzei freatice în zonele joase din preajma luncilor principalelor cursuri de apă. Sunt prezente în special la nivelul luncii Timișului, sau în bălțile formate la viituri pe malurile acestuia. Deși reduse ca dimensiuni, aceste suprafețe sunt prezente în unele zonele văii Timiș, necesitând lucrări de drenare și desecare.

2.10.4 Monumente ale naturii și istorice

Comuna nu deține arii naturale protejate sau monumente ale naturii în conformitate cu Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a, cu completările ulterioare, nici alte rezervații naturale.

Este de remarcat faptul că pe teritoriul satului Sacu se găsește un parc dendrologic aflat în

administrarea Consiliului Local Sacu, cu numeroase specii rare: conifere americane, mediteraneene, precum și plante ca Magnolia, Sorbus etc, de o reală importanță peisagistică și dendrologică. Dintre speciile de arbori seculari aflați în cadrul parcului amintim:

- Arborele pagodelor (*Ginkgo biloba* L.) Parc dendrologic Sacu - 1 >100 ani;
- Magnolia (*Magnolia kobus* D.C.) Parc dendrologic Sacu - 2 >100 ani;
- Stejar de baltă (*Quercus balustris* Moench) Parc dendrologic Sacu - 5 >100 ani
- Gorun (*Quercus petraea* Matt Liebl.) Parc dendrologic Sacu - 1 >100 ani;
- Chiparos de baltă (*Taxodium distichum* L.C.M.Rich) Parc dendrologic Sacu - 4 >100 ani;
- Tuya (*Tsuga canadensis* L. Carr.) Parc dendrologic Sacu - 2 >100 ani;

De asemenea, pe teritoriul comunei sunt semnalate și cercetate mai multe situri arheologice deosebite, cum este cel paleolitic de la Tincova – "Seliște", inclus în "LISTA MONUMENTELOR ISTORICE 2004", din Județul Caraș-Severin sub numele de cod **278 CS-I-s-B-10889- Așezare - sat TINCOVA - comuna SACU - "Săliște" - Paleolitic**, care necesită protecție din partea administrației locale.

Atât Sacu cât și Tincova, fiind sate cu o populație preponderent românească, aflate în decursul istoriei într-o situație socială inferioară, nu au avut dreptul la ridicarea unor construcții cu caracter religios, politic sau social, fiind nevoite să-și ducă existența într-un

ambient construit din lemn și pământ, mai puțin trainice. De aceea, timpul nu a păstrat mărturiile propriei lor dăinuiri, care să înfrunte secole și astăzi să poată fi incluse în lista monumentelor sau ariilor protejate.

Cu toate acestea, se mai păstrează câteva clădiri de sec. XIX și început de sec. XX, deosebite, cum sunt clădirea primăriei, căminul de bătrâni și cele două biserici ortodoxe. Bogata viață spirituală este reflectată de către cele două biserici ortodoxe, cea de la Sacu și cea de la Tincova, în jurul cărora se strâng cei peste 1.300 de locuitori de rit ortodox. Astăzi alături de bisericile ortodoxe amintite, mai sunt două biserici penticostale și două baptiste.

Ca obiective de for public, cu o semnificație importantă pentru comunitate amintim operele comemorative de război din comună:

- monumentul închinat eroilor din Sacu, montat în centrul localității este realizat dintr-un postament din piatră de care sunt fixate două plăci din marmură cu numele celor căzuți în război. Ansamblul este suprapus de statuia în bronz a unei acvile, cu aripile desfăcute, gata de zbor;
- troița și crucea comemorativă din centrul localității Tincova.

2.10.5 Indicarea zonelor de recreere, odihnă, agrement, tratament

- Parcul dendrologic – loc. Sacu și cel de pe terenul bisericii ortodoxe din localitate;
- Teren de sport (stadion) – loc. Sacu;
- Zonele verzi din preajma principalelor cursuri de apă,
- Parcuri în preajma căminelor culturale din satele Tincova și Sălbăgelu Nou;
- Zona de agrement de pe malul Timișului.

Suprafața totală de zone verzi și parcuri este de 1,39 ha, reprezentând 6,87 mp/ locuitor, ceea ce corespunde normelor actuale de 5,0mp/ locuitor. Multe dintre zonele verzi se întind în jurul râului Timiș, fiind accesibile tuturor localnicilor din satele sacu și Tincova. Prezența unor lacuri artificiale și naturale (braț mort al Timișului) le conferă un plus de farmec și interes ca locuri de picnic și de petrecere a timpului liber.

Subliniem faptul că localitățile comunei Sacu au suferit procesele de urbanizare impuse de administrația austriacă și austro-ungară din sec. XIX, fapt vizibil în dimensionarea, structurarea și organizarea rețelei stradale. Străzile principale foarte largi sunt prevăzute de o parte și de alta a carosabilului cu spații verzi, plantate cu copaci sau pomi ornamentali, constituind o perdea naturală de protecție împotriva prafului și a zgomotelor foarte eficientă. De regulă sunt plantați pomi fructiferi precum cireși sau duzii sau pomi ornamentali tei meliferi, castani etc. În decursul timpului această perdea a suferit modificări, fiind întreruptă pe diferite distanțe. Se impune ca administrația locală și cetățenii să intervină și să completeze aceste întreruperi. De asemenea, atât copacii din parcul dendrologic cât și cei care flanchează căile de acces au un statut special, fiind ocrotiți potrivit Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, modificată și completată și a Registrului local al spațiilor verzi, ce trebuie să existe la fiecare primărie.

2.10.6 Obiective industriale și zone periculoase

Zonele periculoase au fost prezentate la subcapitolul 2.10.3 Zone de risc.

Nu există obiective industriale, sau surse poluante majore pe teritoriul comunei.

2.10.7 Rețeaua principală de căi de comunicație

Pentru mai multe date vezi cap. 2.6 CIRCULATIA, subcap. 2.6.1 Echiparea tehnică cu căi de comunicație rutieră.

Pentru dezvoltarea turismului în zonă și stabilirea unei legături facile cu localitatea Nădrag, situată spre nord, la poalele Munților Poiana Ruscă, se poate revitaliza vechiul drum de creastă care lega cândva Nădragul cu Tincova, peste șaua Izvodia și creasta ce desparte

văile Tincovița și Radului, utilizând fostele drumuri forestiere și de plai.

Pentru mai multe date vezi cap. 2.6 CIRCULATIA, subcap. 2.6.1 Echiparea tehnică cu căi de comunicație rutieră.

2.10.8 Depozite de deșuri menajere și industriale

- A fost contractată o firmă care furnizează servicii de salubritate pentru colectarea și transportul deșeurilor menajere;
- Odată cu realizarea centrului de management integrat al deșeurilor Bistra, sunt create condiții pentru depozitarea corespunzătoare a deșeurilor;
- Eliminarea depozitării deșeurilor menajere mai ales pe malurile văilor;
- Pe teritoriul comunei nu se produc deșuri industriale.

DISFUNCȚIONALITĂȚI – PRIORITĂȚI (mediu)

2.10.9. Disfuncționalități privind zona utilizării teritoriului pe folosințe

Așezarea geografică și condițiile de relief specifice, acoperite de un sol propice agriculturii a oferit condiții prielnice locuirii umane din cele mai vechi timpuri. Acest fapt a contribuit direct la modelarea suprafețelor prin distrugerea covorului vegetal protector din zonele cu pantă mare, favorizând procesele de șiroire și a infiltrațiilor, contribuind la apariția și dezvoltarea alunecărilor de teren în aceste zone, iar în zonele joase, lucrările agricole îndelungate au secătuit uneori solul, contribuind la scăderea productivității acestuia pe anumite suprafețe.

Totodată, în lipsa surselor majore de poluare în zonă, calitatea factorilor de mediu se situează în cea mai mare parte în limitele prevăzute de legislația în vigoare.

Zonele construite din cadrul localităților componente ale comunei Sacu sunt în general bine conturate. Pe tipuri de utilități sunt individualizate zone destinate construcțiilor (existente și propuse prin PUG), zone destinate agriculturii, pășunilor și zonelor verzi, zone de interes silvic.

Prin aplicarea PUG-ului, modificări mai importante vor surveni la nivelul intravilanului, prin creșterea suprafețelor construite.

Din cadrul terenurilor agricole, importante suprafețe arabile așteaptă să fie reintroduse în circuitul agricol.

Cu toate acestea, la nivelul teritoriului administrativ se manifestă o serie de disfuncționalități, printre care:

- Prezența zonelor inundabile la nivelul luncii Timișului și a văilor Tincovița și Radului, fiind necesare intervenții pentru regularizarea văilor, a scurgerilor torențiale și a erodării malurilor;
- prezența unor zone defrișate, situate în pantă, cu urme evidente de erodare, care necesită plantare și limitare a extinderii procesului de eroziune (zona Tincova);
- prezența unor zone arabile, de slabă calitate, ce necesită lucrări speciale de ameliorare și re folosire, datorită fenomenului de sărăturare și acidifiere (în zona Sălbăgelu Nou);
- poluarea solului în unele zone, inclusiv pe malul văilor cu resturi menajere, materiale de construcție și dejecții;
- poluarea apelor prin deversarea dejecțiilor de animale și umane în albia Timișului și a afluenților acestuia;
- lipsa unui sistem de canalizare și a stației de epurare;
- creșterea poluării fonice și cu gaze de eșapament în lungul drumului E 70.

2.10.10 Identificarea surselor de poluare, din care a celor cu pericol major pentru populație. Disfuncționalități constatate:

- Teritoriul administrativ Sacu este situat într-o zonă relativ ferită de marile surse de poluare, suprafața sa nefiind afectată direct
- Deși nu există surse majore de poluare în zonă, utilizarea într-o perioadă îndelungată, în cadrul unei agriculturi intensive, de îngrășăminte chimice, insecticide și pesticide a influențat pânza freatică, apa din unele fântâni individuale neîndeplinind indicatorii de potabilitate precizați de STAS 1312/1990.
- Lipsa unui sistem de colectare a apelor menajere și deversarea apelor menajere și a gunoiului, cel mai adesea direct în albia văilor, a contribuit, de asemenea, la poluarea pânzei freatice mai ales în vatra localităților, prin infiltrații cu diferite substanțe și materiale chimice greu degradabile.
- În prezent, marea majoritate a locuitorilor folosesc latrine uscate, doar în câteva cazuri se întâlnesc fose septice și puțuri absorbante, fapt ce contribuie la infestarea pânzei freatice din zonă.
- Balastiera aflată în exploatarea SC Tecnoimp.Ro SRL Timișoara.

Față de aceste probleme apare foarte evidentă necesitatea continuării proiectului de alimentare centralizată cu apă potabilă și pentru localitatea Tincova, precum și de realizare a sistemului de canalizare menajeră și a stației de epurare pentru toate localitățile comunei. Necesitatea realizării acestui proiect se justifică prin dezvoltarea corespunzătoare a altor dotări socio-edilitare, cât și asigurarea unor dotări individuale necesare creșterii calității vieții.

În domeniul protecției mediului se impun măsuri în continuare pentru:

- colectarea selectivă a gunoiului menajer prin amenajarea unor puncte dotate cu containere specializate;
- asigurarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea resturilor menajere
- monitorizarea cursurilor de apă pentru evitarea depozitării gunoiului menajer de-a lungul acestora. În cazul ploilor abundente, acestea pot obtura secțiunea de scurgere a râurilor (pârâielor), determinând producerea inundațiilor;
- dotarea străzilor, în special în zonele centrale, stațiile de autobuz și/sau unde funcționează unități comerciale dotate cu coșuri de gunoi stradal.

2.10.11 Calitatea factorilor de mediu: sol, aer, apă, vegetație, cu marcarea zonelor poluate, a terenurilor degradate etc.

2.10.11.1 Degradări produse de activitatea economică

În zonă nu s-au desfășurat în decursul timpului activități economice cu un potențial de poluare ridicat. Singura unitate economică care poate fi asimilată cu un factor poluant a fost prezența grajdurilor CAP și a Stațiunii de mașini agricole. Ținând seama că pe toată durata sa de funcționare i-au lipsit o serie de dotări și echipamente menite să protejeze mediul, respectivele obiective au acționat ca un factor poluant, pe suprafețele de desfășurare, prin deversarea în mediul ambiant a unor deșeuri organice, minerale (carburanți, lubrefianți, îngrășăminte, insecticide, pesticide) și a altor produse de sinteză, care puteau ajunge în pânza freatică.

Alte degradări aduse mediului natural de activitatea economică sunt:

- Distrugerea pădurilor din zonă prin practicarea tăierilor masive,
- Degradarea solurilor, acidifierea și creșterea salinității prin practicarea unei agriculturi intensive, fără luarea măsurilor de protecție a solului.
- Pășunatul intensiv și unele lucrări agricole la limita teraselor și în zone cu declivitate mare au favorizat eroziunea de suprafață, alunecările superficiale de teren și formarea torenților de versant (în zona Tincova),

- Practicarea unor lucrări agricole, în special arături, în lungul pantei mai ales pe versanți cu o înclinație mai mare de 8-10 grade,
- Exploatarea intensivă a pietrișului din albia râului Timiș.
- Drumurile oblice sau în lungul pantei prin prelucrarea apei au fost transformate în torenți (drumurile de acces și cele forestiere din zona văilor Tincovița și Radului). Pentru necesități locale exploatarea agregatelor minerale (a nisipurilor și pietrisurilor din albia Timișului se va face conform Legii apelor nr. 107/1996 completată cu OUG 69/2013.

2.10.11.1.1 Poluarea aerului

Poluarea aerului se datorește în primul rând surselor mobile, fiind mai puternic resimțit în jurul drumului E 70 și în interiorul localităților. De asemenea, în preajma balastierei, primăvara, în timpul lucrărilor agricole, se manifestă creșterea particulelor de praf în atmosferă, odată cu creșterea intensității vântului.

2.10.11.1.2 Poluarea apelor

Principala sursă de poluare a apelor o constituie deversările necontrolate de ape menajere, dejecții animale și umane, deșeuri menajere și industriale, materiale organice și anorganice, greu degradabile depozitate la întâmplare pe malul râurilor etc. În condițiile lipsei unor stații de epurare microbiologice, în cazul satelor Tincova și Sălbăgelul Nou deversările influențează negativ mediul ambiental, fapt ce impune măsuri ferme în vederea protecției mediului.

În teritoriul studiat, sursele de impurificare a apelor sunt:

- Utilizarea latrinelor uscate și lipsa foselor septice;
- Inexistența unui sistem centralizat de canalizare;
- Inexistența unor stații de epurare a apelor uzate;
- Aruncarea la întâmplare a deșeurilor menajere pe malurile văilor;
- Exploatarea resurselor minerale din albia Timișului.

2.10.11.1.3 Degradarea peisajului

După cum se poate observa agresiunea asupra peisajului se produce atât datorită acțiunii unor factori naturali, cât mai ales umani, orice formă de degradare adusă peisajului influențând direct mediul.

- dintre factorii naturali cu acțiune distructivă asupra peisajului putem menționa alunecările de teren, procesele de șiroire de pe versanți, terenurile înmlăștinate și inundabile etc.
- Intervențiile antropice se manifestă, de regulă mult mai agresiv sub diferite forme:
  - Prin intermediul factorilor poluanți, cu acțiuni distructive asupra vegetației, faunei și a calității apelor.
  - Prin defrișările repetate care impun măsuri pentru conservarea fondului forestier existent.
  - Depozitarea necontrolată a deșeurilor rezultate din lucrări de construcții și industriale precum și a celor menajere în diferite zone.
  - Ignorarea tradiției în realizarea unor construcții, aspectul inestetic al acestora și neadaptarea la locul unde sunt amplasate.

Intervențiile antropice negative se manifestă deseori în zone cu potențial recreațional, ca de exemplu malurile râurilor (Timișul etc.).

2.10.12 Priorități în intervenție

Se au în vedere următoarele obiective de utilitate publică:

- Modernizarea străzilor în localitățile Sacu, Sălbăgelul Nou și Tincova;
- Realizarea rețelei de apă și canalizare în localitatea Sacu;
- Extinderea rețelei de energie electrică, apă și canalizare pentru zonele nou introduse în intravilan;
- Modernizarea drumului comunal DC 6 Sacu – Sălbăgelul Nou pe toată lungimea sa și a DJ 680 A – Sacu(E 70) – Tincova – Ciuta – Obreja.
- Amenajarea de parcaje în lungul DN 6 – E 70, a DJ 680 A și a DC 6;
- Amenajarea de zone pietonale în lungul DN 6 – E 70 și a rețelei stradale existente. străzilor din comună.
- Reabilitarea unor poduri și podețe peste văile: Timiș, Tincovița și Valea Radului și Valea Mare, care să corespundă necesităților populației.
- Conturarea și amenajarea zonei de agrement propusă prin PUG, extinderea facilităților oferite, prin includerea lacurilor existente și a zonelor cu vegetație arboricolă de luncă.
- Amenajarea de parcaje în zonele cu flux mare de autovehicule (în special de-a lungul DN6, acolo unde se concentrează diferite funcțiuni administrative sau cu caracter public, dar și în punctele de acces la zona de agrement propusă);
- Reamenajarea în zona centrală a satului centru de comună, a unui spațiu cu utilitate mixtă, comercială (piață), pietonală, zonă de parcare etc.

Alte măsuri propuse

- Conștientizarea populației prin activități specifice de necesitate a colectării selective a deșeurilor menajere;
- Realizarea la nivelul fiecărei localități a unor puncte de colectare cu preselecție a deșeurilor, vezi cap. 3.9.7.;
- Amenajarea, dotarea cu mobilier urban și întreținerea spațiilor verzi, parcuri, terenuri de sport, locuri de joacă;
- Reabilitarea infrastructurii rutiere (DJ 680 A);
- Eliminarea zonelor cu riscuri naturale vezi cap 2.8.

2.11 DISFUNȚIONALITĂȚI (la nivelul teritoriului și localității)

2.11.1. Dezechilibre în dezvoltarea economică

Dezvoltarea economică a localității a fost condiționată de propriile sale resurse, fiind caracterizată prin:

- Investiții reduse de capital autohton și străin în economia locală;
- dezvoltarea preponderent agricolă a zonei, lipsa unor investiții în mica industrie;
- terenuri agricole părăsite sau insuficient lucrate;
- mijloacele mecanizate insuficiente și cu un grad ridicat de uzură pentru activitățile agricole și zootehnice;
- lipsa unor amenajări hidrotehnice pentru irigații;
- lipsa infrastructurii de dezvoltare a agriculturii (clădiri, depozite, ateliere de reparații și echipamente etc);
- subvenții agricole mici și primite cu întârziere;
- atelierele de prelucrare a lemnului existente sunt dimensionate pentru necesități locale, fiind axate pe prelucrarea primară a lemnului etc.
- Insuficiența locurilor de muncă;
- Forța de muncă îmbătrânită;
- Infrastructura edilitară (alimentare cu apă, canalizare), deficitara;
- Infrastructură rutieră locală deficitară;
- Terenuri agricole părăsite sau insuficient lucrate;
- Dependența economică de centrele urbane apropiate;
- Insuficiența mijloacelor mecanizate în agricultură și zootehnie.

La toate aceste disfuncționalități mai putem adăuga lipsa unei structuri de transport majore și de calitate, care să includă zona într-un areal de interes economic sporit, lipsa resurselor financiare ale populației din zonă și distrugerea infrastructurii agricole moștenite de la vechile structuri agricole.

În ceea ce privește forța de muncă, localitățile componente ale comunei Sacu au beneficiat de apropierea de centrele urbane Lugoj și Caransebeș, comuna fiind situată în interiorul unei izocrone de 30 de minute care a favorizat navetismul și în consecință specializarea populației în activități industriale. După 1990, o parte din aceste persoane s-au stabilit în mediul urban, consecința fiind accentuarea procesului de îmbătrânire a populației cu efecte negative economice și sociale.

Alte disfuncționalități:

- scăderea ratei natalității și procesul accentuat de depopulare a localităților prin plecarea tinerilor la oraș sau în străinătate.
- lipsa unor oportunități de angajare la nivelul comunei sau în zonele imediate, face ca cea mai mare parte a populației active, calificate să practice o agricultură de subzistență;
- veniturile economice scăzute la nivelul gospodăriilor reflectate în limitarea consumului și a capacităților de investiție;
- capacitate limitată de valorificare rentabilă a unor produse excedentare obținute în gospodăria pe piața urbană din împrejurimi, datorită distanțelor și a accesibilității;
- lipsa unor investiții de amploare în agricultură, care să folosească forța de muncă calificată în acest domeniu, existentă în comună și în zonă.

Vezi capitolul 2.5 Populația. Elemente demografice și sociale, 2.5.5. Disfuncționalitati.

2.11.2. Condiții nefavorabile necesar a fi remediate prin lucrări hidrotehnice, hidroameliorative și anti-erozionale

Vezi capitolele 2.2.7. “Zone cu riscuri naturale”
2.8. “Zone cu riscuri naturale” și
3.8. “Măsuri în zonele cu riscuri naturale”.

2.11.3. Necesitatea protejării unor zone cu potențial natural valoros, situri sau rezervații de arhitectură și arheologie

Pe teritoriul administrativ al comunei Sacu nu sunt înregistrate zone naturale protejate și nici situri sau rezervații de arhitectură sau arheologie de importanță excepțională, națională sau internațională.

Astăzi doar un singur obiectiv este introdus în Lista monumentelor istorice 2004 din Județul Caraș-Severin. Este vorba de așezarea paleolitică de la Tincova – "Seliște" – cod 278 CS-I-s-B-10889 Așezare sat TINCOVA, comuna SACU "Săliște" Paleolitic. Faptul surprinde, cu atât mai mult cu cât în zonă sunt semnalate situri arheologice importante. Amintim siturile:

- „*Ferma Horticolă*” cu nivele de locuire aparținând grupului cultural Balta Sărată și ale culturii Basarab;
- *Râpa Mare*, cu materiale aparținând perioadei dacice și feudal timpurii (sec. VIII-IX).

Deoarece localitățile comunei Sacu sunt situate într-un perimetru cu un uriaș potențial arheologic, considerăm necesar urmărirea îndeaproape a modului cum se respectă prevederile legii 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național, mobil, cu modificările și completările ulterioare, semnalarea către administrația locală a descoperirilor întâmplătoare, semnalarea și solicitarea eliberării de sarcină arheologică a zonelor aflate în intravilan, unde urmează să fie ridicate construcții.

De asemenea, este necesară protejarea și semnalarea către specialiștii de la Direcția Patrimoniu Reșița și Muzeului Județean Caransebeș a perimetrelor din extravilan unde se întâlnesc urme de cultură materială umană aparținând diferitelor perioade istorice.

Se impune reamenajarea și completarea parcului dendrologic existent din centrul de comuna - Sacu cu specii rare sau exotice de arbori și arbuști.

Este necesară punerea în valoare a zonei centrale prin amenajări care să respecte caracterul arhitectural și urbanistic, atmosfera și memoria locului, deoarece această zonă dispune de spații publice valoroase.

2.11.4. Nivelul de poluare sau degradare constatat în unele zone

Vezi subcapitolul 2.10.11 Calitatea factorilor de mediu: sol, aer, apă, vegetație, cu marcarea zonelor poluate, a terenurilor degradate, etc.

2.11.5. Disfuncționalități generate de insuficiența sau absența unor instituții publice

Procesul de îmbătrânire al populației manifestate la nivelul comunei implică o serie de probleme care impun:

- ridicarea calității serviciilor medicale;
- creșterea rolului asistenței sociale;
- costuri suplimentare pentru serviciile medicale;
- programe sociale de susținere a persoanelor vârstnice;
- scăderea ratei natalității și sporul natural negativ care afectează înlocuirea simplă a generațiilor;
- necesitatea la nivelul localităților Sacu și Tincova a unor farmacii bine aprovizionate cu medicamente;
- asigurarea condițiilor de învățământ pentru nivelele: preșcolar, primar și gimnazial, cu baza materială aferentă, personal calificat, conform cerințelor.

2.11.6. Aspecte critice privind organizarea circulației și a transportului public

Transportul public de călători în interiorul comunei este asigurat pe ruta Tincova – Sacu și retur, în cadrul transportului școlar, organizat pentru necesitățile legate de accesul elevilor din cursul gimazial la Școlala cu clasele I-VIII din Sacu.

Pentru accesul locuitorilor la cele două centre urbane din zonă, Caransebeș și Lugoj, se utilizează transportul feroviar, din gara Sacu.

În condițiile date, se poate aprecia că organizarea circulației pune probleme reale, legate de:

- Starea precară a DJ 680 A afectează și transportul în comun;
- Lipsa unei legături auto directe cu centrele urbane amintite;
- Lipsa unor legături modernizate cu localitățile Sălbăgelu Vechi, Jidioara și alte localități din zonă.
- Organizarea transportului în comun dintre localitățile comunei și centrale urbane apropiate pentru facilitarea circulației navetiștilor și elevilor.

2.11.7. Aspecte legate de gradul de echipare edilitară a localității în raport cu necesitățile populației

2.11.7.1 Alimentarea cu apă

Astăzi localitatea centru de comună – Sacu, dispune de propriul sistem de alimentare cu apă, care asigură necesarul pentru toți locuitorii, în prima fază prin cișmele stradale, urmând ca ulterior cetățenii interesați să se racordeze la această rețea. Costurile reduse al acestui serviciu și beneficiile pe care le atrage, sunt în măsură să-l facă atractiv. Se impune continuarea eforturilor pentru introducerea acestui serviciu și în cazul satului Tincova, și într-un viitor previzibil și pentru satul Sălbăgelul Nou. Datorită riscului contaminării pânzei freactice cu compuși chimici toxici (nitrați, nitriți) și biologici se impune stabilirea și respectarea zonelor de protecție, conform legii, la puțurile de captare. Totodată, se impune verificarea periodică a surselor de apă din hotar, utilizate de către oameni și animale, curățarea și întreținerea acestora.

Vezi 2.9.3. Alimentarea cu apa, situația existentă și
3.9.2. Alimentarea cu apă, propuneri.

2.11.7.2. Canalizarea

În prezent numai localitatea Sacu dispune de propriul sistem de canalizare și de stație de epurare, fapt ce permite rezolvarea convenabilă la nivel local al acestei probleme. Introducerea sistemului de canalizare – epurare permite racordarea populației la acest sistem, extinderea utilizării băilor proprii, implicit creșterea nivelului de trai a populației. Dar cum dotarea fiecărei locuințe cu băi și grupuri sanitare este indispensabilă unui nivel decent de locuire, este necesară extinderea acestui gen de servicii și în cazul localității Tincova, alături de cel de alimentare cu apă, precum și realizarea unei stații de epurare mecano-biologică, în vederea protecției mediului. Un asemenea proiect se află în atenția administrației locale actuale, urmând a fi găsite sursele de finanțare necesare.

Pentru localitatea Sălbăgelu Nou un asemenea sistem nu se dovedește viabil, datorită populației reduse și a prețurilor de cost ridicate. În acest caz administrația locală poate încuraja populația să treacă la realizarea de fose septice vidanjabile, pentru fiecare gospodărie.

Vezi 2.9.4. Canalizarea și epurarea apelor uzate menajere - existent și propus.

2.11.7.3. Alimentare cu energie electrică

Vezi 2.9.1. Alimentare cu energie electrică – existent și
3.9.1. Alimentare cu energie electrică - propus.

2.11.7.4. Telefonie

Comuna Sacu a fost racordată la sistemul internațional și național de telecomunicații, în sistemul de telefonie fixă, printr-o centrală telefonică situată în localitatea Sacu. Odată cu extinderea telefoniei mobile, multi dintre locuitorii zonei au apelat la acest sistem, datorită facilităților pe care le are. În zonă există facilități de utilizare a internetului, acesta putând fi accesat în cadrul instituțiilor și a școlilor din localitate cât și de către cetățeni.

De asemenea există posibilități de acces la televiziunea prin cablu, utilizând rețeaua RDS. Vezi 2.9.2. Rețele de telecomunicații - existent.

2.11.7.5 Alimentare cu căldura

Nu există un sistem centralizat de alimentare cu energie termică și nici cu gaze naturale. Încălzirea se face în mod tradițional pe baza de lemne, cărbune și/sau combustibili lichizi.

În condițiile în care consumul pe gaz metan devine tot mai costisitor, se impune consilierea și sprijinirea cetățenilor pentru dotarea cu centrale termice pe bază de combustibil solid, cu randament ridicat, care să satisfacă necesitățile populației la un preț scăzut și fără să afecteze mediul înconjurător. Totodată, trebuie încurajată utilizarea energiilor alternative, a panourilor solare și a energiei geotermale.

Vezi 2.9.6. Alimentare cu gaze naturale – existent și
3.9.5. Alimentare cu gaze naturale - propus.

2.11.7.6 Gospodărie comunală

Preocupările administrației locale trebuie să vizeze măsuri pentru reducerea deșeurilor, colectarea selectivă a acestora și respectarea orarelor legale de colectare și transport stabilite.

De asemenea, este necesară dotarea localităților cu pubele pentru colectarea selectivă a gunoiului care să rezolve și această problemă.

Rezolvarea problemelor de salubritate a localităților componente s-a realizat printr-un contract de prestări servicii cu o firmă de specialitate.

Păstrarea localităților curate impune dotarea cu coșuri de gunoi stradal a străzilor, în special a zonelor centrale, a parcurilor, a gării și a stațiilor de autobuz, a zonelor unde există spații comerciale, a locurilor de joacă pentru copii și a curților școlilor.

2.11.7.7 Prevederi, reguli și măsuri generale pentru prevenirea și stingerea incendiilor în localități

Apărarea împotriva incendiilor are ca scop apărarea vieții oamenilor, a bunurilor și a mediului, constituind, conform legii, o problemă de interes public la care trebuie să participe atât autoritățile administrației publice, cât și persoanele fizice și juridice de pe teritoriul comunei. Organizarea apărării împotriva incendiilor la nivelul comunei intră în atribuțiile Consiliului Local și al primarului, conform prevederilor legale în vigoare, care trebuie să asigure integrarea măsurilor privind dezvoltarea și perfecționarea activității de apărare împotriva incendiilor, în programele de dezvoltare economico-socială ce se întocmesc la nivel local. De organizarea sistemului de protecție împotriva incendiilor răspunde Consiliul Local și primarul.

Trebuie amintit faptul că la nivelul localității, primăria și-a înființat un serviciu public de pompieri civili, are aprobat regulamentul de organizare și funcționare a acestuia și încadrarea cu personal, dotarea și finanțarea cheltuielilor de întreținere și funcționare în condiții de operativitate și eficiență, inclusiv - Remiza PSI în Sacu.

Totodată, este necesară responsabilizarea populației privind respectarea unui set minim de reguli atât la nivelul intravilanului cât și în extravilan.

2.12 NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

2.12.1 Opțiuni ale populației

Cele mai importante necesități de dezvoltare la nivelul localităților comunei Sacu :

- Asfaltarea străzilor principale din sate și pietruirea celor secundare;
- Refacerea iluminatului stradal la nivelul tuturor satelor;
- Reabilitarea drumurilor vicinale;
- Înființarea unui depozit de lemne la nivelul localității de reședință, în care, prin intermediul primăriei să fie aprovizionat cu lemne de la firme de specialitate, care sa fie distribuite contra cost populației.

2.12.2. Opțiuni ale administrației locale

Principale necesități de dezvoltare, identificate în viziunea administrației locale, în conformitate cu Strategia de Dezvoltare Economică pentru perioada 2007 – 2013, vizează dezvoltarea tuturor localităților de pe raza comunei, prin stabilirea unor obiective prioritare pentru comunitatea locală. Prioritizarea acestora s-a făcut cu scopul realizării celor mai importante dintre ele în perioada de timp propusă. Dintre acestea menționăm:

Obiectivul 1 Dezvoltarea infrastructurii rurale în perioada 2007 -2013

- Darea în folosință a sistemelor de alimentare cu apă și a celi de canalizare din localitatea Sacu.
- Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă de bună calitate din surse locale pentru satele Tincova și ulterior Sălbăgelu-Nou și igienizarea fântânilor publice;
- Asigurarea accesului la canalizare și epurarea apei uzate menajere în cele două localități ale comunei, unde încă nu există Tincova și Sălbăgelu-Nou;
- Îmbunătățirea accesului rutier în zonă și reabilitarea/modernizarea ulițelor interioare în localitățile comunei prin asfaltare;
- Continuarea modernizării străzilor interioare (inclusiv trotuare și rigole pluviale stradale) din toate localitățile comunei;
- Amenajarea de drumuri agricole;
- Reabilitarea drumurilor forestiere, cu precădere a celor cu potențial turistic;
- Modernizarea centrelor civice ale localităților comunei;
- Reabilitarea iluminatului stradal prin:
  - reducerea distanței dintre două corpuri de iluminat stradal, montate;
  - înlocuirea actualului sistem de iluminat, bazat pe corpuri de iluminat cu incandescență cu altele, fluorescente;
  - înlocuirea stâlpilor de iluminat din zonele centrale;
  - asigurarea iluminatului la principalele instituții din comună (cămin cultural, biserici, școli etc);
- Introducerea rețelei de telefonie fixă cu acoperire națională accesibilă financiar pentru cetățenii din satele aparținătoare;
- Modernizarea căminelor culturale din localitățile Tincova și Sălbăgel;
- Regularizarea cursurilor de apă din satul Tincova.

Obiectivul 2 Dezvoltarea activităților economice alternative în perioada 2007- 2013

are la bază promovarea unui mediu favorabil afacerilor prin:

- Finalizarea intabulării unor terenuri din domeniul public ;
- Parcelarea unor terenuri din domeniul public în vederea vânzării, închirierii sau concesiunii unor potențiali investitori;
- Sprijinirea înființării grupurilor de producători din zootehnie, exploatații agricole și microferme zootehnice, precum și a serviciilor de management al fermelor;
- Sprijinirea dezvoltării activităților de prelucrare a lemnului, a împletiturilor și a altor meșteșuguri artisanale, inclusiv a posibilităților de desfacere;
- realizarea la nivelul centrului de comună, cu acces la E 70, a unor spații unde locuitorii să-și valorifice propriile produse;
- Sprijinirea înființării unor microferme pentru creșterea melcilor, cultivarea ciupercilor comestibile, a alunului, colectarea și procesarea fructelor de pădure și a plantelor medicinale etc;
- realizarea unor pescării pentru exploatare industrială și turistică;
- Înființare centru colectare lapte;
- Dezvoltarea infrastructurii de afaceri: societăți de asigurări etc;
- Promovarea surselor de finanțare pentru întreprinzători puse la dispoziție de către comunitatea europeană etc;
- Formarea unor asociații, cercuri profesionale etc, pentru încurajarea accesului la fondurile externe;
- Dezvoltarea activităților de formare profesională și servicii de consultanță;
- Îmbunătățirea potențialului zootehnic, prin încurajarea și promovarea raselor cu o productivitate ridicată ;
- Sporirea producției de masă verde, a pașunilor în vederea sustinerii unui număr mare de animale.

Obiectivul 3 - Dezvoltarea infrastructurii social – culturale în perioada 2007-2013

Dezvoltare/Reabilitare infrastructură culturală, sportivă și de sănătate:

- Reabilitare Căminelor Culturale din Tincova și Sălbăgelu-Nou
- Dezvoltare-modernizare infrastructură sanitară;
- Modernizare bază sportivă (teren sport comunal Sacu, construire vestiare);
- Amenajări de baze sportive pe lângă școlile din satele aparținătoare: Tincova și Sălbăgelu-Nou;

Obiectivul 4 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu în perioada 2007-2013

În condițiile realizării sistemului integrat de management al deșeurilor pentru zona de nord a județului, proiect gestionat de către Consiliul Județean la care a participat și comuna Sacu, s-a rezolvat una din problemele majore legate de depozitarea deșeurilor, a diminuării și stopării degradării mediului natural și antropoc din zonă;

Măsuri în cadrul acestui obiectiv, promovate la nivel local, sunt:

- Închiderea și ecologizarea depozitelor de deșeuri neconforme existente în comună.
- Monitorizarea depozitelor închise;
- Activități de promovare a protecției mediului;
- Creșterea gradului de sensibilizare a populației privind protecția mediului și a sănătății locuitorilor, inclusiv prin aplicare unor măsuri coercitive (contravenții zonale) privind gestiunea deșeurilor;
- Stabilirea unui program și respectarea acestuia, în colectarea și transportul deșeurilor;
- Reducerea cantităților finale de deșeuri depozitate și promovarea compostării în cadrul

- gospodăriilor a deșeurilor organice, în vederea utilizării lor ca îngrășământ natural;
- Realizarea unor măsuri de refacere/reconstrucție a mediului degradat prin:
  - reconstrucția ecologică a terenurilor degradate prin eroziune și alunecări;
  - amenajarea suprafețelor ocupate cu pajiști naturale degradate;
- Protejarea zonelor verzi și a siturilor arheologice sau a celor cu potențial arheologic;
- Îmbunătățirea compoziției floristice și amenajarea pășunilor;

Studii de Fezabilitate și Proiecte Tehnice aflate în lucru

- Rețea de canalizare și stația de epurare: Sacu – 11 km, stadiu – PT 2007;
- Regularizare văi loc. Tincova, SF / 2008- 1,3 mil Euro

Trebuie subliniat faptul că unele din aceste proiecte sunt deja definitivitate, fiind realizate în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri UE sau prin contribuția comunității locale.

- Realizarea sistemului de alimentare cu apă;
- Realizarea sistemului de canalizare și a stației de epurare;
- Modernizarea căminului cultural Sacu;
- Asfaltarea unor străzi;
- Regularizarea unor cursuri de apă (Tincovița).

2.12.3. Opțiuni ale proiectantului

O condiție importantă pentru dezvoltarea comunei va rămâne dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport care leagă localitățile componente între ele, cât și cu exteriorul. Această cerință are în vedere atât asfaltarea celei existente, cât și construirea unor rețele noi care să lege localitatea cu centrele administrative limitrofe:

- Reabilitarea vechiului drum de legătură cu localitatea Nădrag, ce traversează dealurile vestice ale masivului Poiana Ruscă, peste șaua Izvodia, utilizând drumurile forestiere și de plai existente. Acest drum cu o lungime de cca. 12 km ar constitui o importantă poartă de intrare turistică spre cabana Căprioara din M-ții Poiana Ruscă.
- De asemenea, reabilitarea și reactivarea drumului care face legătura dintre localitatea Sacu și localitățile din depresiunea Fârlug ar permite scurtarea drumului de acces spre centrul județean Reșița și o legătură turistică și economică mult mai bună cu această zonă.

Dezvoltarea rețelei stradale va respecta traseele stabilite prin P.U.G. iar construcțiile adiacente acestora se vor face cu respectarea legislației în vigoare și a distanțelor minime față de vecinătăți.

În condițiile modernizării drumului județean DJ 680 A ce traversează localitatea Tincova și a creșterii nivelului traficului auto, inclusiv a celui de tranzit, se impune folosirea mai eficientă a terenurilor, prin redimensionarea gabaritelor acestor drumuri cf. O.G. 43/1997 republicată și executarea utilităților aferente (șanțuri laterale pentru scurgerea apelor pluviale, trotuare, marcaje, semnalizarea circulației etc.). Concomitent se impune refacerea perdelelor de vegetație, prin plantarea de pomi ornamentali și fructiferi pe spațiile verzi, în lungul principalelor drumuri străzi.

Se recomandă o colaborare mai strânsă între administrația locală și Consiliul Județean Caraș Severin pentru asfaltarea D.J. 680 A și a DJ 680 până la limita cu jud Timiș, fapt ce ar duce la decongestionarea circulației pe E 70.

Asigurarea și conservarea unei fâșii de teren la sud de localitate și de linia ferată, destinată realizării variantei vestice a Culoarului IV Paneuropean, în conformitate cu PATN și PATJ Caraș Severin și a magistralelor „Nabuco” și de telecomunicații,

Susținerea organizării unor exploatații agricole mari, care să valorifice calitățile solurilor și forța de muncă din zonă, inclusiv a unor exploatații au caracter de tip sere.

Alte măsuri propuse:

- Conturarea și amenajarea zonei de agrement propusă prin PUG, extinderea facilităților oferite, prin includerea lacurilor existente și a zonelor cu vegetație arboricolă de luncă.
- Amenajarea de parcaje în zonele cu flux mare de autovehicule (în special de-a lungul DN 6, acolo unde se concentrează diferite funcțiuni administrative sau cu caracter public, dar și în punctele de acces la zona de agrement propusă);
- Reamenajarea în zona centrală a satului centru de comună, a unui spațiu cu utilitate mixtă, comercială (piață), pietonală, zonă de parcare etc.
- Reabilitarea circulațiilor pietonale de-a lungul DN6, tratându-se în mod special zona centrală (mobilier urban specific, vegetație, pavaje etc.).
- Amenajarea unui pietonal și a unei piste de biciclete pe digul râului Timiș.

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

Pentru redactarea acestui capitol s-au utilizat următoarele planuri de amenajarea teritoriului și documente programatice.

1. P.A.T.N. - Secțiunile I – V și VIII.
2. Documentația pentru aprobarea proiectului de LEGE privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea VI – Zone cu resurse turistice.
3. Strategia de dezvoltare durabilă a județului Caraș-Severin pentru perioada 2007 – 2013;
4. Planul de dezvoltare regională al Regiunii Vest 2007 – 2013;
5. P.A.T.J. Caraș-Severin;
6. Planul de analiză și acoperire a riscurilor al județului Caraș-Severin;
7. Planul județean de gestionare a deșeurilor Caraș-Severin.

3.2. EVOLUTIE POSIBILA, PRIORITĂȚI

Deși nu a fost inclusă în anexa OUG 42/2008 între localitățile cu potențial turistic, comuna Sacu a fost înregistrată în documentația întocmită de către INCD URBANPROIECT, pentru proiectului de LEGE privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea VI – Zone cu resurse turistice, cu un număr de 15 puncte la infrastructura tehnică, pentru turism, datorită accesibilității la rețeaua majoră de transport, infrastructură edilitară și telecomunicații. Totodată, localitățile Sacu și Tincova sunt percepute ca o poartă de intrare spre masivul Poiana Ruscă. În limita de 50 km se află importante obiective turistice precum așezarea romană de la Ulpia Traiana Sarmisegetusa, castrul roman de la Jupa, fortificațiile medievale de la Jidioara, Turnul Ruieni, Bocșa - Cuiști etc. dar și centrele urbane Caransebeș și Lugoj, orașe cu o veche tradiție istorică. Totodată, localitatea se află în limita de 100 km față de alte importante obiective turistice ca: centrul urban Timișoara, Defileul Dunării și cetățile dacice din Munții Orăștiei.

Se impune totodată limitarea tăierii pădurilor rămase în zonă și încurajarea cetățenilor să treacă la reîmpădurirea suprafețelor defrișate, concomitent cu acțiunile investiționale se va urmări aplicarea măsurilor de reabilitare, conservare și protejare a mediului.

Analizând poziția localității față de principalele artere de circulație, se poate constata că este străbătută de coridorul IV – Paneuropean, varianta Arad – Lugoj – Caransebeș – Drobeta Turnu-Severin - Craiova – Calafat – granița cu Bulgaria, fapt ce-i conferă accesibilitatea necesară la marile rute de circulație europeană, auto și pe calea ferată. Totodată, acest drum național facilitează relația dintre Sacu și cele două orașe vecine situate pe același traseu - Caransebes și Lugoj, această relație reprezentând un punct forte al localității și un element de potențial în dezvoltarea ei.

Localitatea Sacu reprezintă și un reper în politica socială promovată la nivel județean. Aici, pe baza legii nr. 215/2001, republicată în 2007, Consiliul Județean Caraș-Severin a stabilit înființarea Căminului pentru persoane vârnice Sacu. Căminul, cu o capacitate de 50 locuri, de care beneficiază un număr de 45 persoane se află în subordinea Consiliului județean. În domeniul asistenței sociale. Strategia de dezvoltare durabilă a județului Caraș-Severin prevede reamenajarea și construcția unei noi aripi la Căminul pentru persoane

vârstnice în localitatea Sacu.

În plan teritorial, evoluția comunei Sacu presupune o gestionare mai eficientă a terenurilor și o planificare mai judicioasă în ceea ce privește destinația acestora. Dezvoltarea localităților se va face în mod natural, pe vetrele existente, pe direcția căilor de comunicație, avându-se în vedere dezvoltarea economică, echiparea edilitară și o organizare mai eficientă a spațiului din intravilan.

În ceea ce privește extinderea intravilanului cu zonele de locuințe este de dorit, așa cum a fost prevăzut și în PUG, legarea de cele existente sau completarea fronturilor la stradă, disponibile.

În actuala conjunctură, în care există posibilitatea disponibilizării unor active, (fostele unități cooperatiste), dezvoltarea sectorului terțiar și al serviciilor poate duce la solicitarea de terenuri în acest sens. În acest context se recomandă stimularea inițiativei particulare pentru investiții în unități productive de mică industrie nepoluantă, prestări servicii, transport, depozite, comerț, turism etc, care să utilizeze elemente de infrastructură urbană existente.

Atragerea de capital privat trebuie orientată în sensul ridicării productivității și diversității activităților profitabile. În consecință, este necesară atragerea populației tinere, active profesional, care să ducă la revitalizarea localităților și dezvoltarea economică a acestora prin oferirea de condiții optime de locuire, petrecere a timpului liber, confort interior, dar și urban, prin îmbunătățirea echipării edilitare, dezvoltarea spațiilor plantate pentru odihnă (parc etc.), sport și agrement, concomitent cu creșterea ofertei de locuri de muncă în sfera serviciilor, micii industrie, comerț etc. Remodelarea și revitalizarea zonei centrale, a punctelor de interes (monumente, spații publice etc.), dezvoltarea infrastructurii, eliminarea depozitării întâmplătoare a deșeurilor, sunt obiective care pot determina creșterea calității vieții și atragerea unei populații tinere din mediul urban apropiat.

Priorități în intervenție

Echipare edilitara

- Construirea unui sistem centralizat de alimentare cu apă pentru localitatea Ticova ulterior găsirea unei soluții viabile pentru Sălbăgelu Nou conform propunerilor vezi -3.9.2. Alimentare cu apă;
- Construirea unui sistem de canalizare menajeră conform propunerilor; (vezi 3.9.3. Canalizare și epurarea apelor menajere, pentru aceiași localitate);
- Coordonarea și urmărirea măsurilor de salubritate în cadrul localităților componente;
- Realizarea de puncte de colectare cu preselecție a deșeurilor (vezi Cap.- 3.9.8.), pentru reabilitarea, conservarea și protecția mediului;
- Menținerea spațiilor verzi existente și amenajarea de noi spații verzi, parcuri, locuri de joacă pentru copii;
- Extinderea spațiilor plantate cu arbori, flori sau plante ornamentale în lungul străzilor, în vederea asigurării condițiilor de agrement, recreere și turism;
- Se interzice limitarea spațiilor verzi, tăierea arborilor de pe domeniul public, exploatarea florei și a vegetației spontane prin metode care să-i împiedice regenerarea și dezvoltarea normală;
- Conservarea zonelor umede din preajma râului Timiș în vederea refacerii florei și faunei specifice, favorizarea utilizării de către păsările călătoare al acestui areal ca loc de popas și hrănire în cursul procesului de migrare;
- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere;
- Diminuarea suprafețelor, până la eliminare a zonelor cu riscuri naturale.

Vezi **2.8 - ZONE CU RISCURI NATURALE.**

Organizarea căilor de comunicație

Modernizare:

- Drumul clasificat - DJ 680 A - necesită modernizare și asfaltare.
- Asigurarea spațiilor pentru refugii, necesare stațiilor de oprire pentru mijloacele de transport în comun prevăzute cu refugii ușoare pentru vreme rea și disponerea judicioasă a acestora.

Dezvoltarea turistică

– vezi *capitolul 3.4 DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR, subcapitolul Forme de turism*

3.3. OPTIMIZAREA RELATIILOR ÎN TERITORIU

Prin așezarea sa geografică, în partea nord-vestică a culoarului Timiș, cu acces direct la una din cele mai importante rețele de transport multiplu din zonă, comuna Sacu are o poziție privilegiată, datorită situației sale la jumătatea distanței dintre două importante centre urbane ale zonei, Caransebeș și Lugoj, cu următoarele avantaje:

- situarea în interiorul izocromei de 30 minute față de cele două orașe,
- acces rapid la piața de desfacere urbană, cu posibilitatea valorificării produselor agricole locale,
- acces ușor față de localitățile învecinate prin intermediul rețelei de drumuri existente, naționale, județene și locale,
- acces la transport feroviar etc.

Relațiile în teritoriu pot fi optimizate și prin crearea sau revitalizarea legături de comunicație nemodernizate. Astfel, modernizarea și revitalizarea vechiului drum de creastă care lega cândva localitățile Nădrag cu Tincova, peste șaua Izvodia, drum pe care erau transportate minereurile de fier exploatate la Pelinț și în împrejurim ar facilita realizarea unui circuit turistic și economic profitabil pentru zonă. De asemenea, racordarea DC 6 Sacu - Sălbăgelu Nou la drumul nemodernizat Govăjdie - Sălbăgel - Zgribești – Zorilențu Mare – Brebu ar revitaliza legăturile umane și economice dintre localitățile din zona de cotitură a Timișului cu Reșița și localitățile situate în depresiunea Fârliug.

Includerea localităților componente comunei Sacu într-un circuit de transport persoane care să satisfacă necesitățile locale, facilitând accesul cetățenilor spre principalele centre urbane din zonă. Transformarea DJ 680 A într-o arteră importantă de comunicații din zonă care să ocolească E 70 va face legătura directă dintre DN 68 și Lugoj, prin: Obreja – Ciuta – Maciova – Peștera – Căvăran – Tincova – Jidioara – Cricova – Măguri – Tapia – Lugoj.

Realizarea proiectului **Coridorul 4 de Transport Paneuropean Multimodal**, ce leagă centrul Europei de peninsula Balcanică și Asia Mică, format din **Autostrada 1.05** – Lugoj - Caransebeș - Drobeta - Turnu Severin - Filiași - Craiova – Calafat) și **Linia de cale ferată convențională, de mare viteză, pct. 1.03** - Arad - Timișoara - Caransebeș - Drobeta-Turnu Severin - Strehaia - Craiova – Calafat), cuprins în PATN, Legea 363/2006 secțiunea – Rețele de transport vor conduce de asemenea la optimizarea legăturilor în teritoriu. Conform ultimului Masterplan, pentru dezvoltarea rețelelor de transport, locul acestei autostrăzi va fi luat de un drum expres. Pentru traversarea teritoriului administrativ al localității administrația locală și proiectantul propune conservarea unei benzi, pe coordonatele primite de la Consiliul Județean Caraș-Severin.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

3.4.1. Agricultură

Fiind sate preponderent de șes, principala activitate economică a constituit-o cultivarea pământului roditor din lunca Timișului și de pe terasele înalte ale acestuia. Politicile agricole promovate de către regimul comunist, iar după 1990 fragmentarea suprafețelor agricole și lipsa unor politici agricole coerente au determinat decăderea acestei activități.

Obiective de dezvoltare:

- Finalizarea procesului de întabulare a terenurilor din domeniul public;
- Parcelarea unor suprafețe din acest teren în vederea concesiunii/închirierii sau vânzării către investitori;
- Valorizarea fondurilor structurale prin proiecte care pot veni în sprijinul producătorilor agricoli;
- Organizarea unor cursuri de formare profesională pentru micii fermieri;
- Deschiderea unor centre private de preluare și prelucrare a produselor animaliere;
- Obținerea și promovarea produselor naturale ecologice în ferme care să respecte legislația Uniunii Europene în domeniu;
- Asimilarea de tehnologii noi în cultivarea pământului și creșterea animalelor;
- Încurajarea și sprijinirea activităților de prelucrare a lemnului, colectarea și procesarea fructelor de pădure și a arbuștilor fructiferi;
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de afaceri prin servicii bancare, notariale, societăți de asigurări etc.
- Sprijinirea colabărării dintre crescătorii locali de ovine și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor (SCDCOC) Caransebeș, prin ferma pe care aceasta o deține pe teritoriul administrativ al comunei.

Vezi 2.4.1 Agricultură și creșterea animalelor

3.4.2. Industrie și comerț

Activitățile comerciale existente sunt axate în principal pe alimentație publică și mărfuri industriale, fiind în totalitate privatizate. Este necesară extinderea unor activități comerciale care să vină în sprijinul dezvoltării și valorificării potențialului agricol existent.

În spațiul situat între locația bisericii și primărie poate fi amenajat un spațiu cu utilitate mixtă, comercială (piață), pietonală, zonă de parcare etc. unde să fie organizate diferite evenimente din viața comunității. Tot aici pot fi amenajate spații speciale în care locuitorii din zonă să-și valorifice produsele.

Administrația locală va sprijini, de asemenea, inițiativele private în domeniul utilizării surselor de energie regenerabile, atât la nivelor investitorilor persoane fizice cât și a celor juridice. În acest sens rămâne importantă finalizarea investițiilor în cele două parcuri foto-voltaice, propuse a se realiza pe teritoriul administrativ, conform PUZ-urilor aprobate.

3.4.3. Servicii

Obiective:

- Valorificarea posibilității deschiderii unor spații de cazare și parcare, a unor ateliere de reparații și stații PECO la E 70 și DJ. 680 A, care să asigure și alimentarea cu motorina necesară lucrărilor agricole.
- Diversificarea serviciilor comerciale prin înființarea unor centre de distribuție și depozite de G.P.L., semințe, materiale de construcții, combustibili solizi (lemn, cărbune).

- Sprijinirea reînființării unor servicii bancare, de creditare pentru populație;
- Sprijinirea extinderii serviciilor farmaceutice umane și veterinare;
- Înființarea unor ateliere de reparații obiecte de uz casnic, de întreținere și reparații auto, de prelucrare a lemnului etc.
- Analizarea posibilității valorificării terapeutice a resurselor de apă sărată din zonă;
- Amenajarea zonei de agrement de pe malul Timișului și transformarea acesteia într-un complex de recreere și divertisment.

vezi cap. 2.4.3. Servicii

3.4.4. Silvicultura

La nivelul comunei pădurile ocupă suprafețe semnificative, administrate în regim silvic, conform legii. Din punct de vedere a regimului de proprietate, pădurile sunt administrate parțial de către ROMSILVA, Primăria Timișoara (400 ha), persoane fizice și juridice, inclusiv primăria.

Deși nu au fost prevăzute creșteri ale suprafețelor împădurite, decât sub forma plantațiilor necesare refacerii peisajului degradat, se impun măsuri mai hotărâte pentru conservarea fondului forestier existent și extinderea suprafețelor împădurite prin plantarea terenurilor degradate sau impropriei utilizării pentru activități agricole.

Un rol important în dezvoltarea silviculturii și a creșterii indicelui de rentabilitate în valorificarea fondului silvic îl poate avea Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice „Marin Dracea”, care dispune de importante facilități de cercetare în zonă.

Obiective:

- Aprovizionarea cu material săditor al cetățenilor care dispun de suprafețe de teren impropriei agriculturii pentru a fi împădurite corect;
- Identificarea, delimitarea și plantarea arealelor degradate, a ravenelor și a altor terenuri cu o productivitate scăzută, cu specii forestiere, economice și randament superior de creștere
- Curățirea terenurilor de arborii căzuți și plantarea acestor terenuri;
- Lucrări de curățare, ameliorare și de refacere a arboretelor în pădurile existente;
- Ocrotirea pădurilor prin limitarea pășunatului în plantații și pădurile tinere;
- Menținerea vegetației forestiere și extinderea acesteia pe pășunile împădurite și pe terenurile degradate;
- transformarea pădurilor în zone protejate de mediu, pentru protecția florei și faunei specifice.
- În asigurarea necesarului de lemn pentru foc să se ia în calcul și surse externe, prin intermediul unui depozit la nivel de comună.

3.4.5. Dezvoltarea turismului

3.4.5.1 Potențial turistic

Cu toate că localitatea nu dispune de un potențial turistic deosebit, credem că este important să-și valorifice șansele pe anumite nișe, ținând seama de așezarea sa la jumătatea distanței dintre două importante centre urbane ale zonei, a situării pe una din principalele artere de circulație europeană și ca punct de plecare/sosire spre obiectivele cu potențial turistic, a unor cabane – situate în partea de vest a munților Poiana Ruscă.

Alte resurse ale cadrului natural:

- Lunca Timișului și terasele adiacente pot fi incluse într-un circuit de vânătoare pentru vânat mic, iar zona piemontană, împădurită, pentru vânatul mare.
- Potențialul pentru cicloturism al drumului spre Nădrag poate fi inclus într-un traseu de cicloturism, în care porțiunile de drum mai dificile cu diferențe de altitudine

alternează cu cele lejere de coborâre sau plate.

- Valorificarea traseului turistic Tincova – Maciova – Glimboca – Obreja, destinat iubitorilor de enduro, cu o lungime de peste 30 de kilometri, din care 14 pe teritoriul comunei.
- Existența cursurilor de apă din zonă permit amenajări piscicole.

Resurse ale cadrului antropic

- Parcul dendrologic din localitatea Sacu;
- Situl neolitic de la Tincova - „Săliște”;
- Elemente de arhitectura locală și peisaj cultural specifice văii Timișului.

3.4.5.2. Propuneri de dezvoltare și amenajare turistică a teritoriului

Resursele naturale și antropice existente în acest teritoriu nu sunt numeroase și nu au un grad ridicat de originalitate și atractivitate. Cu toate acestea, se pot dezvolta forme de turism în teritoriul studiat, cu condiția asigurării bazei tehnico-materiale, a unor servicii esențiale pentru satisfacerea nevoilor consumatorilor de servicii turistice, ofertă comercială și artizanală, ofertă de consum alimentar (terase, cafenele, restaurante, baruri etc.), servicii de cazare etc.

Arealele care pot fi amenajate turistic sunt malurile râului Timiș, unde se poate realiza o zonă de agrement în aer liber prevăzută cu terenuri de sport, piste de biciclete etc. Prezența unor lacuri pe un vechi braț fosil al Timișului permite amenajarea unor plaje cu dotările minime necesare pentru ștrand. Aceasta ar putea constitui un punct de atracție și pentru populația din orașele Caransebeș și Lugoj, mai ales la sfârșit de săptămână.

Totodată, amenajarea traseelor turistice pentru accesul spre zona montană a Munților Poiana Ruscăi poate transforma teritoriul comunei într-un punct de plecare pentru drumeții montane.

3.4.5.3. Tipuri și forme de turism

Pe teritoriul comunei Sacu ar putea fi practicate următoarele forme de turism:

- Turismul de tranzit;
- Turismul itinerant cu valențe culturale și sportive;
- Turismul etnic;
- Turismul de week-end;
- Turismul de aventură, cicloturismul și enduro;
- Turismul religios, de pelerinaj, ecumenic;
- Agrement nautic;
- Pescuit sportiv și vânătoare.

Aceste forme de turism nu sunt exclusive. Ele se pot manifesta simultan în puncte diferite. Cunoașterea formelor de turism ce pot fi practicate în acest teritoriu precum și a interferențelor acestora în diferite puncte, contribuie la luarea unor măsuri de dezvoltare a infrastructurii turistice, precum amenajarea punctelor de popas, a izvoarelor naturale, a punctelor de belvedere, marcarea unor trasee turistice și întreținerea drumurilor.

Turism de tranzit

O condiție necesară pentru un aflux mai mare de potențiali turiști o constituie modernizarea și includerea DJ 680 A într-un traseu de legătură situat în afara a marilor artere de circulație din zonă. Pe lângă avantajele legate de fluidizarea circulației, se crează premisele unei dezvoltări economice direct conectate acesteia prin:

- Construirea de moteluri și pensiuni turistice în care să fie servite și mâncăruri

- tradiționale cu specific zonal;
- Construirea de benzinarii și unități pentru servirea mesei;
- Spații de parcare pentru transportatori.

Turism cu valențe etnice, culturale și sportive

Deși satele componente dispun de spații cu destinație culturală – Căminele culturale, unele dintre acestea necesită măsuri de reabilitare și modernizare. Dar desfășurarea în bune condiții a acestui tip de turism presupune atât accesul la spații de cazare și alimentație publică cât și realizarea unor dotări edilitare și de agrement, secundate de existența unor programe de divertisment. În acest context, căminul cultural trebuie să devină unul din locurile de manifestare a tradițiilor și obiceiurilor populare și de valorizare a potențialului cultural de care comunitatea dispune, prin spectacole, expoziții, formațiuni artistice etc.

Tinând seama de existența unei importante comunități ucrainiene trebuie încurajate acțiunile de promovare a tradițiilor acestora prin organizarea unor festivaluri periodice, cu tematică etnică și întreceri sportive.

Pentru stimularea acestor forme de turism se recomandă:

- echiparea teritoriului din punct de vedere edilitar: apă curentă, canalizare, energie electrică, modernizarea drumurilor comunale, crearea de noi spații de parcare de-a lungul principalelor drumuri care strabat teritoriul studiat;
- extinderea posibilităților de agrement în vederea reducerii sezonalityi turistice prin amenajarea de terenuri de sport, centru de echitație, organizarea de plimbări cu trăsura, trasee pentru biciclete, construirea sau amenajarea unor săli de spectacole în aer liber: cluburi, spații pentru servirea mesei cu specific local etc.
- amenajarea și marcarea unor trasee turistice prin zonele împădurite, spre Munții Poiana Ruscăi;
- valorificarea zonelor de agrement existente și a lacurilor prin ștranduri în aer liber, amenajarea de plaje și dotări anexe (dușuri, alte spații sanitare);
- realizarea unui centru de formare rurală, turistică și agricolă.

Turism pentru odihnă și recreere (de week-end)

Aceasta formă de turism are condiții favorabile de dezvoltare, fiind prezenți factori favorabili ca aer curat, liniște, peisaje reconfortante. Dezvoltarea bazei de cazare, alimentație publică și divertisment în localitățile din zona studiată ar duce la creșterea circulației turistice, știind că una din principalele motivații turistice actuale este dată de nevoia de petrecere a timpului liber. Ținând seama de apropierea față de cele două centre urbane – Caransebeș și Lugoj, teritoriul comunei poate deveni un pol de interes pentru turismul de weekend.

Turism de aventură (drumeție)

Pentru mulți iubitori ai muntelui, ai călătoriilor solitare sau în grupuri mici, în mijlocul naturii, localitățile Sacu și Tincova pot constitui atât o poartă de acces spre M-ții Poiana Ruscă, cât și o destinație la întoarcere, unde drumețul își face aprovizionarea. Totodată, poate constitui un punct de popas înaintea abordării unui alt traseu. Zona oferă potențial natural în acest scop, (Valea Nadișului cu afluenții săi Cornetul și Padeșul, Valea Tincovița și Radului, pădurile din zonă, flora și fauna specifică etc.) dar și antropoc prin situl neolitic de la „Seliște” și Cetatea de la Jidioara, aflată pe teritoriul localității cu același nume din jud. Timiș.

Turism pentru vânătoare

Turismul de vânătoare dispune de posibilități importante de dezvoltare, ținând cont de caracteristicile morfo-fiziologice ale zonei cât și de potențialul real, existent de dezvoltare a

resurselor de vânătoare. Se pot vâna iepuri, mistreți, căpriori, rațe, etc., vânat specific zonelor deschise, de stepă, dar și un vânat specific zonelor împădurite.

Alte forme de turism pot avea în vedere includerea celor două lăcașe ortodoxe într-un circuit zonal de cunoaștere a lăcașelor de cult și a valorilor spirituale pe care le reprezintă. De asemenea, prezența râului Timiș oferă posibilitatea ca pe lângă amenajarea unor ștranduri în aer liber și a unor sectoare de râu ca plaje prin acoperire cu nisip fin, să fie organizate expediții cu plute pe anumite distanțe.

3.4.5.4. Direcțiile de acțiune pentru amenajarea turistică a teritoriului

- Reabilitarea drumurilor de acces din zonă;
- Realizarea marcajelor turistice;
- Valorificarea parcului dendrologic din localitate;
- Amenajări de agrement nautic;
- Încurajarea locuitorilor în perspectivă să-și deschidă gospodăriile către potențiali turiști, prin valorificarea excedentului locativ sub formă de servicii prin intermediul unor pensiuni, în care să fie valorificat potențialul local.

3.4.6. Direcții principale de acțiune în vederea dezvoltării economice și de creștere a calității vieții:

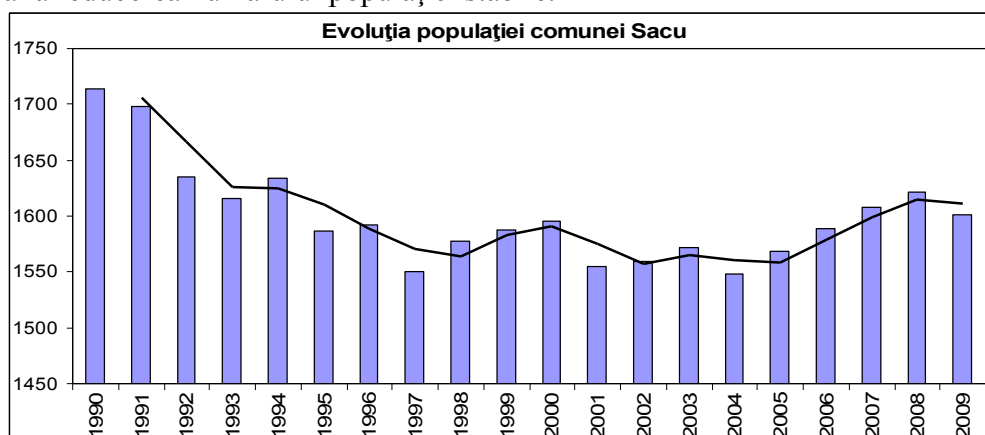
- Îmbunătățirea echipării edilitare și integrarea zonei în rețelele de infrastructura majoră (căi de transport rutier, alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică, telefonie, gospodărie comunală);
- Întocmirea de proiecte pentru atragerea de fonduri atât naționale cât și externe.
- Valorificarea superioară a potențialului natural al zonei, prin eficientizarea, restructurarea și diversificarea activităților economice, sprijinirea și stimularea micilor investitori cu capital privat;
- Protejarea patrimoniului construit în vederea dezvoltării durabile a zonei și a turismului;
- Încurajarea activităților tradiționale în paralel cu dezvoltarea turismului.

3.4.7. Ramuri prioritare posibil a fi dezvoltate:

- Diversificarea culturilor agricole (cerealiere și plante industriale);
- Zootehnie;
- Legumicultura și pomicultura;
- Servicii de reparații și întreținere auto;
- Servicii reparații obiecte de uz casnic;
- Firme sau echipe specializate, cu personal autorizat în construcții locuințe;
- Depozite pentru materiale de construcții, combustibili solizi etc.;
- Ateliere de prelucrarea lemnului;
- Prelucrare industrială a cărnii;
- Centre de preluare și prelucrare primară a laptelui;
- Activități cu caracter turistic și de petrecere a timpului liber;
- Salubritate;
- Transporturi.

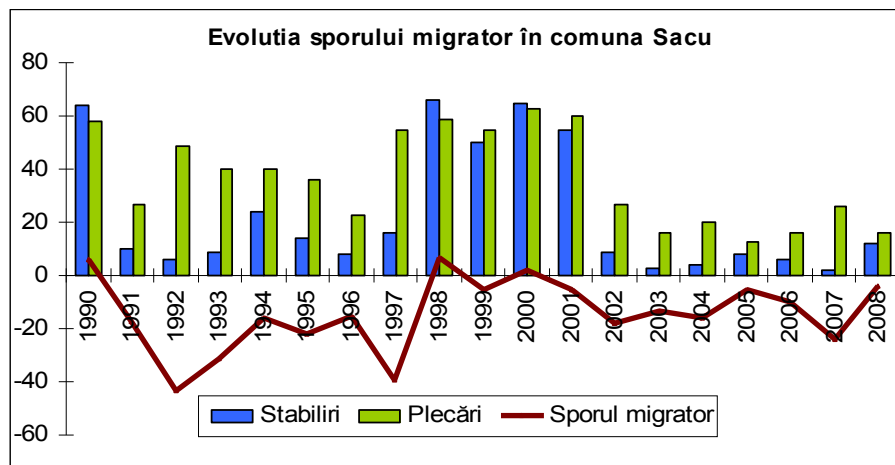
3.5. EVOLUTIA POPULAȚIEI

Populația a cunoscut o evoluție descendentă prin reducerea ratelor natalității și sporului natural negativ. În perioada după 1990 sporul natural a fost preponderent negativ și s-a datorat reducerii efectivilor de populație tânără la vârsta fertilității și liberalizării avortului. Migrația populației în vârstă de muncă spre centrele urbane din regiune a condus de asemenea la reducerea numărului populației stabile.

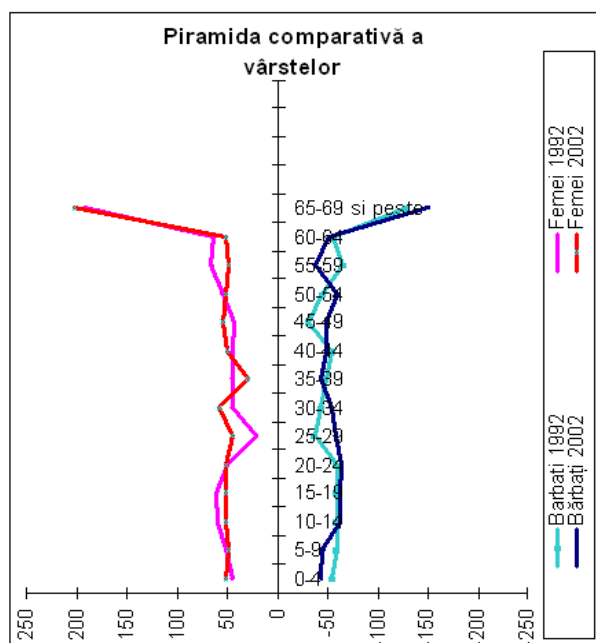
Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Numarul plecărilor din localitate a atins maximum în 1990, când legislația a devenit foarte permisivă în ceea ce privește mobilitatea, după care s-a păstrat la rate ridicate, în jurul valorii de 40 persoane anual. După 2002, numărul stabilirilor și plecărilor s-a menținut la același nivel și s-a redus în cifră absolută în jurul valorii de 15-20 plecări/stabiliri anual.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Foarte sugestivă pentru relevarea evoluției efectivului populației, luând în considerare criteriul vârstă și sex este reprezentarea în aceeași diagramă a populației înregistrată la recensămintele din 1992 și 2002.

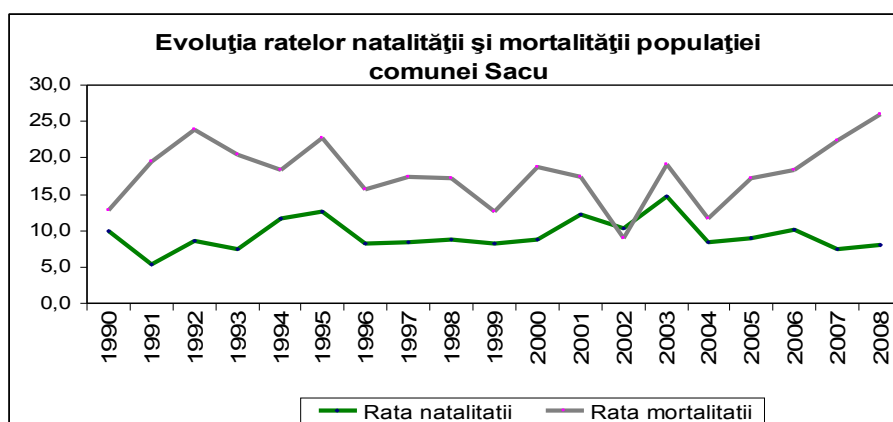

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin⁹

Rata brută a natalității și mortalității

Mortalitatea ridicată este un fenomen caracteristic ruralului românesc și are cauze complexe fiind atât o consecință a îmbătrânirii demografice cât și o rezultată a factorilor sociali și economici restrictivi: accesul la servicii, calitatea vieții, nivelul de educație etc.

Populația comunei Sacu se caracterizează prin deficit demografic, respectiv număr redus de născuții vii față de numărul mare al persoanelor decedate. Efectivele reduse de populația la vârsta fertilității dau naștere în consecință la un număr redus de născuți vii. Dacă în perioada 1990-1992 se nășteau în medie 7,8 născuții vii la 1000 persoane, tot în aceeași perioadă numărul decedaților era în medie de 18,7 la mia de locuitori. Rata mortalității a variat în ultimii ani, înregistrând tendințe de creștere în ultima perioadă (22,2 persoane decedate la 1000 locuitori față de 8,5 născuți vii/1000 loc. În perioada 2006-2008). Cea mai înaltă valoare a mortalității, 25,9 persoane decedate la 1000 locuitori a fost înregistrată în anul 2008.

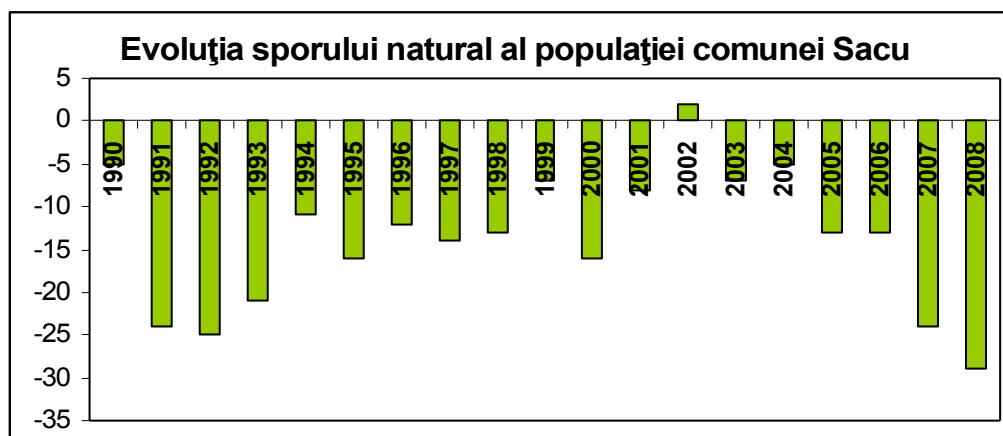
Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

⁹ Datele disponibile nu au permis evidențierea numărului persoanelor cu vârsta peste 65 ani pe grupe cincinale de vârstă, astfel că piramida apare deformată din cauza intervalului mare reprezentat, grupa peste 65 ani

Natalitatea s-a stabilizat în ultimii ani, maximul fiind atins în 2006, 14,6‰ iar valoarea minimă în 1991, respectiv 5,3‰. Migrația tinerilor constituie cauza reducerii natalității, diminuarea numărului de persoane la vârsta fertilității, soluția fiind stabilizarea tinerilor în mediul rural, șansă pentru dezvoltarea localității.

Sporul natural

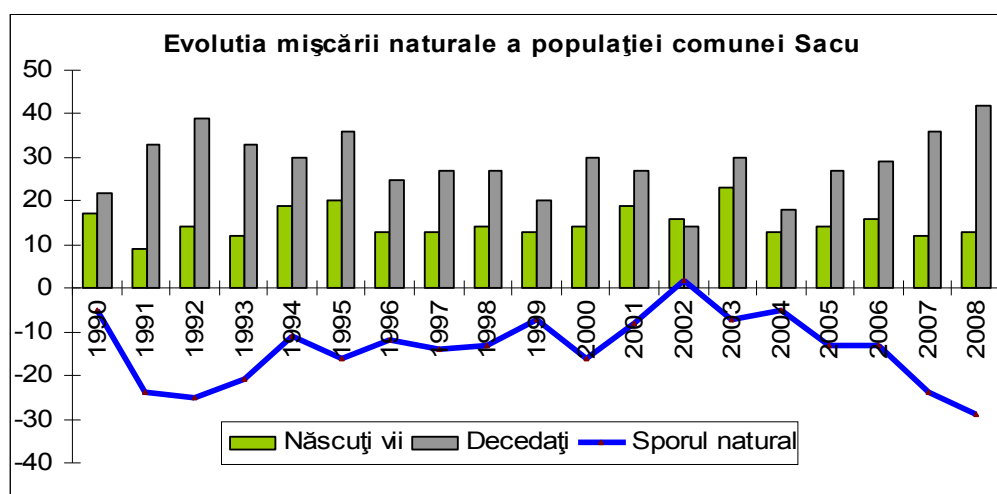
Definit în literatura de specialitate ca diferența între numărul născuților vii și cel al decedaților într-un an, acest indicator relevă creșterea sau diminuarea efectivului populației.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

În intervalul 1990-2005 populația a înregistrat preponderent deficit natural, număr mai mare al decedaților față de numărul născuților vii. Mărimea acestui deficit este relativ constantă -în jurul valorii de 12 (în medie sunt cu 12 mai multe persoane decedate decât născuți vii, medie calculată pentru perioada 2001-2008).

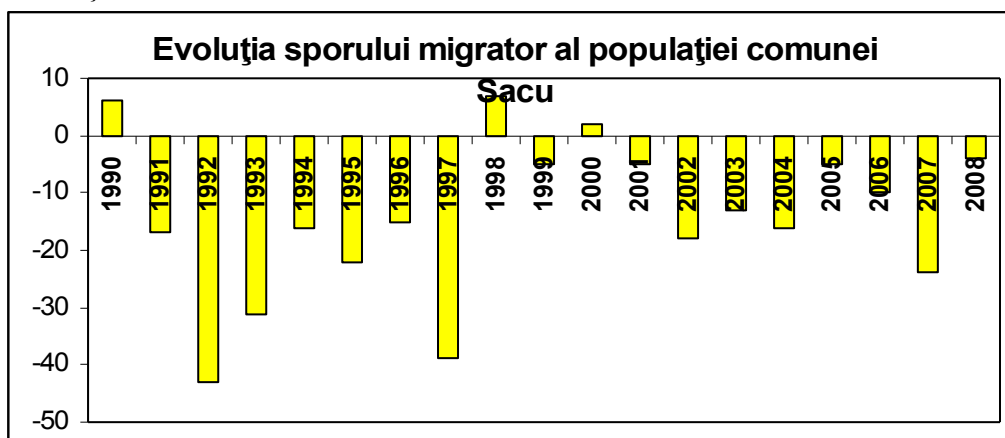
Pe de altă parte, rata natalității a scăzut continuu, cauza o găsim în diminuarea efectivilor de populație la vârsta fertilă ce este caracterizată de tendința de migrare și în modificarea comportamentului reproductiv.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

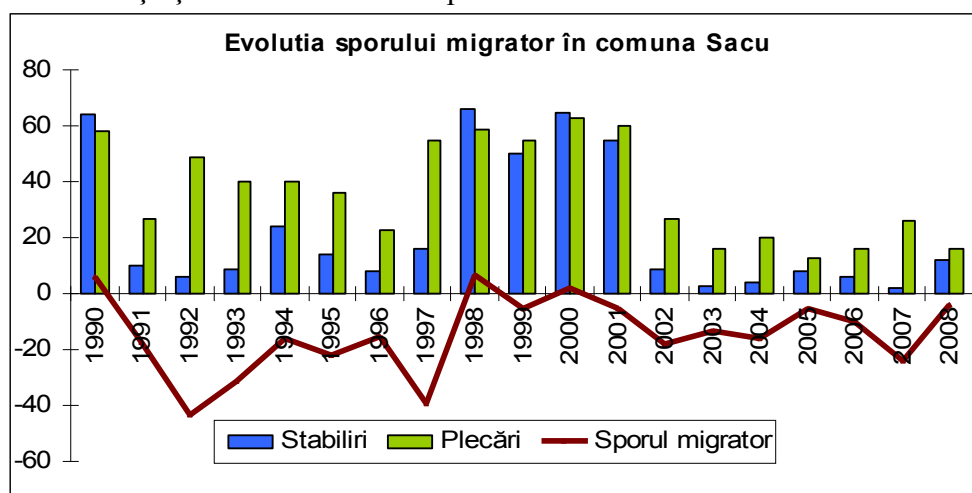
Sporul migrației

Calculat ca diferență între numărul de stabiliri de domiciliu și de plecări, sporul migrației relevă creșterea sau diminuarea populației datorată fluxului rural-urban sau urban-rural – numit și de întoarcere.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Evoluția comparativă a stabilirilor și plecărilor arată o tendință mai accentuată de plecare din comună decât de stabilire. Tendința de întoarcere în rural, remarcată la scara națională s-a resimțit și în comuna Sacu în perioada 1997-2000.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Doar în anii 1998 și 2000 a fost înregistrat spor migrator pozitiv, numărul celor ce s-au stabilit în comună fiind mai mare decât al celor care au plecat.

3.6. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

3.6.1. Structura căilor de comunicații

Principalele cai de comunicație sunt reprezentate prin:

Arterele de comunicație rutieră existente

- DN 6 (E 70)
- **DJ 680A** Sacu (DN 6 km 474+525) - Tincova - Peștera - Maciova - Ciuta - Obreja (DN 68)
- Magistrala CFR 900 care leagă Bucureștiul cu Timișoara

Arterele de comunicație rutieră propuse

· Principala arteră de transport prevăzută de Legea 363 din 21 septembrie 2006 Secțiunea I - Rețele de transport, este **CORIDORUL 4 DE TRANSPORT PANEUROPEAN MULTIMODAL**, ce leagă centrul Europei de peninsula Balcanică și Asia Mică.

Conform **Master Planului General de Transport** (2015), autostrada propusă inițial va fi înlocuită cu un **Drum Expres** care va lega A1 (Lugoj) - Caransebeș - Drobeta - Turnu Severin - Filiași - Craiova – Calafat*). Acesta va străbate și teritoriul administrativ al localității pe un culoar prevăzut în PUG.

· **CORIDORUL 4 DE TRANSPORT FERVIAR** ce leagă Europa centrală cu peninsula Balcanică și Orientul Mijlociu, format din **Liniile de cale ferată convenționale, cu viteza până la 160 km/h, pct. 1.03** - Arad - Timișoara - Caransebeș - Drobeta-Turnu Severin - Strehaia - Craiova – Calafat*).

Principala problemă ridicată de modernizarea actualei rute de transport european multimodal, în condițiile creșterii rapide a nivelului transportului rutier, de mare tonaj, este scoaterea traseelor acestora în afara localităților existente. În acest context se impune, în lipsa unor proiecte de execuție, rezervarea unui coridor destinat rețelei de transport conform legii 363/2006, art. 4 al 2. Acestui obiectiv îi este rezervat un culoar cu o lățime de cca 150 m, situat la sud de linia ferată. Culoarul a fost stabilit în conformitate cu datele puse la dispoziție de către Consiliul județean Caraș-Severin – Urbanism.

Pe terenurile rezervate dezvoltării rețelelor de transport stabilite prin PUG, se interzice autorizarea executării construcțiilor definitive, fără avizul administrației publice centrale care stabilește politica în domeniul transporturilor.

Realizarea acestui proiect ar permite:

- eliminarea disfuncțiilor pricinuite localității de traversarea unei importante rețele de transport auto europeană;
- asigurarea capacității de portanță necesară unui transport într-o continuă creștere numerică și de tonaj.
- eliminarea unor importante surse de zgomot la nivelul localității;
- scăderea riscurilor de accidente și eliminarea trecerilor directe peste calea ferată.

3.6.2. Organizarea circulației rutiere și a transportului în comun

Alături de rutele existente, dezvoltarea economică a localităților din zonă necesită completarea infrastructurii existente cu noi căi de circulație rutieră, care să faciliteze o legătură mai eficientă între diferite areale geografice și să favorizeze în perspectivă dezvoltarea turismului în zonă. În acest context, sunt propuse refacerea și reclassificarea unor vechi drumuri locale:

- Modernizarea DJ 680 A: E 70 (Sacu) – Tincova – Ciuta – Obreja
- Reabilitarea circulațiilor carosabile pe teritoriul intravilanului propus.
- Pentru revitalizarea turismului în zonă și stabilirea unei legături facile cu localitatea Nădrag, situată spre nord, la poalele Munților Poiana Ruscă, se impune revitalizarea și utilizarea vechiul drum de creastă care lega cândva localitățile Nădrag cu Tincova, peste șaua Izvodia și interfluviul dintre văile Tincovița și Radului, utilizând fostele drumuri forestiere și de plai.
- Racordarea DC 6 - Sacu (E 70) – Sălbăgelu Nou la drumul Găvojdie – Sălbăgelu – Zgribești - Zrilențu Mare (DN 58), cu acces spre Reșița. Modernizarea în perspectivă a acestui traseu, ar putea avea un impact major în dezvoltarea zonei, prin racordarea localităților din zona de cotitură a Timișului cu Reșița și localitățile situate în depresiunea Fârlug.

Alte măsuri privind organizarea și dezvoltarea circulației rutiere și a transportului în comun vizează:

- creșterea numărului de parcări, preponderent în zonele centrale și în preajma DN 6 ca urmare a creșterii numărului de autovehicole proprietate personală, cât și a celor care tranzitează localitatea și opresc pe teritoriul acesteia;
- crearea de legături de transport local între cele două orașe din apropiere: Caransebeș și Lugoj. Transportul spre aceste orașe se realizează pe E 70, prin intermediul firmelor specializate în transportul de persoane, care fac această rută și prin intermediul transportului feroviar de călători, din gara Sacu.

3.6.3. Organizarea circulației feroviare

- modernizarea infrastructurii rutiere prin transpunerea în practică de către autorități a politicii de transporturi în cadrul Coridorului patru de transport feroviar;
- reabilitarea și modernizarea infrastructurii gării din localitate și diversificarea utilizării spațiilor existente;
- reamenajarea zonei gării.

3.6.4. Organizare circulației pietonale

- Reabilitarea trotuarelor și inserții noi pe strazile importante care nu sunt prevazute cu circulații pietonale;
- Amenajarea unui spatiu public pietonal in zona centrala a localitatii;
- Realizarea unui sistem de trasee pietonale (care să cuprindă și piste pentru biciclete) ce va avea ca trasee principale digul de protecție a râului Timiș și o zona adiacentă DN6. Aceste doua trasee vor fi conectate de alte amenajari pietonale și de biciclete, care sunt propuse a fi amenajate in arealele de maxim interes.
- Reabilitarea circulatiilor pietonale de-a lungul DN6, tratându-se în mod special zona centrală. (mobilier urban specific, vegetație, pavaje etc.)
- Reabilitarea și amenajarea circulațiilor pietonale, velo și carosabile va avea in vedere păstrarea caracterului specific al profilelor strazilor (raportul dintre suprafata ocupata de circulatii carosabile, pietonale și zona verde, aceasta din urma avand o pondere importantă în profilul străzii).

Vezi capitolul 2.6 CIRCULATIA 2.6.1 - Echiparea tehnica cu căi de comunicație rutiera.

3.7. BILANT TERITORIAL

BILANT TERITORIAL	(ha)	%
SUPRAFA ȚĂ TOTALĂ UAT	6080.99	100.00%
Intravilan propus SACU	179.09	2.95%
Intravilan propus TINCOVA	112.83	1.86%
Intravilan propus SĂLBĂGELU NOU	72.78	1.20%
Căi de comunicație rutieră și spații aferente	233.58	3.84%
Căi de comunicație feroviară	13.68	0.22%
Teren agricol	2421.75	39.82%
Păduri	2215.98	36.44%
Pășuni, fânețe	661.86	10.88%
Ape	38.44	0.63%
Zone adiacente apelor	130.99	2.15%

BILANȚ TERITORIAL PROPUS SACU**(ha)**

INTRAVILAN PROPUS SACU	179.09	100.00%
Zonă centrală	12.86	7.18%
Zonă locuințe individuale	91.17	50.91%
Zonă mixtă	16.85	9.41%
Zonă de instituții și servicii publice de interes general în afara zonei centrale	0.15	0.08%
Zonă verde amenajată	1.89	1.06%
Zonă industrie ușoară	3.14	1.75%
Dezvoltare unități de producție, servicii, agrozootehnie	8.37	4.68%
Dezvoltare zonă turism, loisir, recreere	20.52	11.46%
Gospodărire comunală - Cimitire	1.20	0.67%
Gospodărire comunală - Dotări edilitare	2.98	1.66%
Căi de comunicație rutieră și feroviară	19.97	11.15%

BILANȚ TERITORIAL PROPUS SĂLBĂGELU NOU**(ha)**

INTRAVILAN PROPUS SĂLBĂGELU NOU	72.78	100.00%
Zonă locuințe individuale	48.89	67.17%
Zonă de instituții și servicii publice de interes general	0.40	0.55%
Zonă verde amenajată	2.12	2.91%
Zonă industrie ușoară	1.30	1.79%
Dezvoltare zonă parc fotovoltaic	11.98	16.46%
Gospodărire comunală - Cimitire	0.12	0.17%
Gospodărire comunală - Dotări edilitare	0.23	0.31%
Căi de comunicație rutieră	7.73	10.62%

BILANȚ TERITORIAL PROPUS TINCOVA**(ha)**

INTRAVILAN PROPUS TINCOVA	112.83	100.00%
Zonă locuințe individuale	88.69	78.60%
Zonă de instituții și servicii publice de interes general	0.96	0.85%
Zonă verde amenajată minimal adiacetă apelor	12.68	11.24%
Gospodărire comunală - Cimitire	2.19	1.94%
Gospodărire comunală - Dotări edilitare	0.20	0.18%
Căi de comunicație rutieră	8.12	7.19%

Intravilanul propus prin PUG a urmărit în primul rând o rectificare în sensul stabilirii strictului necesar de terenuri cu potențial constructibil, prin aplicarea câtorva criterii:

- impozitarea terenului,
- cerința de terenuri pentru construcții de locuințe și servicii,
- extinderi de unități de gospodărie comunală etc.

Pentru o dezvoltare ulterioară în principal, se propune ocuparea terenurilor libere din intravilan, în construcții aparținând funcțiunilor urbane (locuire, dotări, producție, echipare tehnico – edilitară și gospodărie comunală etc.)

Prin definiție, intravilanul reprezintă teritoriul unei localități ocupat cu construcții și amenajări, caracteristic din punct de vedere spațial și funcțional și delimitat prin planurile urbanistice generale.

În afara localității propriu – zise în intravilan sunt cuprinse și alte trupuri (unități teritoriale) distribuite în cadrul teritoriului administrativ (localități componente și aparținătoare, complexe agrozootehnice, stații electrice, stații de tratare și epurare a apei, unități industriale și depozite, zone de agrement, platforme ecologice pentru deșeuri etc.)

La intravilanul existent se suplimentează suprafețe de teren necesare dezvoltării și satisfacerii solicitărilor pentru construcții și amenajări funcționale. Restrângerea intravilanului se face prin scoaterea unor suprafețe din diverse motive (dezafectări funcționale, teren impropriu pentru construcții, zone de risc etc.)

Având în vedere complexitatea zonelor cât și tipul de proprietate privată se recomandă elaborarea documentațiilor PUZ și a unor planuri de lotizare cu respectarea unor trasee stradale și de rețele edilitare care să satisfacă exploatarea eficientă a zonei.

Realizarea locuințelor se va face urmărindu-se două direcții de baze:

- pe lotul actual prin extinderi, supraetajări, reconstrucție, modernizare etc., cu respectarea condițiilor de construibilitate: indici urbanistici maxim admisibili POT, CUT, regim de înălțime și aliniere, studiu geologic, etc.
- pe lot nou, în condițiile legii 50/1991 (republicată 2004), HGR 525/1996 (republicată 2002), Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

Activitatea de construire va fi orientată către asigurarea circulației și acceselor carosabile și pietonale, asigurarea echipării tehnico – edilitare.

NOTĂ: la dezvoltarea zonei de locuințe se recomandă păstrarea caracteristicilor specifice zonei. Această soluție este de preferat locuințelor colective în blocuri, putând rezolva problemele legate de asigurarea locuirii și eficientizând echiparea edilitară.

Zona centrală. Este zona în care funcțiunea instituțiilor și unităților de interes general este dominantă, completată și de locuințe colective și amenajări, zone de parc, circulații, servicii etc.

Aici se va urmări ocuparea terenurilor libere exclusiv cu unități de interes public, concomitent cu intervenții de remodelare, renovare și/sau revitalizare/reabilitare a celor existente, în acord cu tendințele actuale privind design-ul de arhitectură și organizarea urbanistică. Sunt interzise în zona centrală intervenții pe domeniul public cu chioșcuri sau alte construcții provizorii care depreciază caracterul zonei. Se vor sprijini toate acțiunile care vizează reabilitarea, conservarea și protejarea spațiilor plantate aferente (odihnă, locuri de joacă, promenade etc.) și se vor găsi soluții de agrementare (mobilier urban, piețe mobile, expuneri artistice în aer liber, manifestări culturale etc.)

Zona pentru transport și circulație

Trama stradală propusă prin PUG are caracter orientativ, o detaliere a sa făcându-se prin PUZ (după caz) sau prin proiecte de specialitate. Rezervarea terenurilor necesare dezvoltării rețelei de străzi reprezintă o cerință în eliberarea autorizațiilor de construire, iar realizarea acestora, în condițiile stabilirii dreptului de proprietate, pot declanșa exproprieri pentru care se va face uz de Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică.

Dezvoltarea localităților de pe teritoriul comunei Sacu se va face în mod natural, pe vetrele existente, prin densificarea intravilanului existent, iar în zonele unde se dorește implementarea unor proiecte noi se propun extinderi ale intravilanului.

Ținând cont de caracterul localitatilor (localitati rurale de campie din zona Banatului), de numarul mic de locuitori ce populeaza aceste localitati, si de potentialul de dezvoltare, s-a considerat ca nu sunt necesare extinderi mari ale intravilanului. În dezvoltarea acestor localitati accentrul trebuie pus pe densificarea teritoriilor existente și pe propunerea unor servicii de calitate, care sa ofere un confort sporit locuitorilor.

Aceste propuneri urmăresc creșterea calității vieții, dar în același timp atragerea de investitori și încurajarea administrației locale și a locuitorilor de a investi în dezvoltarea localității.

PROPUNERI ALE PROIECTANTULUI

Dezvoltarea localităților de pe teritoriul comunei Sacu se va face în mod natural, pe vetrele existente, prin densificarea intravilanului existent, iar în zonele unde se dorește implementarea unor proiecte noi se propun extinderi ale intravilanului.

Tinând cont de caracterul localitatilor (localitati rurale de campie din zona Banatului), de numărul mic de locuitori ce populează aceste localitati, și de potențialul de dezvoltare, am considerat ca nu sunt necesare extinderi mari ale intravilanului, și în dezvoltarea acestor localitati, accentul trebuie pus pe densificarea teritoriilor existente și pe propunerea unor servicii de calitate, care să ofere un confort sporit locuitorilor.

Aceste propuneri urmăresc creșterea calității vieții, dar în același timp atragerea de investitori și încurajarea administrației locale și a locuitorilor de a investi în dezvoltarea localității.

Sacu

Organizarea sistemului de circulații

Având în vedere faptul că sistemul de circulații al oricărei localități constituie un factor foarte important în dezvoltare, și în localitatea Sacu este necesară ameliorarea sistemului de circulații atât carosabile cât și pietonale.

Această localitate beneficiază de accesibilitate ridicată, fiind traversată de DN6 care este de asemenea și drum european (E70), și reprezintă o legătură rutieră importantă între Timisoara și Culoarul Paneuropean VII reprezentat de Dunare. Acest drum național facilitează relația în teritoriu dintre Sacu și cele două orașe vecine situate pe același traseu, și anume Caransebes și Lugoj, această relație reprezentând un punct forte al localității, și un element de potențial în dezvoltarea ei.

Circulații carosabile:

- Finalizarea lucrărilor de reabilitare a DN6;
- Reabilitarea circulațiilor carosabile de pe teritoriul intravilanului propus;
- Modernizarea DJ 680A, care face legătura între Sacu și localitatea Tincova;
- Amenajarea de parcaje în zonele cu flux mare de autovehicule (în special de-a lungul DN6, acolo unde se concentrează diferite funcțiuni administrative sau cu caracter public, dar și în punctele de acces la zona de agrement propusă)

Circulații pietonale

- Reabilitarea trotuarelor și inserții noi pe strazile importante care nu sunt prevăzute cu circulații pietonale
- Realizarea unui sistem de trasee pietonale (care va cuprinde și piste pentru biciclete) ce va avea ca trasee principale digul de protecție a râului Timis și o zonă adiacentă DN6. Aceste două trasee vor fi conectate de alte amenajări pietonale și de biciclete, care sunt propuse a fi amenajate în arealele de maxim interes.
- Reabilitarea circulațiilor pietonale de-a lungul DN6, tratându-se în mod special zona centrală. (mobilier urban specific, vegetație, pavaje etc.)

Reabilitarea și amenajarea circulațiilor pietonale, velo și carosabile va avea în vedere păstrarea caracterului specific al profilelor strazilor (raportul dintre suprafața ocupată de circulații carosabile, pietonale și zonă verde, aceasta din urmă având o pondere importantă în profilul strazii).

Intravilan propus. Zonificare funcțională

În principal, se propune densificarea și ocuparea terenurilor libere din intravilan cu construcții aparținând funcțiilor urbane (locuire, dotări, producție, echipare tehnico-

edilitară și gospodărie comunală etc.).

Intravilanul localitatii se propune a fi extins in sud-vest si nord-est.

In partea de sud-vest, aceste extinderi constau intr-o zona cu caracter industrial nepoluant si de gospodarie comunală, situata in imediata vecinatatea a haltei Sacu. Vecinatatea zonei industriale cu zona de locuire este necesar a fi ameliorata prin realizarea unei fasii verzi de protectie cu vegetatie inalta si deasa care sa fie situata pe perimetrul zonei industriale. De asemenea se doreste extinderea zonei de locuire, aici urmand sa se realizeze noi locuinte pentru tineri. Vecinatatea acestei zone cu traseul de cale ferata va trebui rezolvata prin realizarea unei fasii verzi de protectie cu vegetatie inalta si deasa care sa fie amplasata de-a lungul caii ferate.

In zona de nord-est se propune extinderea intravilanului si ocuparea teritoriului cu functiuni de agrement (sport, loisir, locuri de joaca pentru copii, petrecerea timpului liber etc.)

Propunerile din P.U.G. vizeaza si conturarea unei zone centrale care sa cuprinda o concentrare de functiuni administrative, culturale, comerciale, de sanatate etc. Aceasta zona cuprinde si un amplu spatiu de recreere care consta in parcul central, ce se doreste a fi conservat si intretinut corespunzator.

Prezenta DN6 in localitatea Sacu reprezinta un factor de dezvoltare important pentru comuna, si a favorizat propunerea unei zone de tip mixt de-a lungul sau. In ceea ce priveste activitatile economice mici si mijlocii din localitati, se propune ca acestea sa fie amplasate in aceasta zona, care este usor accesibila. Dezvoltarea lor atat de catre agenti economici, cat si de populatie ar trebui sa fie o prioritate.

Tincova

Organizarea sistemului de circulatii

Circulatii carosabile:

- Modernizarea circulatiilor carosabile de pe teritoriul intravilanului propus;
- Modernizarea DJ 680A, care face legatura intre Tincova si Sacu, si care conecteaza localitatea Tincova la reseaua de drumuri nationale.
- Refacerea lucrarilor de arta necesare (ziduri de sprijin, rigole pluviale, podete etc.)

Circulatii pietonale

- Reabilitarea trotuarelor existente si insertii noi in locurile in care acestea sunt necesare
- Amenajarea unui spatiu public pietonal in zona centrala a localitatii;

Reabilitarea, modernizarea si amenajarea circulatiilor pietonale si carosabile va avea in vedere pastrarea caracterului specific al profilelor strazilor (raportul dintre suprafata ocupata de circulatii carosabile, pietonale si zona verde, aceasta din urma avand o pondere importanta in profilul strazii).

Intravilan propus. Zonificare funcțională

In ceea ce priveste zonificarea teritoriala, se propune densificarea zonei de locuire existente.

Se propune extinderea zonei de locuit in vestul localitatii. In nord, se propune o densificare a gospodariilor existente si transformarea terenului viran adiacent cursului de apa intr-o zona de locuit.

In ceea ce priveste spatiile de recreere, se propune amenajarea peisajera minimala (intretinere, mobilier urban realizat din materiale locale, spatii de joaca, regularizarea vailor) a spatiilor verzi adiacente cursurilor de apa, pentru a spori gradul de confort al locuirii.

Salbagelu Nou

Organizarea sistemului de circulatii

Datorita suprafetei reduse si a numarului mic de populatie din acest sat, lucrarile de asfaltare a circulatiilor nu sunt justificate din punct de vedere economic. Acest lucru nu trebuie privit ca un factor negativ, deoarece in acest mod se va conserva caracterul deosebit al localitatii, dat de trama stradala ortogonala si de modul de viata din mediul rural.

Circulatii carosabile:

- Modernizarea (pietruirea) circulatiilor carosabile de pe teritoriul intravilanului propus;

Circulatii pietonale

- Reabilitarea trotuarelor existente si insertii noi in locurile in care acestea sunt necesare;
- Amenajarea unui spatiu public pietonal in zona centrala a localitatii;

Reabilitarea, modernizarea si amenajarea circulatiilor pietonale si carosabile va avea in vedere pastrarea caracterului specific al profilelor strazilor (raportul dintre suprafata ocupata de circulatii carosabile, pietonale si zona verde, aceasta din urma avand o pondere importanta in profilul strazii).

Intravilan propus. Zonificare funcțională

Tinand cont de gradul de ocupare a loturilor in aceasta localitate, se propune pastrarea limitei de intravilan aprobata in P.U.G.-ul realizat anterior. Se urmărește astfel dezvoltarea localitatii prin densificare si ocuparea loturilor libere. Singura extindere de intravilan s-a realizat in nodr-estul localitatii, unde se propune conturarea unei zone industriale si de gospodarie comunală cu accesibilitate mai ridicata data de vecinatatea DC 6.

La nivelul spatiilor verzi si de recreere, se dorește amenajarea unei zone de sport-loisir in centrul localitatii, si a unei zone verzi cu vegetatie inalta in sud-est.

Zone funcționale	Suprafață (ha)				Procent % din total intravilan
	Localitate principală	Localități componente	Trupuri izolate	Total	
Total intravilan existent	304,24 ha				100,00%
	Sacu			134,45	44,20%
		Tincova		108,87	35,80%
		Sălbăgelu Nou		60,92	20,00%
Total intravilan propus	364,7 ha				100,00%
	Sacu		179,09		49,11%
		Tincova		112,83	30,94%
		Sălbăgelu Nou		72,78	19,95%

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

3.8.1. Măsurile generale

Principalele riscuri naturale care se manifestă în zonă sunt inundațiile, alunecările de teren, prăbușirile de maluri etc. Având în vedere faptul că zona se găsește într-o arie geografică cu un nivel al precipitațiilor de 100 - 150 litri pe m² există un risc mărit de producere a inundațiilor, fapt ce impune măsuri generale de protecție, prin:

- Executarea unor acțiuni de stabilizare a versanților, prin lucrări de împădurire, împreună

cu Romsilva;

- Lucrări de decolmatare și regularizare pe albiile văilor Tincovița, Valea Mare și Mâtnicel;
- Acțiuni de curățare a albiilor văilor, în special a Văii Timișului, puternic afectate de deversarea resturilor menajere, atât la nivelul comunei cât și în amonte;
- Lucrări de îndiguiri și consolidări de maluri pe principalele văi;
- Interzicerea folosirii albiilor minore a tuturor văilor din zonă pentru executarea unor construcții, depozitarea de materiale de construcții, rumeguș sau resturi menajere. Trebuie avut în vedere ca în caz de viitură, acestea pot avea un impact distructiv asupra habitatului uman din zonă;
- Utilizarea perdelelor de protecție pe malurile apei, folosind specii iubitoare de umiditate cum ar putea fi *salix* și *populus* pentru a se reduce procesul de erodare a acestora;
- Fixarea prin înierbare, plantare sau alte lucrări specifice a taluzurilor drumurilor locale, în locurile unde se manifestă tendințe de alunecare a solului;
- La exploatarea nisipurilor din râul Timiș, trebuie să se țină seama de capacitatea naturală de regenerare a acesteia, de limitarea la maxim a deteriorărilor produse perdelelor de protecție de pe malul apei și a vegetației de luncă. Exploatarea pietrișurilor are implicații negative asupra mediului, prin distrugerea vegetației forestiere de protecție, favorizând inundațiile;
- La extinderea lucrărilor agricole în luncă trebuie să se evite afectarea albiilor minore, și deteriorările produse digurilor și zonelor de protecție;
- Amenajarea suprafețelor ocupate de pajiști naturale degradate și îmbogățirea compoziției floristice a acestora;
- Închiderea și ecologizarea depozitelor neconforme existente pe teritoriul localităților, Igienizarea zonelor afectate de deșeurile depozitate clandestin, în special pe cursurile de apă;
- Furnizarea către populației a serviciilor de colectare a deșeurilor, asigurarea platformelor de colectare, a pubelelor și containerelor pentru depozitarea selectivă, respectarea orarului de ridicare a gunoiului etc.

3.8.2. Măsuri în zone inundabile

La nivelul comunei Sacu zonele afectate de inundații sau potențial inundabile se regăsesc la nivelul localităților situate în preajma unor cursuri de apă, respectiv: Sacu și Tincovița. Aceste sate pot fi afectate de inundațiile provocate de revărsarea râului Timiș și afluenților pe care acesta îi primește în zonă, în cazul unor căderi importante de precipitații într-un timp scurt, când procesul de infiltrare a apelor în sol nu poate face față cantităților de apă căzute. În aceste condiții iau naștere forme de curgere de suprafață, care duc la fenomene de șiroire, inclusiv inundații.

De acest fenomen sunt afectate gospodăriile situate în apropierea albiei minore, grădinile sau terenurile joase. Fenomenul poate fi amplificat de prezența în albia minoră a văii a resturilor de lemn, menajere sau alte gunoaie, care contribuie la creșterea undei de viitură și la colmatarea albiei în zonele cu secțiune îngustă.

- În acest context se interzice orice construcție în apropierea albiei minore a cursurilor de apă care străbate teritoriul administrativ și în interiorul zonei protejate de dig a râului Timiș și în zona inundabilă a acestuia. În zonele amenajate pentru picnic situate pe malul Timișului, se pot ridica construcții provizorii din lemn (foișoare, copertine) sau rulote.

Propuneri pentru combaterea fenomenului:

- decolmatarea și adâncirea albiei minore a văilor;
- corectarea înălțimii digurilor de apărare în zonele de risc;

- regularizarea cursului unor văi;
- îndiguiri de maluri cu diguri de sprijin sau gabioane;
- curățarea albiilor de copaci căzuți și alte resturi vegetale;
- conservarea vegetației forestiere existente.

3.8.3. Combaterea alunecărilor de teren

Potrivit Legii 575/22 octombrie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului Național – secțiunea a V-a – zonele de risc natural, Comuna Sacu se încadrează în categoria unităților administrative în care riscul alunecărilor de teren este unul redus, mai frecvente fiind alunecările primare semnalate la lumitele de terase, pe versanții văilor și a taluzurilor unor drumuri forestiere. Alunecările de teren sunt favorizate și de supra-încărcarea versanților prin terasarea de drumuri, respectiv prin amplasarea de construcții, acestea constituind un factor ce favorizează declanșarea alunecărilor de teren, prin surplusul de masă asupra depozitelor deluviale. Vibrațiile produse de traficul rutier au efecte de lungă durată, dar coroborate cu alte cauze, pot conduce la declanșarea alunecărilor.

Propuneri pentru combaterea fenomenului:

În cazul terenurilor supuse alunecării, lucrările de amenajare sunt de două categorii: de eliminare/atenuare a cauzelor și de stăvilire a efectelor. O primă măsură, general valabilă, constă în împădurirea corpului de alunecare cu specii având sisteme radiculare pivotante ce au rolul de a reține apa precum și fixarea mai bună a taluzurilor la drumurile comunale amenințate în unele zone de alunecări locale, superficiale. Pe aceste terenuri se va evita supraîncărcarea versanților cu edificii tehnice și construcții.

În zonele în care se manifestă tendințe de instabilitate puternică se impun lucrări pentru eliminarea cauzelor fenomenului, constând în eliminarea excesului de umiditate, prin realizarea de drenuri, fie în corpul, fie în fruntea de alunecare.

Se va interzice acordarea de autorizații de construcție în aceste zone pentru orice fel de lucrări care ar putea favoriza acest fenomen (construcții de drumuri, inclusiv forestiere, defrișări, ridicarea caslor de vacanță, alte construcții stabile etc.).

3.8.4. Măsurile pentru combaterea eroziunii malurilor

Eroziunea afectează malurile tuturor cursurilor de apă care traversează teritoriul administrativ al comunei, fiind mai evidente în zonele de luncă a râului Timiș, motiv pentru care sunt necesare lucrări de apărare a malurilor.

Propuneri pentru combaterea fenomenului:

Pentru combaterea acestui fenomen se întreprind o serie de măsuri tehnice de protecție:

- curățarea albiilor de resturi vegetale, (copaci căzuți, butuci și crengi rămase în urma unor tăieri neraționale etc.),
- lucrări de apărare a malurilor prin ziduri de sprijin, plantări de arbori hidrofilii cu rădăcini radiculare puternice (arin, răchită, salcie, plop etc.);
- regularizări de curs;
- îndiguiri;
- ziduri de sprijin legate cu beton sau gabioane;
- diguri de barare a cursului pentru diminuarea vitezei de curgere;
- în cazul eroziunii malului se realizează perdele forestiere, ce urmăresc conturul acestora. Prezența acestora reduce efectul mecanic al valurilor, fortificând totodată peisagistic sectoarele de luncă;

- întodeauna la limita organismului de prăbuşire format sau incipient se vor planta arbuşti şi subarbuşti care prin greutatea lor să nu provoace prăbuşirea malurilor.

3.8.5. Văi torenţiale (ravene, râpe, ogaşe):

Acţiunea acestora se manifestă în special la marginile unor terase pe versanţii despăduriţi de cursul mijlociu şi superior al văilor Tincoviţa, Valea Mare, Radului şi Ibăneasa, a drumurilor forestiere din zonă, unde nivelul pantei favorizează creşterea vitezei şi energiei de curgere.

Propuneri pentru combaterea fenomenului:

Pentru combaterea acestor fenomene sunt necesare o serie de lucrări care să limiteze dezvoltarea organismului torenţial şi în final să-i diminueze efectele prin fixarea şi colmatarea lui cu vegetaţie.

Se cunoaşte faptul că principalul punct de atac al eroziunii aflat la originea unui organism torenţial este în aval, de unde se extinde în amonte, antrenând noi suprafeţe de sol în procesul de erodare, în urma proceselor de şiroire.

În lipsa scurgerilor de şiroire eroziunea încetează. În acest context se impune:

- realizarea unor garduri dispuse în semicerc în jurul organismelor torenţiale, realizate de regulă din pari şi nuiele de salcie, având o înălţime mai mare în sectorul central şi mai mic la margini,
- plantarea în lungul ravenei şi în preajma gardurilor astfel confecţionate a unor arbori sau arbuşti,
- săparea unor şanţuri colectoare în amonte de organismul torenţial care să preia şi să disemineze apele care atacă baza acestuia.

Toate aceste lucrări cu caracter tehnic şi silvic au drept scop stingerea organismelor torenţiale şi împiedecarea formării altora noi. Perdelele forestiere realizate în jurul organismelor torenţiale active preiau şi transformă scurgerea prin şiroire în scurgere laminară. Un fenomen asemănător are loc la nivelul drumurilor comunale, vicinale, de acces din zonele de munte. Slaba consolidare şi natura stratului litologic permite spălarea suprafeţei carosabile şi tendinţe de formare şi adâncire a unor ogaşe pe locul de călcare a roţilor mijloacelor de transport. Pentru a limita acest fenomen sunt indicate introducerea şi fixarea în aceste organisme torenţiale incipiente a unor tulpini de arbuşti puternic ramificaţi care să oprească şi să fixeze solul purtat de apă.

La nivel local se află în diferite faze de realizare un proiect de regularizare a văilor care străbat localitatea Tincova.

NOTĂ: Se institue interdicţie de construire în zonele afectate de riscuri naturale până la data eliminării lor.

3.9 DEZVOLTAREA ECHIPARII EDILITARE. SOLUTII PROPUSE

3.9.1. Gospodărirea apelor

Se propun măsuri pentru apărarea contra inundaţiilor, eroziunii versanţilor etc;

- regularizarea văilor ce traversează localitatea Tincova;
- stabilizări de maluri şi versanţi.

Măsuri necesare pentru realizarea unor surse calitative de apă.

- identificarea arealelor de forare;
- executarea unor foraje de mică adâncime pentru asigurarea surselor de alimentare cu apă;

- stabilirea perimetrelor de protecție;
- realizarea rețelei de captare, depozitare și tratare a apei;
- executarea unor foraje de medie/mare adâncime care să asigure rezerve de apă în cazul în care acviferului actual nu va mai putea face față necesităților, în condițiile unor secete prelungite

3.9.2. Alimentare cu apa

Tincova

Cum în prezent localitatea Sacu se bucură de binefacerile alimentării cu apă în sistem centralizat, se propune ca în viitorul apropiat acest sistem să fie extins și pentru localitatea Tincova, în vederea creșterii calității vieții locuitorilor.

Variante propuse:

- Păstrarea situației actuale, în care localnicii să utilizeze sistemul tradițional de alimentare cu apă, folosind puțuri/fântâni, izvoare de suprafață și cursurile de apă locale. Inconvenientul principal este imposibilitatea de control asupra surselor și creșterea riscurilor de îmbolnăvire a populației, datorită poluării.
- Realizarea alimentării cu apă utilizând ca sursă Valea Mare, printr-o captare de mal în punctul „Cascadă”, situat la cca. 1 km amonte de localitate. Varianta implică riscuri datorate fluctuației debitelor, turbidității apei, impactul asupra mediului și a costurilor implicate de realizarea aducțiunii.
- Utilizarea unui puț forat în albia majoră a pârâului Valea Mare, la intrarea în sat a văii, sau în alt punct decis prin Studiu de fezabilitate. Ar implica costuri mai reduse cu aducțiunea și s-ar putea institui o delimitare mai clară asupra zonei de protecție cu regim sever. Este și varianta agreată de către realizatorul PUG și de către administrația locală.

Soluția tehnică propusă

Pentru Tincova soluția propusă de realizatorul PUG, prevede asigurarea unui sistem propriu de alimentare cu apă, folosind ca sursă un puț forat în albia majoră a pârâului Valea Mare. Proiectantul nu exclude posibilitatea utilizării unei captări de mal din pârâul Valea Mare, punctul „Cascadă”, situat la cca. 1 km amonte de intrarea în sat. Soluția finală, menită să satisfacă necesitățile celor cca. 460 de locuitori, va fi aleasă în conformitate cu studiile de fezabilitate și documentația tehnică întocmită de realizatorul proiectului (firmă specializată, conform legii) pentru asigurarea necesarului de apă potabilă a unui număr de locuitori mai mare cu 50 % față de 2011, inclusiv de numărul de animale.

Descrierea sistemului de alimentare cu apă propus prin PUG pentru satul Tincova utilizând ca sursă pânza freatică din jurul Văii Mari

În prezent localitatea nu dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă, locuitorii utilizând pe mai departe sursele clasice pentru asigurarea necesarului de apă (izvoare de versant, puțuri etc.). Sistemul de alimentare cu apă propus va fi compus din:

- *captare prin puț forat în albia majoră a pârâului Valea Mare*
- *statie pompare*
- *conducta refulare (aducțiune)*
- *statie clorinare*
- *rezervor înmagazinare*
- *rețea distribuție gravitațională*

BREVIAR DE CALCUL (cf. S.R. 1343 - 1/2006)

Ipoteze de calcul:

Norma specifică de apă conform Normelor Europene = 120 l/om/zi;

Hidranți incendiu interiori $q_{ii} = 5$ l/s;

Hidranți incendiu exteriori $q_{ie} = 5$ l/s,

Număr locuitori - 460 loc;

Debite caracteristice ale necesarului de apă (cf SR 1343 – 1/2006):

Necesarul de apă

$$Q_{zi\ med} = 460\ loc \times 120\ l/om/zi = 55,20\ mc/zi.$$

$$Q_{zi\ max} = K_{zi} \times Q_{zi\ med} = 1,3 \times 55,20\ mc/zi = 71,76\ mc/zi$$

$$Q_{or.\ max} = Q_{zi\ max} / 24 \times K_{or.} = 71,76\ mc/zi / 24 \times 2,2 = 6,60\ mc/h.$$

Cerințe de apă

$$Q_s\ zi\ med = K_p K_s \times Q_{zi\ med},\ unde:$$

$$K_p = 1,15\ pierderi\ în\ rețele\ noi;$$

$$K_s = 1,07\ sursă\ subterană.$$

$$Q_s\ zi\ med = 1,15 \times 1,07 \times 55,20\ mc/zi = 67,92\ mc/zi;$$

$$Q_s\ zi\ max = 1,15 \times 1,07 \times Q_{zi\ max} = 1,15 \times 1,07 \times 71,76\ mc/zi = 88,30\ mc/zi;$$

$$Q_s\ or.\ max. = 1,15 \times 1,07 \times Q_{or.\ max} = 1,15 \times 1,07 \times 6,60\ mc/h = 8,12\ mc/h$$

Tabel centralizator cu necesarul și cerința de apă potabilă

NECESARUL DE APĂ						CERINȚĂ DE APĂ					
$Q_{zi\ med.}$		$Q_{zi\ max}$		$Q_{or.\ max}$		$Q_s\ zi\ med.$		$Q_s\ zi\ max$		$Q_s\ or.\ max$	
mc/zi	l/s	mc/zi	l/s	mc/h	l/s	mc/zi	l/s	mc/zi	l/s	mc/h	l/s
55,20	0,64	71,76	0,83	6,60	1,83	67,92	0,78	88,30	1,02	8,12	2,25

Captare prin

- puț forat $H=20m$, $Q_{put\ estimat} = 5$ l/s, echipat cu pompa submersibilă de puț

- $Q_{minim\ captare} = 1,5$ l/s

NOTA –Parametri pompei submersibile de puț se vor stabili numai după executarea puțului și determinarea nivelului hidrostatic, a nivelului hidrodinamic și debitul optim al puțului

Determinarea debitelor de dimensionare și verificare pentru obiectele sistemului de alimentare cu apă

Determinarea debitului de calcul pentru conducta de aducțiune (refulare)

$$Q_{ic} = K_p * K_s * Q_{zi\ max} + K_p K_s Q_{ri}$$

$K_p = 1.15$ – coeficient de majorare a necesarului de apă care ține seama de pierderile din obiectele sistemului de alimentare cu apă.

$K_s = 1.08$ – coeficient de seminte pentru acoperirea necesităților proprii ale sistemului de alimentare cu apă.

Q_{ri} – debitul de refacere a rezervei intangibile de incendiu

$$Q_{ri} = 34,30\ [mc/zi]$$

Deci :

$$Q_{ic} = 1.15 \times 1.08 \times 71,76 + 1.15 \times 1.08 \times 34,30$$

$$Q_{ic} = 129,64\ mc/zi = 1,50\ l/s$$

conducta PE-100 cu DN 50mm , Pn 10 bar , $V = 1.0$ m/s

Calculul volumului rezervorului de înmagazinare apă potabilă și incendiu

Capacitatea rezervoarelor-cf NP 133/1-2013

Determinarea volumului rezervorului se va face astfel:

$$V_{rez} = V_{comp} + V_{inc} + V_{av} \text{ (m}^3\text{)}$$

în care:

V_{rez} - volumul total al rezervorului,

V_{comp} - volumul de compensare, m³;

V_{inc} - volumul rezervei de incendiu, m³;

V_{av} - volumul rezervei necesare în caz de avarii la sursă sau la alte obiecte pe circuitul apei în amonte de rezervor, m³;

Volumul de compensare (V_{comp})

Acesta se determină analitic sau grafic, prin metoda diferențelor dintre debitele orare de alimentare a rezervorului și debitele orare consumate din rezervor, în procente din debitul maxim zilnic; calculul se efectuează pentru alimentare/consum orar pentru o zi sau alimentare/consum zilnic pentru o săptămână. Este rațional să fie cunoscută curba de consum; pentru cazul compensării orare pentru o zi, volumul de compensare se calculează astfel:

$$V_{comp} R = [(a + b)/100] \times Q_s \text{ zi max}$$

unde:

a și b reprezintă cea mai mare valoare a diferenței maxime pozitive și negative dintre alimentare și consum;

Se recomandă ca alimentarea rezervoarelor să se facă uniform cu un debit egal pe perioada celor 24 h sau în fiecare zi din săptămână; în acest mod toate obiectele amonte de rezervor vor lucra la parametrii constanți. Stabilirea elementelor de variație a consumului orar sau zilnic se va efectua pe baza anexei 2 din SR 1343-1/2006;

$$V_{comp} R = [(a + b)/100] \times Q_s \text{ zi max} = 22,5/100 \times 88,30 = 19,86 \text{ mc}$$

$$V_{comp} = 19,86 \text{ mc}$$

Volumul de avarie (V_{av})

(1) Se determină în funcție de lungimea și materialul conductei de aducțiune, stabilitatea și siguranța terenului de execuție a aducțiunii, siguranța în funcționare a stațiilor de pompare, importanța obiectivului de alimentat, astfel:

$$V_{av} = Q_{min} \times (T_{av} - T_i) - Q_a \times T_{av}, \text{ (m}^3\text{)}$$

în care:

Q_{min} - debitul minim, în m³/h, necesar pentru funcționarea sistemului de alimentare cu apă pe durata avariei (pentru localități se consideră 60 -80% din debitul zilnic maxim); procentul va fi cu atât mai mare cu cât localitatea este mai mare;

T_{av} - durata maximă, în ore, de remediere a unei avarii pe circuitul amonte de rezervor (12 -18 ore pentru conducte cu diametrul peste 800 mm, 6 -12 ore în celelalte cazuri) sau cel de scoatere din funcțiune a stației de pompare (timpul admis pentru întreruperea cu energie electrică a stației de pompare este de 6 ore pentru localități cu mai puțin de 10 000 locuitori, de 4 ore pentru localități de 10 000 - 50 000 locuitori, de 2 ore pentru localități cu 50 000 - 100 000 locuitori, zero la localități cu peste 100 000 locuitori).

T_i - timpul maxim, în ore, în care se admite întreruperea completă a alimentării cu apă a localității (pentru orașe cu mai mult de 100 000 locuitori, $T_i = 0$);

Q_a - debitul, în m³/h, care poate fi obținut de la alte surse considerate că funcționează la capacitatea maximă.

$$V_{av} = Q_{min} \times T_{av}$$

$$Q_{min} = 0,6 \times Q_{sz} \text{ zi max} / 24 = 2,20 \text{ mc/h}, \quad T_{av} = 8 \text{ ore}$$

$$V_{av} = 2,20 \text{ mc/h} \times 8 \text{ h} = 17,60 \text{ mc}$$

$$V_{av} = 17,60 \text{ mc}$$

Rezerva intangibilă de incendiu (V_i)

Se stabilește în funcție de necesarul de apă pentru combaterea efectivă a incendiului (apă distribuită în caz de nevoie prin hidranții interiori (Q_{ii}), exteriori (Q_{ie}) și instalațiile pentru stins incendiul (Q_{is}) în timpii teoretici de funcționare T_i , T_e , T_s pentru toate incendiile simultane (n), și necesarul de apă pentru consum (Q_s orar maxim) la folosință pe durata stingerii incendiului (T_e) cu relația 2.5 (SR 1343-1/2006).

2.3.1. Necesarul de apă pentru combaterea efectivă a incendiului

$$V_i = 0,6 \cdot \sum_i^n n_j \cdot Q_{ii} \cdot T_i + 3,6 \sum_i^N Q_{ie} \cdot T_e + 3,6 \sum_i^n Q_{is} \cdot T_s$$

V_i - volumul rezervei intangibile, în m^3 ;

n - numărul de incendii teoretic simultane din localitate; se stabilește conform SR 1343-1: 2006 Alimentări cu apă. Partea 1: Determinarea cantităților de apă potabilă pentru localități urbane și rurale;

Q_{ii} - debitul maxim necesar pentru hidranții interiori, în l/s ;

T_i - timpul teoretic de funcționare al hidranților interiori pentru clădiri, atunci când acesta este de 10 minute, conform cap. 4 din Normativul P118/2-2013; în celelalte situații sunt aplicabile prevederile Normativului P118/2-2013;

Q_{ie} - debitul asigurat prin hidranții exteriori pentru combaterea unui incendiu, în l/s ;

T_e - timpul teoretic de funcționare a hidranților exteriori, $T_e = 3$ ore;

Q_{is} - debitul pentru stingerea incendiului cu ajutorul instalațiilor speciale, a căror durată de funcționare este T_s (ore). = 0

$$Q_{ii} = 1 \times 2,1 \text{ l/s} = 2,1 \text{ l/s}$$

$$Q_{ie} = 5 \text{ l/s}$$

$$V_i = 0,6 \times 2,1 \times 600 \times 3,6 + 3,6 \times 5 \times 3 = 0,75 + 54 = 54,75 \text{ mc}$$

$$V_i = 54,75 \text{ mc}$$

2.3.2. Necesarul de apă pentru consumul la utilizator pe durata stingerii incendiului

$$V_{cons} = a \cdot Q_{or \text{ max}} \times T_e (\text{mc})$$

$$= 0,7 \times 6,6 \times 3 = 13,86 \text{ mc}$$

$$V_{cons} = 13,86 \text{ mc}$$

$Q_{or \text{ max}}$ - debitul maxim orar al zonei sau localității unde se combate incendiul; = 6,60 mc/h

Coeficientul "a" are valoarea 0,7 pentru rețele de joasă presiune ($p \geq 7 \text{ m col. H}_2\text{O}$ când stingerea se face cu ajutorul motopompelor formațiilor de pompieri) și valoarea $a = 1$ pentru rețelele de înaltă presiune (combaterea incendiului se poate face direct de la hidrantul exterior).

Rezerva de incendiu trebuie să fie refăcută în 24 - 48 ore, ținând seama și de prevederile Normativului P118/2-2013.

Debitul de refacere a rezervei intangibile

Volumul rezervei intangibile:

$$VRI = V_i + V_{cons} = 54,75 + 13,86 = 68,61 \text{ mc}$$

$$VRI = 68,61 \text{ m}^3$$

Timpul de refacere a rezervei de incendiu: $TRI = 48 \text{ h}$

Debitul de refacere a rezervei de apă

$$Q_{ri} = VRI/TRI = 68,61/48 \times 24 = 34,30 \text{ mc/zi}$$

VOLUMUL TOTAL AL REZERVORULUI

$V_{rez} = V_{comp} + V_{inc} + V_{av}$ (m³)
 $= 19,86 \text{ mc} + 54,75 \text{ mc} + 17,60 \text{ mc} = 92,21 \text{ mc}$
Rezulta $V_{rez} = 100 \text{ mc}$

Dimensionare retea apa incendiu + consum menajer

- **Retea apa incendiu, conducta PEHD Dn 110mm, PN10, echipata cu hidranti de incendiu supraterani DN 80mm si linii de furtun racordate direct la hidranti.**

Cf. SR 1343-1/Iunie 2006

$Q_{II} = K_p Q_{or \max} + 3,6 n K_p Q_{ie}$ (mc/h)

$1,15 \times 6,60 + 3,6 \times 1 \times 1,15 \times 5,0 = 28,29 \text{ mc/h} = 7,85 \text{ l/s}$

$Q_{II} = 7,85 \text{ l/s}$, rezulta din nomograma pt. tevi din PEHD PN10, conducta cu DN 125 mm, $v = 0,75 \text{ m/s}$, $i = 7 \text{ m CA/km}$

- **Hidranti incendiu supraterani DN 80**

Schema adoptata pentru stingerea incendiilor din exterior direct de la hidranti:

- cu linie de furtun șițeavă refulare cu lungimea jetului compact $L_j = 10 \text{ m}$, diametrul final al țevii de refulare $d = 20 \text{ mm}$ și un debit specific de 5 l/s

- pichet (post fix) pastrare accesorii

Slăbăgelul Nou

Astăzi populația localității Sălbăgelu Nou își asigură necesarul de apă din surse tradiționale, formate din puțurile existente. Posibilitatea asigurării unui sistem centralizat de alimentare cu apă implică:

- posibilitatea conectării localității la sistemul de alimentare cu apă a localității Sacu. Această variantă implică costuri foarte mari, având în vedere distanța dintre cele două localități, diferența de nivel și necesitatea montării unor pompe de presiune pe traseu;
- realizarea unui sistem local de alimentare cu apă, utilizând ca surse foraje de adâncime. Investiția implică costuri financiare importante, imposibil de susținut în etapa actuală, pentru o populație în continuă scădere.
- Utilizarea sistemului tradițional de alimentare cu apă, din puțurile existente, deoarece, adâncimea lor (peste 10-12 m) conservă o calitate corespunzătoare a apei și implică costuri financiare minime, legate de acoperirea acestora și protejarea ghizdului printr-un strat de argilă, suprapus cu placă din beton. În acest caz se impune montarea vălaielor/adăpătorilor destinate animalelor, la o distanță cel puțin 10 m față de sursă.

În condițiile în care depopularea localității cunoaște un ritm ridicat, la ultimul recensământ fiind înregistrate 231 de persoane, realizarea unui sistem local de alimentare cu apă devine nerentabil economic. Din aceste considerente utilizarea sistemului tradițional cu apă rămâne soluția agreată de către realizatorul PUG și de către administrația locală.

3.9.3. Canalizarea și epurarea apelor menajere

În prezent localitatea Sacu dispune de propriul său sistem de canalizare și epurare a apelor menajere. Pentru viitor administrația locală va trebui să găsească resursele financiare necesare pentru realizarea unui atare proiect, concomitent sau defalcat față de alimentarea cu apă pentru Tincova.

În cazul localității Tincova, rețeaua de canalizare va fi postată în lungul infrastructurii de transport existente, urmărind ca eliminarea apelor menajere să se facă pe cât posibil prin curgere liberă. Pentru evacuarea apelor menajere dinspre Valea Radului se vor utiliza pompe, în funcție de locul în care este amplasată Stația de epurare. Amplasamentul acesteia poate fi

într-o zonă mai ridicată de pe insula situată între actualul curs al Timișului și brațul mort care trece pe lângă sat, sau în alt punct stabilit de către proiectant. Deversarea apelor epurate se va face în Timiș.

Pentru Sălbăgelul Nou administrația locală va încuraja și consilia locuitorii în realizarea de fose septice vidanjabile.

Pentru gospodăriile izolate sau care nu pot fi racordate la sistemul de canalizare se cere, conform legii, îndepărtarea apelor uzate menajere prin instalații de preepurare sau fose septice vidajavile, executate cf. normelor în vigoare, amplasate la cel puțin 10 m de cea mai apropiată locuință¹⁰.

Obiectivele economice sau turistice care nu sunt conectate la rețeaua de canalizare și dispun de fose septice sunt obligate să-și asigure W.C.-uri cu un număr de cabine corespunzător prevederilor standardelor și normelor de proiectare.

Lucrări prioritare la Tincova

Realizatorul proiectului recomandă ca sistemul de canalizare și epurare a apelor uzate pentru Tincova să se facă concomitent cu realizarea sistemului alimentare cu apă, sau anterior acestuia. Structura acestui sistem este formată din:

- rețeaua de canalizare menajeră
- canal colector principal;
- canale colectoare secundare;
- stație epurare ecologică, calculată pentru cca. 700 locuitori, dimensionată la următoarele debite de apă:
- $Q_{s\text{ zi med}} = 55,2 \text{ mc/zi}$
- $Q_{s\text{ zi max}} = 71,70 \text{ mc/zi}$
- $Q_{0\text{ max}} = 0,30 \text{ mc/h}$.
- deversarea apelor epurate se va face în râul Timiș.

Sistemul de canalizare/epurare pentru Tincova propus prin PUG

Astăzi evacuarea apelor menajere din gospodăriile satului Tincova se în râul Timiș sau pâraiele și rigolele stradale ce se varsă în acesta contribuie la creșterea conținutului acestuia în poluanți peste, limitele admise și compromiterea sa ca mediu de viață pentru ecosistemele acvatice, cât și ca folosință de apă pentru localitățile din aval. Pentru a limita acest fenomen, este necesar realizarea unei rețele de canalizare unitare, care să satisfacă necesitățile întregii comunități și a unei stații de epurare situată în aval de localitate, pe malul râului Timiș.

Se admite principiul: Cantitate de apă uzată este identică cu cea preluată din sistemul centralizat de alimentare cu apă, în conformitate cu SR 1846-1/2006.

Determinarea debitelor de apă de canalizare (cf. SR 1846 - 1/2006)

$$Q_{u\text{ zi med}} = 460 \text{ loc} \times 120 \text{ l/or/zi} = 55,20 \text{ mc/zi.}$$

$$Q_{u\text{ zi max}} = k_{zi} \times Q_{u\text{ zi med}} = 1,3 \times 55,20 \text{ mc/zi} = 71,76 \text{ mc/zi}$$

$$Q_{u\text{ or. max}} = Q_{u\text{ zi max}} / 24 \times K_{or.} = 71,76 \text{ mc/zi} / 24 \times 2,2 = 6,60 \text{ mc/h.}$$

$$Q_{u\text{ or. min}} = P/24 \times Q_{u\text{ zi max}} = 0,10/24 \times 71,76 = 0,30 \text{ mc/h} \quad (p = 0,10)$$

Debitul de dimensionare stație epurare

$$Q_{uz\text{ zi max}} = 72 \text{ mc/zi sau } 460 \text{ L.E.}$$

$$Q_{uz\text{ or. min}} = 7,2 \text{ mc/zi}$$

Se propune o stație de epurare ecologică, dimensionată la debitele de mai sus, care va fi amplasată pe malul râului Timiș. Apele epurate vor fi deversate în râul Timis.

Sistemul de canalizare/epurare pentru Sălbăgelu Nou propus prin PUG

¹⁰ Iden art 34.

Realizarea unui sistem de canalizare și a stației de epurare pentru acest sat implică costuri economice ridicate, pe care administrația locală nu le poate asigura pe moment. Acest fapt nu exclude posibilitatea accesării unor fonduri guvernamentale sau externe în acest sens, prin care să fie realizat un sistem local de canalizare epurare. Până atunci administrația locală va trebui să se implice mai mult în sprijinirea localnicilor pentru montarea de fose septice vidanjabile și reducerea treptată a numărului de latrine uscate, începând cu familiile cu mai mulți membri. Măsura propusă de către realizatorul PUG ar slăbi presiunea locală asupra mediului și ar feri pânza freatică de poluare.

3.9.4. Alimentare cu energie electrică

- Alimentarea cu energie electrică la nivelul consumatorilor casnici, instituții administrativ edilitare și agenți economici existenți sau înființați ulterior se va asigura fie de la posturile de transformare existente (unde există capacități), fie prin intermediul unor noi posturi de transformare de 20/04kV amplasate în cabine de zidărie, metalice sau aeriene.
- Iluminatul public va fi orientat spre folosirea corpurilor de iluminat moderne, de mare randament, montate din doi în doi stâlpi, a căror comandă de conectare să se facă automat, cu ajutorul dispozitivelor fotoreleu.
- Se propune extinderea rețelei de distribuție a energiei electrice în toate localitățile comunei conform noului intravilan, pentru asigurarea alimentării cu energie electrică a noilor brașamente.

Amplasarea noilor posturi de transformare, a rețelei electrice de medie și joasă tensiune în zonă se face pe baza unor proiecte specializate, după avizarea soluțiilor de urbanism.

Alte măsuri în domeniul alimentării cu energie electrică trebuie să vizeze:

- reabilitarea instalațiilor de joasă tensiune, inclusiv a brașamentelor și firidelor de brașament din cele trei sate componente;
- reabilitarea și modernizarea, în colaborare cu distribuitorul de energie electrică a instalațiilor de iluminat public;
- înlocuirea elementelor uzate cu altele performante și revizuirea tablourilor de distribuție mai vechi din posturile de transformare existente;
- încurajarea utilizării altor surse energetice de tipul captatorilor solari și a celulelor fotovoltaice.

3.9.5. Telefonie și telecomunicații

Pe teritoriul comunei/satului Sacu trece traseul de cablu simetric intraurban (de înaltă și joasă frecvență, instalat subteran în săpătură și parțial în canalizare care face legătura dintre orașele Caransebeș și Lugoj. Conform PATJ Caraș-Severin două din localitățile componente, respectiv Sălbăgelul Nou și Tincova nu sunt racordate la sistemul de telefonie fixă. Sunt funcționale serviciile de telefonie fixă asigurate prin sistem radio, ale operatorul RDS.

La nivelul tuturor localităților comunei este funcțională telefonია mobilă, asigurată de către principalii operatori în domeniu S.C. Vodafone, S.C. Cosmote, S.C. Orange, S.C. Telemobil etc. De asemenea, comuna beneficiază de servicii de internet, asigurate de către RDS, Romtelecom etc. Serviciile de televiziunea prin cablu sunt asigurate de către un operator din Caransebeș.

3.9.6. Alimentarea cu căldură

Principala sursă de combustibili folosiți în zonă sunt cei solizi, în principal lemnul, utilizat pentru încălzirea locuințelor și prepararea apei calde menajere. Pentru prepararea hranei se folosesc aragazele electrice sau cele pe bază de gaz lichefiat.

Astăzi, în perioadele reci, tot mai mulți localnici, precum și instituții folosesc centrale termice performante, ce utilizează combustibil solid pentru a-și asigura căldura și apa caldă

menajeră. În gospodăriile populației, rolul major îl dețin sobele pe bază de combustibil lemnos. Administrația locală va trebui să încurajeze utilizarea unor surse energetice alternative, în special utilizarea energiei solare și eoliene. Dar și creșterea randamentului în consumul combustibilului solid, prin utilizarea centralelor termice pe bază de lemn sau rumeguș, cu randament ridicat.

3.9.7. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Sacu nu dispune de rețea de alimentare cu gaze naturale, deși teritoriul comunei este străbătut de o magistrală de transport spre Lugoj – jud. Timiș, compusă din două fire cu Ø 20". În condițiile în care procesul de îmbătrânire a populației se accentuează și sursele principale de lemn pentru foc sunt la distanțe apreciabile, se impune transpunerea în practică a unor intenții și proiecte mai vechi, de branșare a comunei la rețeaua de gaz existentă în comuna vecină, C. Daicoviciu. Totodată, ținând seama de creșterea continuă a prețurilor la gazele naturale și de existența unor importante resurse vegetale în zonă, este necesară încurajarea utilizării surselor alternative, cum sunt:

- realizarea de stații familiale de biogaz;
- energie termică cu ajutorul captatorilor solari etc.

3.9.8. Gospodăria comunală

La nivelul comunei gestionarea deșeurilor va fi direcționată spre soluții alternative referitoare la reducerea cantității de deșuri, valorificarea deșeurilor sau diferite modalități de evacuare a acestora. La o analiză sumară cantitatea anuală de deșuri adunate la nivelul comunei Sacu este de:

· numărul de locuitori/comună/2009	1.602 locuitori
· cantitatea medie anuală de deșuri/locuitor	1 mc/an
· numărul agenților economici	11(2007)
· volum mediu de deșuri menajere/agent economic	30mc/lună – 360mc/an
Total deșuri:	1.962 mc deșuri/an

Alături de administrațiile unor comune învecinate și a Consiliului Județean Caraș Severin, primăria comunei Sacu a participat la un proiect zonal pentru implementarea programului de management integrat al deșeurilor și realizarea unei rampe ecologice în zona Bistrei. Prin acest proiect se urmărește realizarea unui sistem eficient și durabil de gestionare a deșeurilor din zona de nord a județului Caraș Severin, care va influența protejarea mediului și creșterea calității vieții, dezvoltare economică și turistică, beneficii sociale și materiale, precum și conformare legislativă.

În prezent, serviciile de salubritate sunt asigurate de către o firmă specializată din Reșița care le transportă la groapa ecologică de la Bocșa.

3.10. PROTECTIA MEDIULUI

3.10.1. Diminuarea până la eliminare a surselor de poluare majoră (emisii, deversări, etc.)

Reabilitarea zonelor degradate, protecția și conservarea mediului trebuie să înceapă în primul rând cu diminuarea și pe cât posibil eliminarea surselor de poluare. Propunerile privind eliminarea surselor de poluare pe teritoriul comunei Sacu au fost tratate în capitolele **2.10 Probleme de mediu și 3.9 Dezvoltarea echipării edilitare.**

Obiectivele:

- În condițiile creșterii traficului pe E 70 se va accentua nivelul de poluare fonică, fapt ce impune măsuri de protecție a construcțiilor printr-o mai bună izolare fonică, prin

păstrarea unor anumite distanțe între construcțiile de locuit și instituții față de sursele de zgomot, prin plantarea unor perdele de protecție, panouri, gard viu etc.

- Stabilirea unui traseu probabil pentru amplasarea viitoarei rețele de transport european.
- În cadrul activităților care impun extracția unor resurse minerale, deschiderea de balastiere, acestea se vor face cu respectarea legislației de mediu. Concesionarea acestor lucrări trebuie să se facă în condițiile obținerii unor avantaje economice certe de către comunitate.
- Se vor lua măsuri pentru ca unitățile de exploatare și prelucrare a lemnului să fie amplasate pe cât posibil în afara zonelor de locuit și să respecte raza de protecție sanitară cerută de lege.
- Deținătorii de terenuri au obligația de a preveni deteriorarea calității solului prin acțiuni de împădurire. De asemenea, este interzisă depozitarea deșeurilor de orice fel și poluarea, pe proprietatea particulară, fiecare proprietar trebuind să ia măsuri pentru curățarea proprietății și a limitelor acesteia de resturi menajere,
- Deținătorii cu orice titlu de păduri sau vegetație forestieră în afara fondului forestier, a pajiștilor și fânețelor au obligația exploatării lor în limitele legii, cu respectarea regimului silvic și împădurirea suprafețelor defrișate.
- O atenție specială trebuie acordată terenurilor în pantă, sau la nivelul cărora se manifestă procese de alunecare sau eroziune, pentru a stopa aceste fenomene.
- Este interzisă depozitarea cadavrelor de animale moarte pe câmp sau în alte spații aflate în limita localităților. Cadavrele de animale vor fi ridicate de către firme specializate (PROTAN).

3.10.2. Epurarea și preepurarea apelor uzate

Propunerile privind epurarea apelor uzate s-au tratat la capitolul .3.9 Dezvoltarea echipării edilitare.

Pentru zonele propuse pentru dezvoltarea activităților economice, turistice și sportive situate în afara intravilanului, în lipsa posibilității racordării la rețeaua locală de alimentare cu apă și canalizare se propune alimentarea cu apă din surse locale (izvoare, pâraie, foraje de adâncime) care au debite suficiente pentru asigurarea necesarului de apă. În acest sens se propune:

- sistemul de alimentare cu apă să funcționeze complet gravitațional.
- stații de filtrare, tratare și stocare, formate din baterii de poliester îngropate,
- rețea de distribuție locală,
- stații de epurare.

În acest caz, epurarea apelor uzate menajere poate fi asigurată printr-un modul containerizat de tip ADIPUR 1300 sau echivalent cu următoarea componență:

- Sistem de curățire grosieră ;
- Stație de pompare apă uzată ;
- Echipament de epurare ADIPUR sau echivalent.

3.10.3 Depozitarea controlată a deșeurilor menajere și industriale

Propunerile privind depozitarea controlată a deșeurilor menajere și industriale s-au tratat la subcapitolul 2.9.8. Gospodărie comunală. Rampa de gunoi și 3.9.8 Gospodărie comunală.

3.10.4. Recuperarea terenurilor degradate, consolidări de maluri și taluzuri, plantări de zone verzi

Vezi cap 3.8 Măsuri în zonele cu riscuri naturale.

Propunerile privind recuperarea terenurilor degradate se referă la:

- recuperarea unor terenuri prin împăduriri, consolidări, terasare;
- combaterea eroziunii de adâncime a versanților supuși fenomenului de ravenare;
- reconstrucție ecologică în cadrul carierelor de materiale de construcții (balastiere), efectuate de către beneficiar și depozite existente de deșeuri, etc.
- refacerea/recuperarea terenurilor agricole acide prin tratamente pedologice adecvate în vederea corectării reacției acide a solurilor și îmbunătățirea proprietatilor fizice, chimice și biologice ale acestora, prin amendare cu calcar;
- îmbunătățirea drenajului natural al solului prin lucrări specifice de îmbunătățiri funciare (combaterea eroziunii solului) aplicate în complex cu lucrări hidroameliorative și agro-pedo-ameliorative (nivelare - modelare, astuparea crăpăturilor) pe versanții afectați de alunecări active și pe terenuri cu alunecări stabilizate, funcție de modul de utilizare a terenului;
- îmbunătățirea regimului de scurgere a apelor de suprafață pe versanți prin lucrări de colectare și evacuare a apei;
- eliminarea sau stabilizarea alunecărilor de teren *din cauze antropice* (defrișarea abuzivă a pădurilor, pășunat abuziv, săpături la baza versanților pentru diverse construcții construirea sau modernizarea unor drumuri);
- prevenirea degradării terenurilor prin alunecări de teren impune măsuri de tipul:
  - Cooperarea cu autoritățile județene și locale din zona de studiu în vederea întocmirii hărților risc la alunecări de teren în zone în care există elemente importante supuse riscului și declararea acestora ca "zone de risc la alunecări de teren", conform prevederilor Legii 575/2001;
  - Urmărirea caracteristicilor terenurilor afectate de eroziune moderată și cu risc de accentuare a eroziunii, în vederea cunoașterii tendințelor de evoluție a proceselor de alunecare mai ales în zonele afectate de activitatea umană;
  - Stabilizarea alunecărilor de teren active și valorificarea terenurilor alunecate prin împăduriri și însămânțare cu amestec de ierburi care, prin consumul mare de apă, asigură protecția antierozională și stabilizarea versanților.

3.10.5. Organizarea sistemelor de spații verzi

Administrația locală va acorda o atenție specială viitoarelor zone destinate petrecerii timpului liber, turistice și sportive, precum și a dotărilor care se vor realiza, în special pe malurile Timișului, în sensul conservării și păstrării vegetației specifice.

În prezent, spațiile verzi sunt reprezentate de stadionul amenajat în Sacu, de parcurile existente în Sacu (Parcul dendrologic), Tincova și Sălbăgelul Nou.

Ampriza largă a DN 6 precum și a principalelor străzi a permis realizarea unor fâșii de spațiu verde, cu plantații de aliniament, străbătute de traversări semicarosabile spre loturi. Suprafața totală de zone verzi și parcuri la nivelul comunei este de 1,39 ha, reprezentând 6,87 mp/ locuitor, ceea ce corespunde normelor actuale de 5,0mp/ locuitor¹¹

Pentru administrarea spațiilor verzi, administrația locală va ține seama de reglementari cadastrale ale fondului verde, care prevăd următoarele:

- Conservarea exemplarele de copaci cu o vârstă mai mare de 21 de ani (diametrul trunchiului corespunde la 25-35 cm);

¹¹ cf. Strategiei de Dezvoltare a Comunei Sacu.

- Conservarea exemplarelor cu valoare mare ecologică (coroana ovoidă, sferică, semisferică, cu frunzișul de dimensiuni mari și păros);
- Pentru plantarea perdelelor de protecție se vor utiliza specii autohtone cu valoare ecologică mare;
- În cazul aliniamentelor stradale se vor utiliza specii indigene de talia 2 sau 3, cu frunza de dimensiune mai mare, paroasă și cu valoare mare peisagistică.
- În zonele destinate locurilor de joacă pentru copii, se va evita plantarea speciilor care conțin substanțe toxice, care au organe cu tepi, spini, ghimp.

Cuantificarea valorii și calității fondului verde de la nivelul celor trei localități componente, se va realiza pe baza studiului de cadastru verde asupra vegetației lemnoase existente, luându-se în considerare următorii indici ecologici și peisajeri:

- *Valoarea ecologică* a fiecărui exemplar inventariat este data de volumul real al coroanei.
- *Volumul standard al coroanelor*, reprezintă volumul coroanelor cu o densitate maximă.
- *Valoarea globală* a exemplarelor este data de volumul standard și de valoarea peisajera.
- *Valoarea peisajera* se apreciază în funcție de diametrul trunchiului:

Existența parcului dendrologic din localitatea Sacu constituie un spațiu verde de o importanță deosebită, cu mare valoare peisagistică și dendrologică care se cere conservat. Menționăm existența aici a unor specii deosebit de valoroase, precum: conifere americane și mediteraneene, precum și plante ca Magnolia, Sorbus, dar și un exemplar de Ginkgo Biloba etc. Alături de exemplarul de Ginkgo Biloba, Parcul dendrologic de la Sacu mai adăpostește două magnolii (*genul Magnolia*), doi chiparoși de baltă (*Taxodium distichum*), trei exemplare de gorun (*Quercus petraea*), 10 exemplare stejari de baltă (*Quercus palustris*), două exemplare tuia (*genul Truja*), 12 exemplare platani (*Platanus acerifolia*), 12 exemplare de pin de mătase (*Pinus strabus*) și 3 exemplare de plop tremurător (*Populus tremula*).

3.10.6 Zonele propuse pentru refacere peisagistică și reabilitare urbană

Terenurile centrale sau situate în imediata apropiere a cursurilor de apă aflate în proprietatea primăriei având destinație peisagistică, impun măsuri de întreținere, amenajări și dotare cu mobilier urban, care să pună în valoare zona și arhitectura acesteia. Totodată sunt necesare

- dotarea cu containere și coșuri pentru resturi menajere;
- asigurarea cu surse de apă potabilă etc.

Pentru zonele situate pe malul Timișului sau a afluenților acestuia se propune întocmirea de proiecte de amenajare complexă care să aibă în vedere:

- Eliminarea excesului de umiditate care degradează solul din zona de luncă;
- Combaterea eroziunii malurilor;
- Indicarea unei structuri moderne și eficiente de utilizare a terenului agricol din luncă și de pe terasele joase;
- Refacerea unor lucrări existente aflate în stare de degradare (poduri, podețe, diguri de

protecție etc.).

- Investiții noi, cu caracter complex – servicii turistice și de agrement, amenajări piscicole;

3.10.7. Delimitarea orientativă a zonelor protejate și restricțiile generale pentru protejarea patrimoniului natural și construit.

Deși pe teritoriul comunei nu sunt înregistrate spații naturale protejate, existența unor obiective cu valoare peisagistică și naturală deosebită impune măsuri de protecție specială. În cadrul acestora includem:

- parcul dendrologic existent în centrul de comună;
- parcurile din localitățile componente;
- piațetele și alte spații acoperite cu vegetație aflate în intravilane, în limitele lor actuale;
- zona inundabilă a Timișului, până la limita maximă la care s-au înregistrat creșteri de debite la inundații;
- perimetrele actuale a unor instituții (scoli, biserici, clădiri administrative și culturale) care dispun de spații acoperite cu vegetație ierboasă și arboricolă;

Se instituie interdicția de distrugere a acestor spații și de construire pe teritoriul parcurilor și a spațiilor verzi existente precum și în zonele inundabile. Incintele unor instituții, care dispun de spații verzi pot fi afectate la limita minima necesară executării unor extinderi sau reabilitări.

Alte situri naturale de interes peisagistic care trebuie menționate sunt:

- Cascada de pe Valea Mare – Tincova, a cărei zonă de protecție se reduce la obiectivul în sine și la vegetația forestieră pe o rază de 15 m de jur împrejur;
- Fântâna de la Valea Stejareilor, lângă drumul care leagă localitățile Sacu de Sălbăgelu Nou. În acest caz zona de protecție cuprinde, pe lângă cea stabilită pentru sursa de apă conform legii apelor și a exemplarelor de stejari și alte tipuri de vegetație situată în preajma văii, pe o lungime de 100 m în amonte și aval de fântână;
- Stejarul secular de lângă drumul spre Slăbăgelu Nou, o relictă rămasă din fostele păduri seculare, aflate pe locul unde ulterior a fost așezat satul.

Monumente, valori ale patrimoniului național

Exceptând situl paleolitic de la „Seliște” pe teritoriul comunei Sacu nu sunt semnalate monumente istorice sau arhitecturale care să fie incluse pe lista de patrimoniu național. Datorită așezării sale geografice, teritoriul comunei este situat într-un areal antropizat încă din preistorie. Despre acest fapt vorbește în primul rând numărul ridicat de situri arheologice, unele datând încă din paleolitic (Tincova – punctul „Seliște”), sau situri complexe, cu nivele de locuire aparținând unor epoci istorice diferite, precum Sacu – Ferma Horticolă; Tincova - Râpa Mare; Valea Tincoviței etc. (vezi studiul istoric aferent), situri care necesită protecție.

Pentru siturile arheologice semnalate (Sat Bătrân, Zăvoi, Bucium, Islaz, Dealu Satului, La Dos) a căror dezvoltare nu este cunoscută se instituie o zonă de protecție conform Legii 422/200 actualizată, art. 59¹². În cazul siturilor arheologice cunoscute sau semnalate se instituie interdicția de construire în perimetrul acestuia și în zona sa de protecție. Dacă motivații economice obiective, legate de amplasarea unor obiective de acest gen, este obligatorie descărcarea de sarcină arheologică conform legii. (Vezi cap. 2.1. și Studiul istoric aferent PUG)

3.11 REGLEMENTĂRI URBANISTICE

3.11.1. Soluția generală de organizare și dezvoltare a localităților

Dezvoltarea localităților se va face în mod natural, pe vetrele existente, cu măriri limitate ale intravilanului (vezi Situația existentă și Situația propusă – planșe), pe direcția căilor de comunicație și organizarea mai eficientă a spațiului din intravilan.

Se impune trecerea în intravilan a terenului deținut de către primărie pe Valea Radului, unde astăzi este așezată colonia de țigani. Deoarece aceștia nu dețin acte de proprietate pe teren se impune realizarea unui PUZ, prin care primăria să le concesioneze/transfere terenul pe care aceștia au construit, inclusiv un spațiu minimal aferent.

În atenția primăriei locale va trebui să stea conservarea unei fâșii de teren în sudul localității și a liniei ferate, destinat pentru realizarea variantei vestice a Culoarului IV Paneuropean de drumuri, în conformitate cu PATN și PATJ Caraș Severin.

3.11.2. Organizarea căilor de comunicație

Organizarea căilor de comunicație precum și disfuncționalitățile, prioritățile în vederea modernizării acestora au fost tratate la capitolul 2.6. CIRCULAȚIA, 3.2.3. EVOLUTIE POSIBILA, PRIORITĂȚI ȘI 3.6 ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

3.11.3. Destinația terenurilor, zonele funcționale rezultate

Destinația terenurilor și zonele funcționale rezultate au fost detaliate în **Regulamentul Local de Urbanism**.

3.11.4. ZONELE PROTEJATE ȘI LIMITELE ACESTORA (zone cu valoare istorică, peisagistică, ecologică, protejate sanitar). Vezi sub-cap. 3.10.6.

3.11.4.1. Zone protejate sanitar

- bazinul hidrografic al Văii Mari, odată cu utilizarea acesteia ca sursă pentru alimentarea cu apă a localității Tincova;
- captările de apă (puțurile), pentru alimentarea cu apă a localității Sacu și alte foraje, fântâni și izvoare utilizate de către localnici.
- cimitire,

Acestea au fost prevăzute pentru fiecare localitate - Vezi planșele.

3.11.4.2. Monumente și ansambluri de arhitectură

Cod LMI 278 CS-I-s-B-10889- Așezare - sat TINCOVA - comuna SACU - "Săliște" - sit paleolitic, care va trebui să se bucure de întreaga atenție și protecție din partea administrației locale. Aici sunt interzise orice investiții/săpături fără o aprobare prealabilă de la Direcția județeană de patrimoniu.

De asemenea în toate zonele/arealele unde se găsesc situri arheologice se interzice eliberarea autorizației de construcție fără descărcare de sarcină arheologică.

¹² Art. 59. Până la instituirea zonei de protecție potrivit art.9, a fiecărui monument istoric (definit cf. art. 3), se consideră zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de jur împrejurul monumentului istoric.

Fără a fi trecut în lista obiectivelor protejate, parcul dendrologic din centrul satului Sacu, cu numeroasele sale specii rare, trebuie să constituie și pe mai departe un obiectiv local protejat și destinat dezvoltării și îmbogățirii cu noi specii forestiere.

Lista de coordonate:

- 278063,26 - 455226,48
- 277995,79 - 455136,57
- 278057,97 - 455041,05
- 278145,28 - 455373,37
- 278190,26 - 455529,47
- 278125,44 - 455654,89
- 278183,64 - 455795,12
- 278260,37 - 455763,63
- perimetru - 2.524 ml; suprafață

Vezi 2.10.4. și 3.10.6. Monumente ale naturii și istorice și Fișa analitică minimală a sitului arheologic „Seliște” - Tincova

3.11.4.3 Rezervațiile naturale existente în zonă

Comuna Sacu nu deține arii naturale protejate sau monumente ale naturii în conformitate cu *Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a, cu completările ulterioare, nici alte rezervații naturale.*

Cu toate acestea prezența parcului dendrologic, aflat în administrarea Consiliului Local Sacu, cu numeroase specii rare: conifere americane, mediteraneene, precum și plante ca Magnolia, Sorbus etc, de o reală importanță peisagistică și dendrologică impun măsuri de protecție specială. Recomandarea realizatorilor acestui PUG este să se facă demersurile necesare pentru ca acest parc să fie introdus în categoria parcurilor și siturilor naturale protejate.

3.11.5. Protejarea unor suprafețe din extravilan (terenuri agricole valoroase, păduri, oglinzi de apă, etc.),

În primul rând de o protecție deosebită se bucură obiectivele declarate monumente ale naturii și monumente istorice, menționată la cap. 2.10.4, și zonele de protecția ale acestora, stabilite conform legii.

De asemenea zona malurilor Timișului este protejată împotriva construirii de locuințe, aici putând fi amenajată un pietonal în lățime de 5 m. Zona cea mai atractivă turistic, având și cel mai mare potențial de valorificare economică va fi păstrată în folosul comunității și a publicului larg.

3.11.6. Interdicții temporare de construire pentru zonele care necesită studii și cercetări suplimentare (planuri urbanistice zonale privind parcelari, reparcelări, operațiuni de renovare)

Pentru moment zonele cele mai afectate de riscuri naturale sunt cele situate în zona inundabilă a Timișului și a altor cursuri de apă din zonă, zone amenințate de pericolul revărsărilor de ape.

Se instituie interdicția de construire în zonele afectate de riscuri naturale până la data eliminării lor.

Din punct de vedere urbanistic, se prevede realizarea unor planuri urbanistice zonale care să detalieze modul de organizare a teritoriului. Se vor elabora PUZ - urile prevăzute în RLU (suprafețe nou introduse în intravilan).

- Se interzice construirea în zonele care păstrează urme de locuire preistorică, fără o

descărcare prealabilă de sarcină arheologică;

- Se instituie protecția zonelor unde sunt semnalate sau cercetați tumuli funerari.

În toate zonele unde sunt semnalate situri arheologice, sau unde sunt descoperite (inclusiv întâmplător) urme de locuire umană se impune potrivit legii descărcare de sarcină arheologică.

3.11.7. Interdicții definitive de construire pentru zonele care prezintă riscuri naturale, servituți de protecție etc.

2. Se instituie interdicții de construire conform RLU pentru construcții sau lucrări care ar putea împiedica libera circulație pe malul Timișului.
  - Interdicție de construire se instituie și asupra Dealului „Seliste”, datorită valorii sale arheologice și istorice;
  - Se instituie interdicție de construire definitivă în albia minoră a râului Timiș și a afluenților acestuia.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

3.12.1. Lista obiectivelor de utilitate publică PRIORITĂȚI SACU

Circulație

- Reabilitarea și modernizarea străzilor și refacerea infrastructurii pietonale;
- Îmbunătățirea tramei stradale prin modernizarea și lărgirea carosabilului pe sectorul Sacu (E70) – Tincova;
- amenajarea de trasee pietonale (trotuare) și piste de biciclete între intersecția cu E70 și podul peste Timiș.
- Amenajarea unor piste de biciclete în lungul E 70, pe teritoriul localității, după realizarea rețelelor edilitare și refacerea canalelor pluviale;
- Realizarea unui pietonal și a unei piste de biciclete în lungul albiei Timișului, prin includerea acestora în PUZ-uri viitoare;
- Asigurarea și întreținerea șanțurilor și a rigolelor de scurgere a apelor pluviale în lungul DJ 680 A și a rețelei stradale;
- Realizarea unor spații de parcare în spațiile de belvedere;
- Reabilitarea clădirii și îmbunătățirea serviciilor oferite de către CFR, sau asigurarea unei alternative de valorificare a clădirii existente;
- Refacerea marcajelor și completarea indicatoarelor rutiere degradate;
- Asigurarea marcajelor și a semaforizării în zonele de trecere, în principal în zona administrativă centrală și comercială.

Fond construit și utilizarea terenurilor

- Reconstrucția clădirilor degradate cu respectarea specificului arhitectural local și valorificarea acestora turistic sau prin vânzare;
- Ocuparea parcelelor libere cu construcții ce se încadrează în arhitectura stradală locală;
- Elaborarea unor PUZ-uri și realizarea construcțiilor conform RLU;
- Modernizarea unor spații publice: Dispensar medical, Primărie, cămin Cultural etc;
- Utilizarea materialelor și a tehnicilor tradiționale pentru construcția sau reconstrucția clădirilor (păstrarea elementelor arhitecturale și urbanistice tradiționale, peacial la aliniament);

Spații plantate și de agrement

- Realizarea cadastrului verde și plantarea unor specii autohtone, specifice zonei; diferite specii de salcie, arin și plop;
- Continuarea achiziționării de specii exotice valoroase și efectuarea plantărilor de înlocuire a copacilor bătrâni saudistruși din Parcul dendrologic și de pe străzi;
- Plantarea cu specii autohtone: teiul, pinul negru, castanul comestibil, alunul turcesc, cărpinița etc., în lungul străzilor
- Conservarea și păstrarea terenurilor verzi și a vegetației arboricole din curtea școlilor, a Căminului cultural și ale altor instituții;
- Identificarea, delimitarea și evaluarea terenurilor deținute de către primărie. Limitarea ocupării lor abuzive de către persoane fizice, al acestor terenuri situate pe malul Timișului.
- Plantarea/conservarea perdelelor de protecție în zonele amenințate cu troienirea infrastructurii de transport sau al altor obiective.

Probleme de Mediu

- Igienizarea cursului râului Timiș, a brațelor și meandrelor fosile, precum și a văii Mâtnicelului;
  - Dotarea cu containere a fiecărei gospodării;
  - Aplicarea de măsuri coercitive împotriva persoanelor care poluează mediul cu resturi menajere sau materiale de construcție;
  - Limitarea exploatării vegetației arboricole din preajma albiei Timișului și a brațelor sale fosile, pentru a limita distrugerea peisajului natural existent;
  - Refacerea peisagistică a zonelor afectate din preajma râului Timiș.
- Decolmatarea albiei râului Timiș, continuarea procesului de îndiguire și refacere a digului de protecție;
- Protejarea malurilor văilor care traversează teritoriul administrativ, prin lucrări hidrografice specifice. Regularizarea (canalizarea) pârâului Mâtnic pentru a limita inundarea gospodăriilor din preajmă.

Zone cu valoare de patrimoniu

- Valorificarea obiectivelor cu valoare de patrimoniu, istorice și arheologice de interes turistic situate pe teritoriul administrativ al comunei
  - Semnalizarea acestora prin panouri de informare turistică;
  - Prezentarea unor informații sumare despre aceste situri;
  - Acțiuni de informare a locuitorilor asupra valorii acestora și a legislației care le protejează;
  - Instituirea zonelor protejate și limitarea acordării autorizațiilor de construcție în aceste zone.
  - Obligativitatea avizului de patrimoniu pentru lucrări executate în zone unde sunt cunoscute situri arheologice și obiective istorice valoroase;
  - Urmărirea modului cum sunt efectuate aceste lucrări;
  - Informarea populației și a investitorilor locali, asupra necesității de a semnala descoperirea unor artefacte de interes arheologic sau istoric

Rețele tehnico-edilitare

- sprijinirea localnicilor pentru racordarea la rețelele de apă și canalizare existente;
- întreținerea și verificarea modalităților de exploatare a cișmelelor stradale.

Priorități Sălbăgelu Nou

Circulații

- Reabilitarea străzilor și îmbunătățirea amenajărilor pietonale (trotuare, piste biciclete etc.);
- Necesitatea modernizării DC 6 în sectorul Sălbăgelu Nou – limită de județ;
- Reclasarea și transformarea DC 6: Sacu – Sălbăgelu Nou – Sălbăgelu Vechi (jud. Timiș) în drum județean;
- Includerea celor trei localități într-un traseu de transport în comun, care să lege localitatea cu satul de reședință;
- Realizarea unor trasee cu mijloace de transport tradiționale (trăsuri, mașini de teren etc.);

Fond construit și utilizarea terenurilor

- Reconstruirea clădirilor degradate cu respectarea specificului arhitectural local;
- Ocuparea parcelelor libere cu construcții ce se integrează în arhitectura și peisajul local;

Spații plantate, de agrement, perdele de protecție

- Realizarea unui cadastru verde și plantarea unor specii autohtone valoroase;
- Conservarea zonelor cu specii forestiere existente;
- Plantarea unor perdele de protecție în jurul satului cu specii autohtone: teiul, pinul negru, castanul cărpinița etc.

Probleme de mediu

- Dotarea cu containere pentru resturi menajere a fiecărei gospodării;
- Aplicarea de măsuri coercitive împotriva persoanelor care poluează mediul cu resturi menajere sau materiale de construcție;

Rețele tehnico-edilitare

- utilizarea și pe viitor a surselor tradiționale de alimentare cu apă;
- realizarea unei rețele de canalizare.

Zone cu valoare de patrimoniu

- Semnalarea siturilor cu valoare de patrimoniu și cu valoare de patrimoniu cultural existente și prezentarea unor informații sumare despre aceste situri;
- Obligativitatea semnalării descoperirilor cu caracter arheologic în cursul unor lucrări de investiții;
- Informarea populației și a investitorilor locali, asupra necesității de a semnala descoperirea unor artefacte de interes arheologic sau istoric

Priorități Tincova

Circulație

- Realizarea unui traseu de transport local pe DJ 680 A, care să includă și cele două localități;
- Modernizarea străzilor și a amenajărilor pietonale;
- Reabilitarea DJ 680 A și a DJ 680, inclusiv prin redimensionarea tramei stradale, conform legii (acolo unde este posibil);
- Refacerea lucrărilor de artă necesare (rigole, ziduri de sprijin, podețe etc.);
- Refacerea marcajelor și completarea indicatoarelor de circulație lipsă;
- Realizarea unor spații de paecare publică;
- Amenajarea unor puncte de belvedere pe teritoriul și în preajma localității (Râpa Mare, Seliște etc).

Fondul construit și utilizarea terenurilor

- Reconstruirea clădirilor degradate cu respectarea specificului arhitectural local;
- Ocuparea parcelelor libere cu construcții ce se integrează în arhitectura și peisajul local;
- Elaborarea unor PUZ-uri și realizarea construcțiilor conform RLU, cu obligația conservării cadrului natural;
- Utilizarea materialelor și a tehnicilor tradiționale pentru construcția și reconstrucția clădirilor, prin păstrarea elementelor arhitecturale tradiționale;

Spații plantate, de agrement, perdele de protecție

- Amenajarea vechiului curs al timișului într-o zonă de agrement, păstrând pe cât posibil caracteristicile vegetației actuale;
- Conservarea și amenajarea celor 5 ha de spații verzi existente pe teritoriul localității prin plantarea unor specii autohtone;
- Reântinerirea plantațiilor de pomi fructiferi și valorificarea fructelor pe plan local și zonal;
- Toaletarea vegetației forestiere în lungul DJ 680, pentru a facilita vizibilitatea spre valea Timișului

Probleme de Mediu

- Igienizarea malurilor și albiei râului Timiș, a brațelor și meandrelor fosile;
- Dotarea punctelor de popas și a locurilor de belvedere cu coșuri pentru resturi menajere;
- Dotarea cu containere a fiecărei gospodării;
- Aplicarea de măsuri coercitive pentru încălcarea legislației de mediu;
- Limitarea exploatării vegetației arboricole din preajma albiei Timișului și a brațelor sale fosile, pentru a limita distrugerea peisajului natural existent;
- Refacerea peisagistică a zonelor afectate din preajma râului Timiș.
- Amenajarea și protejarea surselor de apă comunale și a adăpătorilor pentru animale;
- Protejarea malurilor văilor care traversează teritoriul localității, prin lucrări hidrografice specifice.

Rețele tehnico-edilitare

- Realizarea unei rețele locale de alimentare cu apă, utilizând ca sursă foraje de mică adâncime sau punctul „Cascadă” de pe Valea Mare.
- realizarea unei rețele locale de canalizare.

PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR

Vezi Planșa – Proprietatea asupra terenurilor

4. CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

4.1 AMENAJAREA ȘI DEZVOLTAREA COMUNEI ÎN CORELARE CU TERITORIILE ADMINISTRATIVE INVECINATE

Prin amplasarea sa geografică, comuna SACU se găsește în sfera de influență a unei arii metropolitane de importanță trans-națională, națională și regională – Timișoara și a două arii funcționale urbane de importanță locală cu o îndelungată tradiție urbană – Caransebeș în jud. Caraș-Severin și Lugoj în jud. Timiș. Totodată, teritoriul comunei reprezintă un reper în legătura dintre zona joasă, de câmpie a Timișului și zona înaltă, cu potențial turistic, din vestul M. Poiana Ruscă. De asemenea, se află pe traseul unui important drum de legătură dintre zona panonică și cea valahă.

Toate acestea reprezintă caracteristici semnificative în conturarea dezvoltării sale socio-economice viitoare. Apreciem că dezvoltarea comunei este legată organic de cea a centrelor urbane amintite, prin:

- forța de muncă locală constituie o rezervă importantă pentru dezvoltarea economică a acestor centre;
- comuna Sacu poate deveni o sursă importantă de produse agricole ecologice, în principal fructe și legume proaspete și conservate natural pentru centrele urbane amintite, precum și pentru alte orașe din regiune;
- în condițiile creșterii interesului populației urbane pentru spațiul natural, comuna, prin poziția sa și mai ales prin peisajul pe care îl are, prin bogăția zonelor împădurite, poate constitui punct de plecare în drumețiile montane sau o zonă de agrement pentru ieșirile de la sfârșitul săptămânii;
- situarea sa pe traseul unui important drum european îi oferă oportunitatea de a deveni un punct de popas, de odihnă și relaxare, o zonă cu potențial de dezvoltare pentru activități specifice (reparații auto, parcare, masă și cazare etc.);
- prin reabilitarea și reclasarea drumului de legătură dintre Tincova și Jidioara – Cricova în DJ, se va asigura un important traseu de transport, zonal, inclusiv de utilitate turistică;
- îmbunătățirea dotărilor edilitare prin realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă și canalizare pentru localitatea Sacu și extinderea ulterioară a acestuia la nivelul localității Tincova, vor contribui la diminuarea surselor de poluare în zonă și la limitarea afectării pânzei freactice.
- prezența unor importante rezerve minerale pe teritoriul administrativ al comunei constituie o oportunitate pentru exploatarea în viitor a acestora.

4.2. ȘANSELE DE RELANSARE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ ALE COMUNEI ÎN CORELARE CU PROGRAMUL PROPRIU DE DEZVOLTARE

Prin așezarea sa geografică, comuna Sacu dispune de șanse reale de dezvoltare economică în condițiile valorificării atu-urilor pe care le deține. Dar această dezvoltare este strâns legată de relansarea dezvoltării în întreaga zonă, precum și de alte aspecte care țin direct de comunitățile locale, printre care amintim:

- Îmbunătățirea echipării edilitare și integrarea zonei în rețelele de infrastructură majoră (alimentare cu apă, canalizare, extinderea utilizării energiei electrice, introducerea alimentării cu gaze naturale, telefonie, gospodărie comunală);
- Modernizarea activităților agricole ;
- Valorificarea superioară a potențialului natural al zonei, prin eficientizarea, restructurarea și diversificarea activităților economice, stimularea întreprinzătorilor locali și străini cu capital privat;
- Stabilizarea populației prin creșterea calității vieții;
- Protejarea patrimoniului natural și construit în vederea dezvoltării durabile a economiei zonei cu precădere prin turism;
- Includerea zonei într-un circuit mai larg printr-o mai bună racordare a zonei la principalele căi de comunicații - E 70 și DJ 680.

4.3. CATEGORII PRINCIPALE DE INTERVENȚIE CARE SĂ SUSȚINĂ MATERIALIZAREA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE

Îmbunătățirea echipării edilitare și integrarea zonei în rețelele de infrastructură majoră (căi de transport rutier, alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică, telefonie, gospodărie comunală) prin:

- reabilitarea, modernizarea și întreținerea infrastructurii de transport din zonă (E 70; DJ 680 A; DC 6);
- realizarea alimentării cu apă și a canalizării menajere în localitățile Sacu și Tincova;
- asigurarea infrastructurii edilitare (alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică, telefonie, gospodărie comunală) în zonele nou introduse în intravilan.

Valorificarea superioară a potențialului natural al zonei, prin :

- valorificarea potențialului turistic de care dispune;
- eficientizarea, restructurarea și diversificarea activităților economice tradiționale (culturi cerealiere, creșterea animalelor, legumicultură și pomicultură);
- stimularea micilor întreprinzători privați;
- Protejarea patrimoniului natural și construit în vederea dezvoltării durabile a economiei locale.

4.4. PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE

În domeniul protecției mediului

- Realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă pentru localitățile Sacu și Tincova, conform propunerilor - 3.9.2. Alimentare cu apă;
- Construirea unui sistem de canalizare menajeră conform propunerilor;
- Realizarea de puncte colectoare cu preselecție a deșeurilor, a rampelor pentru depozitarea containerelor și dotarea populației cu pubele;
- Rezolvarea problemei sortării și valorificării deșeurilor menajere și amenajarea unor platforme de depozitare selectivă a deșeurilor;
- reducerea continuă a cantităților de deșeuri menajere;
- Colectarea și transportul deșeurilor menajere prin intermediul unor firme de specialitate la rampa ecologică zonală;
- Refacerea și extinderea suprafețelor silvice prin reîmpăduriri. Identificarea

suprafețelor degradate și a celor afectate de scurgerile torențiale și includerea lor în proiecte de împăduriri.

- Refacerea perdelelor forestiere de protecție împotriva vânturilor și a viscozelor de zăpadă
- Dezvoltarea turismului în zona se va face în mod durabil prin respectarea legislației de mediu;
- Organizarea unor ample lucrări de ecologizare a zonelor afectate de depozitarea necontrolată a gunoaielor, în principal a râului Timiș și a afluenților săi.

Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii

- Reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi și drumuri comunale;
- Extinderea rețelei de utilități publice în zonele cu potențial turistic, industrial și agricol (drumuri de acces, alimentare cu energie electrică, alimentare cu apă, canalizare);
- Reabilitarea podurilor, podețelor și a punților pietonale, realizarea unor ziduri de sprijin și decolmatarea văilor și a rigolelor;
- Dezvoltarea infrastructurii rutiere, menită a asigura valorificarea superioară a potențialului turistic al zonei (drumul spre Nădrag și Jidioara);
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea (conservarea prin conversie a unor clădiri publice neutilizate) a unor școli și grădinițe de pe raza comunei;

Dezvoltarea serviciilor sociale, de sănătate și a infrastructurii aferente

- Amenajarea și dotarea unui *punct sanitar* în localitatea Tincova, deservit de cadre medicale cu pregătire medie, care să cuprindă și punct farmaceutic.
- Asigurarea condițiilor necesare amenajării și dotării unei farmacii veterinare la Sacu, care să deservească întreaga zonă, inclusiv localitățile riverane.

Dezvoltarea infrastructurii turistice

- Realizarea unor studii pentru identificarea pe traseele turistice a punctelor de belvedere, marcarea și amenajarea acestora;
- Valorificarea unor trasee turistice majore care să facă legătura între zonele urbane ale județului cu Munții Poiana Ruscă, având ca punct de plecare localitatea Sacu;
- Marcarea și instalarea de tablițe indicatoare pentru a atrage atenția turiștilor și localnicilor asupra unor obiective turistice, culturale (arheologice și istorice) și naturale aflate pe teritoriul comunei.

4.5. APRECIERILE ELABORATORULUI PUG ASUPRA UNOR CONSTRÂNGERILOR EXISTENTE

Datorită condițiilor economico-sociale existente, elaborarea PUG-ului pentru comuna Socol nu a necesitat extinderi importante ale intravilanului. Cele mai importante extinderi sunt la nivelul localității Sacu, acestea fiind legate de proiecte edilitare, în principal de introducerea alimentării cu apă și canalizării.

Considerăm necesară continuarea eforturilor pentru introducerea alimentării cu apă și a canalizării inclusiv la nivelul localității Tincova. În cazul satului Sălbăgelul Nou o asemenea investiție nu este justificată economic, datorită numărului mic al beneficiarilor. Aici se impune într-o primă fază realizarea unui sistem local de canalizare. Alimentarea cu apă se va face și în viitor din surse locale individuale (fântâni, izvoare).

Alte lucrări importante la nivelul comunei vor viza:

- realizarea proiectelor hidrotehnice privind combaterea eroziunii și apărarea împotriva inundațiilor pentru văile Radului, Valea Mare, Tincovița și Ibăneasa, aflate în diferite stadii de execuție;
- continuarea investițiilor privind realizarea zidurilor de sprijin și refacerea cotelor maxime la digurile existente, în lungul văii Timișului, în dreptul celor două localități Tincova și Sacu;
- realizarea unor zone de agrement în spațiul cuprins între localitate și digul de protecție al Timișului;
- realizarea unui pietonal și a unei piste de biciclete pe coama digului de protecție.

Întocmit

arh. MARIUS BARBIERI